

PATVIRTINTA

Tauragės regiono plėtros tarybos
2015 m. kovo 19 d. sprendimu Nr. 51/9S-1

TAURAGĖS REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO 2014–2020 M. PLANAS

TURINYS

TURINYS.....	2
1 ĮVADAS.....	4
2 ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	5
2.1 BENDRA INFORMACIJA APIE TAURAGĖS REGIONĄ IR SAVIVALDYBES	5
2.2 TAURAGĖS REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS ORGANIZAVIMAS	7
2.3 TAURAGĖS REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS FINANSAVIMAS	12
2.3.1 <i>Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas</i>	<i>12</i>
2.3.2 <i>Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos</i>	<i>14</i>
2.3.3 <i>Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas</i>	<i>16</i>
2.4 TAURAGĖS REGIONO STATISTINIAI IR ATLIEKŲ TVARKYMO DUOMENYS.....	19
2.4.1 <i>Gyventojų skaičius ir būstai</i>	<i>19</i>
2.4.2 <i>Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas.....</i>	<i>22</i>
2.4.3 <i>Susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis</i>	<i>22</i>
2.4.4 <i>Surinktų komunalinių atliekų tvarkymas</i>	<i>28</i>
2.5 MIŠRIŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS.....	29
2.5.1 <i>Mišrių komunalinių atliekų surinkimo sistema.....</i>	<i>30</i>
2.5.2 <i>Mišrių komunalinių atliekų šalinimo įrenginiai ir jų pajėgumai.....</i>	<i>32</i>
2.5.3 <i>Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai bei jų pajėgumai</i>	<i>34</i>
2.6 PAKUOČIŲ ATLIEKŲ IR KITŲ ANTRINIŲ ŽALIAVŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS	36
2.7 BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS.....	40
2.7.1 <i>Biologinių atliekų namudinis kompostavimas</i>	<i>40</i>
2.7.2 <i>Kompostavimas žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse</i>	<i>42</i>
2.7.3 <i>Maisto / virtuvės atliekų tvarkymas.....</i>	<i>43</i>
2.8 KITŲ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SRAUTŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS.....	44
2.9 VISUOMENĖS ŠVIETIMAS IR INFORMAVIMAS.....	48
2.10 VALSTYBINIAME STRATEGINIAME ATLIEKŲ TVARKYMO PLANE NUSTATYTŲ UŽDUOČIŲ ĮGYVENDINIMO BŪKLĖ	49
2.11 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ, GRĖSMIŲ ANALIZĖ	54
3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR UŽDUOTYS 2014–2020 M. 55	
3.1 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO UŽDUOTYS IKI 2020 M.	56
3.2 TAURAGĖS REGIONO KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	59
4 TAURAGĖS REGIONO KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS 2014–2020 M.	61
5 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ SUSIDARYMO IR TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS.....	70
5.1 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ SUSIDARYMO ATEITYJE VERTINIMAS	70
5.2 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS.....	74

5.2.1	<i>Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas</i>	79
5.2.2	<i>Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas</i>	80
5.2.3	<i>Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas</i>	83
5.2.4	<i>Elektros ir elektroninės įrangos bei kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas.....</i>	88
5.2.5	<i>Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas</i>	89
6	PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS.....	91
7	PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI	92
	PRIEDAI.....	94

1 ĮVADAS

Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano tikslas – suderinti Tauragės regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius. Tauragės komunalinių atliekų tvarkymo regionas (toliau – Tauragės regionas) apima Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono savivaldybių teritorijas.

Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas atnaujina Tauragės regiono plėtros tarybos 2010 m. rugsėjo 14 d. sprendimu Nr. R1–4 patvirtintą *Tauragės regiono atliekų tvarkymo planą 2010–2020 metams*, numatant priemones, užtikrinančias Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintame *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatytą užduočių įgyvendinimą. Šis planas prisidės prie Tauragės regiono plėtros tarybos 2013 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. 51/9S–38 patvirtinto *Tauragės regiono plėtros plano 2014–2020 metų* įgyvendinimo.

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, regioninių atliekų tvarkymo planų vykdymo laikotarpis turi sutapti su *Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano* vykdymo laikotarpiu, todėl atnaujinamas *Tauragės regiono atliekų tvarkymo planas* rengiamas 2014–2020 m. laikotarpiui.

Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas parengtas pagal *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* reikalavimus ir 2010 m. gruodžio 16 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–1004 patvirtintus *Reikalavimus regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams*. *Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planą* sudaro šios pagrindinės dalys:

- Esamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos būklės apžvalga;
- Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir užduotys 2014–2020 m.;
- Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtros priemonių planas 2014–2020 m.;
- Komunalinių atliekų srautų susidarymo ir tvarkymo ateityje vertinimas;
- Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas;
- Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai.

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, už *Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* rengimą, tvirtinimą ir įgyvendinimo koordinavimą yra atsakinga Tauragės regiono plėtros taryba. Šį planą taip pat įgyvendina UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras ir keturios Tauragės regiono savivaldybės – Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono.

Sprendimus dėl *Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* įgyvendinimo įvertinimo ir plano pakeitimų priima Tauragės regiono plėtros taryba, atsižvelgdama į UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro ir regiono savivaldybių siūlymus.

Šiam planui, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintame *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše* (nauja redakcija patvirtinta 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467) numatyta tvarka, atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, įskaitant ir visuomenės informavimo procedūras. Visuomenės informavimo procedūros atliktos, vadovaujantis 2004 m. rugpjūčio 27 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-455 patvirtintu *Visuomenės dalyvavimo*

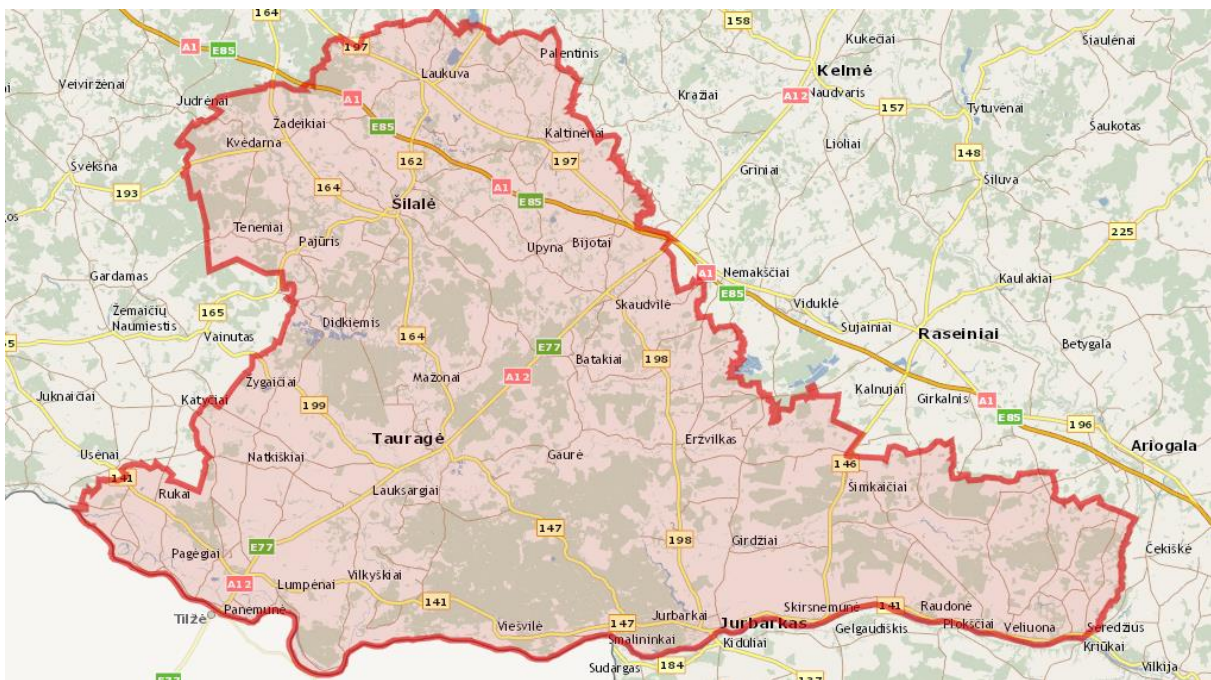
planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašu.

2 ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

Esama komunalinių atliekų tvarkymo būklės Tauragės regione apžvalga parengta remiantis Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono savivaldybių ataskaitomis Aplinkos apsaugos agentūrai apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemas 2013 m. (toliau – Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.), kitais Tauragės regiono savivaldybių administracijų ir UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – TRATC) pateiktais duomenimis, Lietuvos statistikos departamento ir Nekilnojamo turto registro duomenimis.

2.1 Bendra informacija apie Tauragės regioną ir savivaldybes

Tauragės komunalinių atliekų tvarkymo regionas (toliau – Tauragės regionas) sutampa su Tauragės apskrities teritorija. Tauragės apskritis yra Lietuvos vidurio vakaruose. Ją sudaro Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono savivaldybių teritorijos.

Pav. 1. Tauragės apskrities žemėlapis.

Tauragės apskritis yra vidurio vakarų Lietuvoje, į pietryčius nuo Klaipėdos miesto. Apskričių sudaro keturios savivaldybės – Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono. Tauragės apskritis ribojasi su Klaipėdos, Telšių, Šiaulių, Kauno, Marijampolės apskritimis bei turi bendrą sieną su Rusijos Federacijos Kaliningrado sritimi. Tauragės apskritį kerta geležinkelis Radviliškis – Tauragė – Pagėgiai – Klaipėda, greitkelis Vilnius – Klaipėda, o pietiniu apskrities paribiu teka Nemunas, tinkantis vystyti upių laivininkystę. Tauragės apskritį kerta automobilių kelias Sankt Peterburgas – Ryga – Šiauliai – Tauragė –

Kaliningradas, kuris svarbus ne tik susisiekimui, bet turi ir istorinę reikšmę, kaip buvęs prekybinis „Hanzos“ kelias.

Geras ir platus Tauragės apskrities transporto susisiekimo tinklas suteikia palankias sąlygas smulkaus ir vidutinio verslo vystymuisi. Regione sėkmingai plėtojama medienos ir baldų gamyba, maisto perdirbimas, tekstilės gamyba, transportas ir sandėliavimas, elektronikos pramonė bei žemės ūkis. Patogi geografinė padėtis apskrities savivaldybėms leidžia vystyti kaimo turizmo verslus, kurių plėtimąsi būtų galima paspartinti atnaujinant daugiau lankomų objektų bei sukuriant papildomų traukos centrų.

2014 m. sausio 1 d. Tauragės apskrityje gyveno 116,7 tūkst. gyventojų. Miestuose gyveno 38 proc., kaimuose – 62 proc. apskrities gyventojų. Gyventojų skaičius viename kvadratiniam kilometre, Tauragės apskrityje, sudarė 26,5. Tankiausiai apgyvendinta Tauragės rajono savivaldybė – 39,4 gyventojų viename kvadratiniam kilometre, rečiausiai – Pagėgių savivaldybė – 19,3. Pagal užimamą 4.411 km² plotą Tauragės apskritis yra devintoji apskritis Lietuvoje.

Jurbarko rajono savivaldybė įsikūrusi pietvakarinėje Lietuvos dalyje, Tauragės apskrities pietuose, kurios pakraščiu apie 70 kilometrų vingiuoja didžiausia Lietuvos upė Nemunas. Rajonas ribojasi su Kauno, Raseinių, Tauragės rajonais, Pagėgių savivaldybe, o Nemuno upe turi bendrą sieną su Šakių rajonu. Taip pat ribojasi su Rusijos Federacijos Kaliningrado srities Krasnoznamensko rajonu. Per rajono teritoriją teka upė Mituva. Didelę rajono dalį užima didžiulis vientisas Karšuvos girios masyvas. Vakarinėje rajono dalyje yra Viešvilės rezervatas, panemune nuo Šilinės į rytus driekiasi Panemunių regioninis parkas. Jurbarko miestas ir rajonas pirmiausia išsiskiria miško, žemės ūkio produktų perdirbimu. Plėtojama medienos, siuvimo ir maisto pramonė. Savivaldybės plotas – 1.507 km² (34,2 proc. apskrities ploto), iš kurio žemės ūkio naudmenos sudaro 53,9 proc. savivaldybės teritorijos, miškai – 38,1 proc., keliai – 2,2 proc., užstatyta teritorija – 2,2 proc., vandenys – 2,6 proc., kita žemė – 1,6 proc. Administracinis centras – Jurbarko miestas, įsikūręs prie Nemuno ir Mituvos upių, Kauno – Klaipėdos plento. Savivaldybė suskirstyta į 12 seniūnijų – Eržvilko, Girdžių, Juodaičių, Jurbarkų, Jurbarko miesto, Raudonės, Seredžiaus, Skirsnemunės, Smalininkų, Šimkaičių, Veliuonos, Viešvilės. Jurbarko rajono savivaldybėje gyvena 32,06 tūkst. gyventojų (apie 27 proc. apskrities gyventojų).

Pagėgių savivaldybė yra įsikūrusi Lietuvos vakaruose, Pajūrio žemumoje, pietvakarinėje Tauragės apskrities dalyje prie Nemuno. Savivaldybė ribojasi su Jurbarko, Tauragės, Šilutės rajonais, o pietuose nuo Rusijos Federacijos Kaliningrado srities ją skiria Nemunas. Pagėgių savivaldybė – mažiausia Tauragės apskrityje. Ji strategiškai geroje geografinėje padėtyje, turi geras susisiekimo galimybes su kitomis teritorijomis. Geras susisiekimas geležinkelio linija Klaipėda – Šilutė – Pagėgiai – Tauragė – Radviliškis, taip pat susisiekimas su Latvija ir Rusijos Federacijos Kaliningrado sritimi. Šiaurės pietvakarių kryptimi eina automobilių kelias Sankt Peterburgas – Ryga – Šiauliai – Tauragė – Kaliningradas. Pietinį savivaldybės kraštą nuo Rusijos Federacijos Kaliningrado srities 40 km ruože skiria Nemunas, o tai leidžia plėtoti upių laivininkystę, kurti uostus. Pagėgių savivaldybės plotas – 537 km² (12,2 proc. apskrities ploto), iš kurio žemės ūkio naudmenos sudaro 70,5 proc. visos savivaldybės teritorijos, miškai – 16,7 proc., keliai – 2,5 proc., užstatyta teritorija – 2,6 proc., vandenys – 3,7 proc., kita žemė – 4 proc. Savivaldybėje yra 2 miestai – Pagėgiai ir Panemunė, vienas miestelis – Vilkyškiai ir 5 seniūnijos – Lumpėnų, Natkiškių, Pagėgių, Stoniškių, Vilkyškių. Administracinis centras – Pagėgių miestas. Pagėgių savivaldybėje gyvena 10,37 tūkst. gyventojų (apie 9 proc. apskrities gyventojų).

Šilalės rajono savivaldybė įsikūrusi Lietuvos vakaruose, Tauragės apskrities šiaurinėje dalyje. Rajonas ribojasi su Rietavo, Telšių, Kelmės, Tauragės, Šilutės, Klaipėdos rajonais. Savivaldybėje gerai išplėtotas automobilių kelių susisiekimo tinklas (rajoną kerta automagistralė Klaipėda – Vilnius), kuris leidžia lengvai susisiekti su kitais šalies miestais, gerai veikia ūkio plėtrą bei yra naudingas pažintinio ir kaimo turizmo plėtrai. Pagrindinis Šilalės rajono ekonominis gyvenimas sukasi iš esmės apie vieną ašį – žemės ūkį. Visi kiti verslai vienaip ar kitaip susiję su pagrindiniu tikslu – kuo racionaliau ūkininkauti ir perdirbti žemės ūkio produkciją. Savivaldybės plotas – 1.188 km² (26,9 proc. apskrities ploto), iš kurio žemės ūkio naudmenos sudaro 55,7 proc. visos savivaldybės teritorijos, miškai – 28,4 proc., keliai – 2,2 proc., užstatyta teritorija – 2 proc., vandenys – 2,5 proc., kita žemė – 9,2 proc. Per rajono teritoriją teka srauni Jūros upė. Administracinis centras – Šilalės miestas. Savivaldybė suskirstyta į 14 seniūnijų – Bijotų, Bilionių, Didkiemio, Kaltinėnų, Kvėdarnos, Laukuvos, Pajūrio, Palentinio, Šilalės kaimiškoji, Šilalės miesto, Tenenių, Traksėdžio, Upynos, Žadeikių. Šilalės rajono savivaldybėje gyvena 27,88 tūkst. gyventojų (apie 24 proc. apskrities gyventojų).

Tauragės rajono savivaldybė yra pietvakarinėje Lietuvos dalyje, prie Jūros upės. Tauragės rajonas ribojasi su Jurbarko, Raseinių, Šilalės, Šilutės rajonais. Rajoną kertą Radviliškio – Pagėgių geležinkelio ruožas, turintis tiesioginį išėjimą į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį bei Klaipėdą. Administraciniu požiūriu Tauragės rajono savivaldybė suskirstyta į 8 seniūnijas – Batakių, Gaurės, Lauksargių, Mažonų, Skaudvilės, Tauragės miesto, Tauragės kaimiškąją ir Žygaičių. Pagal dydį – tai vidutinis Lietuvos rajonas, užimantis 1.179 km² plotą (26,7 proc. apskrities ploto), iš kurio miestai ir gyvenvietės užima 2,12 proc., pramonės įmonės ir keliai – 1,44 proc., žemdirbystės plotai – 52,75 proc., miškai – 35,19 proc., vandens ištekliai – 1,61 proc., kitos paskirties plotai – 6,89 proc. Administracinis centras – Tauragės miestas. Tauragės rajono savivaldybėje gyvena 46,40 tūkst. gyventojų (apie 40 proc. apskrities gyventojų).

Lentelė 1. Tauragės apskrities (regiono) ir savivaldybių statistiniai rodikliai.

Teritorija	Teritorija*, km ²	Gyventojų skaičius**	
		Skaičius	Tankis
Tauragės apskritis (regionas)	4.411	116.707	26,5
Jurbarko r. sav.	1.507	32.062	21,3
Pagėgių sav.	537	10.369	19,3
Šilalės r. sav.	1.188	27.881	23,5
Tauragės r. sav.	1.179	46.395	39,4

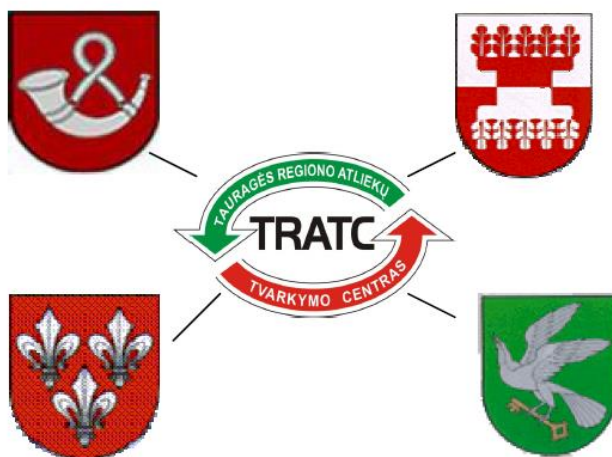
Šaltinis: * Lietuvos statistikos departamentas; ** Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

2.2 Tauragės regiono atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, savivaldybės organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, būtinas jų teritorijose susidarantioms komunalinėms atliekoms tvarkyti, užtikrina tų sistemų funkcionavimą, organizuoja atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkymą ir administruoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą. Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams

(fiziniams ir juridiniams asmenims)¹. Kelios ar visos į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės, didindamos atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą, gali bendradarbiauti ir kartu įsteigti juridinį asmenį – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorių.

Vykdant Europos Sąjungos ISPA fondo reikalavimą sukurti bendrą kooperuotą naudos gavėją, kuris teiktų gyventojams kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas, 2002 m. gegužės 20 d. keturioms savivaldybėms (Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono) pasirašius Jungtinės veiklos sutartį, o 2002 m. birželio 28 d. – Steigimo sutartį, buvo įsteigtas UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras (Pav. 2). 2002 m. rugpjūčio 2 d. buvo įregistruoti UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro įstatai, kurie 2011 m. rugpjūčio 5 d. buvo pakeisti.

Pav. 2. UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro akcininkai.

Įgyvendindamos išsipareigojimus, kuriant Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono savivaldybės su TRATC pasirašė koncesijos sutartis, kurių projektams buvo pritarta šiais savivaldybių tarybų sprendimais:

- Jurbarko rajono savivaldybės tarybos 2009 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. T2–101;
- Pagėgių savivaldybės tarybos 2006 m. birželio 1 d. sprendimu Nr. T–809;
- Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. balandžio 7 d. sprendimu Nr. T1–120;
- Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2007 m. vasario 14 d. sprendimu Nr. 1–1993.

Tauragės regiono savivaldybių tarybų patvirtintos koncesijos sutartys pavedė TRATC organizuoti Tauragės regiono savivaldybių teritorijose viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas ir būti Tauragės regiono savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriumi.

TRATC įstatuose numatyti šie pagrindiniai bendrovės tikslai:

- regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas ir administravimas Tauragės regiono teritorijoje;

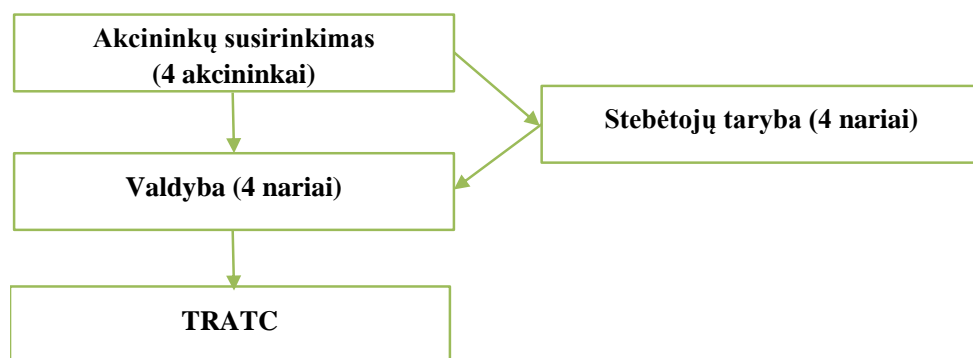
¹ **Pastaba:** Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neapima nuotekų dumblo, medicininių atliekų ir visų kitų atliekų, kurios savo sudėtimi nėra panašios į buitįje susidarancias atliekas.

- regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kūrimo projektų, kurie yra finansuojami ISPA ar Sanglaudos fondų, Lietuvos Respublikos biudžeto, savivaldybių biudžetų bei kitomis lėšomis, įgyvendinimas, įgyvendinimo priežiūra, užsakovo funkcijų vykdymas;
- Tauragės regiono savivaldybių (bendrovės akcininkų) nustatytų privalomųjų užduočių ir funkcijų vykdymas ir atsakomybės už užduočių ir funkcijų įgyvendinimą perėmimas;
- pagalba savivaldybėms sprendžiant atliekų tvarkymo klausimus regione.

TRATC akcininkai (Tauragės regiono savivaldybės) yra pavedę bendrovei atlikti šias pagrindines funkcijas:

- organizuoti ir plėsti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą;
- vykdyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stebėseną;
- organizuoti vietinės rinkliavos rinkimą už komunalinių atliekų surinkimą iš komunalinių atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymą;
- organizuoti senų sąvartynų uždarymą ir jų priežiūrą;
- sukurti ir vykdyti visuomenės informavimo apie komunalinių atliekų tvarkymą programą;
- organizuoti ir vykdyti viešųjų pirkimų konkursus komunalinių atliekų tvarkymo operatoriams parinkti.

2013 m. balandžio 15 d. vykusiam valdybos posėdyje buvo patvirtinta UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro valdymo schema. Stebėtojų taryba, kuri susideda iš 4 narių, yra kolegialus TRATC veiklos priežiūrą atliekantis organas. Stebėtojų tarybos narius savivaldybių tarybų teikimu renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Stebėtojų tarybos nariu gali būti tik savivaldybės tarybos deleguotas politikas (savivaldybių tarybos narys, meras). Stebėtojų tarybos nario kadencija – 4 metai. TRATC valdyba yra kolegialus TRATC valdymo organas. Valdyba susideda iš 4 narių – iš kiekvienos savivaldybės po vieną atstovą. Principinė TRATC valdymo schema pateikta Pav. 3.

Pav. 3. UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro principinė valdymo schema.

2005 m. buvo parengtas pirmasis *Tauragės regiono atliekų tvarkymo planas* (2005–2014 m.), kuris 2010 m. buvo atnaujintas, Tauragės regiono plėtros tarybai 2010 m. rugsėjo 14 d. sprendimu Nr. R1–4 patvirtinus *Tauragės regiono atliekų tvarkymo planą 2010–2020 metams*. Minėtame plane buvo išanalizuotos komunalinių atliekų tvarkymo galimybės – alternatyvos ir pateikta trumpalaikė veiksmų programa 2010–2014 m. bei ilgalaikė atliekų tvarkymo strategija 2010–2020 m.

Savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms organizuoti savo teritorijose, Tauragės regiono savivaldybių tarybos yra patvirtinusios savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo planus (Lentelė 2).

Lentelė 2. Tauragės regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planų tvirtinimas.

Teritorija	Atliekų tvarkymo planus tvirtinantys Tarybų sprendimai
Tauragės regionas	Tauragės regiono plėtros tarybos 2010 m. rugsėjo 14 d. sprendimu Nr. R1–4 patvirtintas „Tauragės regiono atliekų tvarkymo planas 2010–2020 metams“
Jurbarko r. sav.	Jurbarko rajono savivaldybės tarybos 2011 m. liepos 28 d. sprendimu Nr. T2–223 patvirtintas „Jurbarko rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2011–2020 m.“
Pagėgių sav.	Pagėgių savivaldybės tarybos 2011 m. liepos 28 d. sprendimu Nr. T–92 patvirtintas „Pagėgių savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2011–2020 m.“
Šilalės r. sav.	Šilalės rajono savivaldybės 2011 m. liepos 28 d. sprendimu Nr. T1–261 patvirtintas „Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2011–2020 m.“
Tauragės r. sav.	Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2011 m. liepos 27 d. sprendimu Nr. 1–127 patvirtintas „Tauragės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2011–2020 m.“

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis ir siekiant įgyvendinti *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* savivaldybėms nustatytas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, visų Tauragės regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planai turi būti atitinkamai atnaujinti.

Komunalinių atliekų turėtojams Tauragės regione teikiamos šios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos:

- mišrių komunalinių atliekų tvarkymas;
- pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymas;
- žaliųjų atliekų tvarkymas;
- didžiųjų atliekų, įskaitant naudotas padangas bei statybos ir griovimo (smulkaus buities remonto) atliekas, tvarkymas;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas;
- buities pavojingųjų atliekų tvarkymas.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas kiekvienoje savivaldybėje detaliam reglamentuojamas *savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse*. Informacija apie Tauragės regiono savivaldybių tarybų sprendimus dėl savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklių tvirtinimo pateikta Lentelė 3.

Lentelė 3. Tauragės regiono savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės.

Teritorija	Savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės tvirtinantys Tarybų sprendimai
Jurbarko r. sav.	Jurbarko rajono savivaldybės tarybos 2011 m. liepos 28 d. sprendimu Nr. T2–223 patvirtintos „Jurbarko rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės“
Pagėgių sav.	Pagėgių savivaldybės tarybos 2011 m. liepos 28 d. sprendimu Nr. T–92 patvirtintos „Pagėgių savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės“
Šilalės r. sav.	Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2011 m. liepos 28 d. sprendimu Nr. T1–261 patvirtintos „Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės“
Tauragės r. sav.	Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2011 m. liepos 27 d. sprendimu Nr. 1–127 patvirtintos „Tauragės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės“

Tauragės regione sukurta regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra (Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartynas, 4 didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės ir 4 žaliųjų

atliekų kompostavimo aikštelės), kurią eksploatuoja TRATC. Atliekas tvarkančių įmonių registro duomenys apie Tauragės regiono teritorijoje pakuočių ir komunalines atliekas (15 ir 20 grupės) surenkančias, rūšiuojančias, apdorojančias, naudojančias ar šalinančias įmones pateikta šio Plano 1 priede.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad savivaldybė ar savivaldybės pavedimu komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius atrenka komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą teikiančius atliekų tvarkytojus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Tauragės regione pagal trišales sutartis su savivaldybėmis ir TRATC mišrias komunalines atliekas surenkančios įmonės pateiktos Lentelė 4.

Lentelė 4. Mišrias komunalines atliekas surenkančios įmonės Tauragės regione, kurios yra pasirašiusios sutartis su savivaldybėmis (2013 m.).

Teritorija	Įmonės pavadinimas	Sutarties galiojimas	Surenkamos atliekos								
			Mišrios	AŽ	Didžiosios	BSA	Pavojingosios	EEĮ	Statybos ir griovimo	Padangos	
Jurbarko r. sav. Pagėgių sav. Šilalės r. sav. Tauragės r. sav.	UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras	Koncesijos sutartis	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Jurbarko r. sav.	UAB „Jurbarko komunalininkas“	Sutartis pasirašyta 2012 m. kovo 21 d., galioja 3 metus su galimybe pratęsti dar 3 metams	X	X	X	X				X	X
Pagėgių sav.	UAB „Ecoservice“	Sutartis pasirašyta 2011 m. lapkričio 15 d., galioja 3 metus su galimybe pratęsti dar 3 metams	X	X	X	X				X	X
Šilalės r. sav.	UAB „Šilalės komunalinis ūkis“ (nuo 2014 m. lapkričio mėn. reorganizuotas į UAB „Ecoservice“)	Sutartis pasirašyta 2014 m. balandžio 30 d., galioja 3 metus su galimybe pratęsti dar 3 metams	X	X	X	X				X	X
Tauragės r. sav.	UAB „Dunokai“	Sutartis pasirašyta 2011 m. lapkričio 8 d., galioja 3 metus su galimybe pratęsti dar 3 metams	X	X	X	X				X	X

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

AŽ – antrinės žaliavos, BSA – biologiškai skaidžios atliekos, EEĮ – elektros ir elektroninės įrangos atliekos.

TRATC yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartis su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis (VŠĮ „Žalioji taškas“ ir VŠĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“) bei trišales laikinąsias sutartis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo visose regiono savivaldybėse.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme taip pat nustatyta, kad Vyriausybės gamintojams ir importuotojams nustatytų elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir

akumuliatorių, apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduotims įgyvendinti gali būti diegiamos savivaldybės organizuojama komunalinių atliekų tvarkymo sistema papildančios atliekų surinkimo sistemos. Tauragės regiono savivaldybėse veikiančios komunalinių atliekų tvarkymo sistemos papildančios atliekų surinkimo sistemos aprašytos šio Plano 2.8 skyriuje.

2.3 Tauragės regiono atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Tauragės regiono atliekų tvarkymo sistemos kūrimas ir plėtra finansuojama iš šių šaltinių: ES ir valstybės paramos lėšų, TRATC skolintų lėšų, vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, savivaldybių biudžetų lėšų ir kitų lėšų.

2.3.1 Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas

Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi remtis principu „teršėjas moka“. Šis principas reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų atliekų turėtojas ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas (gamintojo atsakomybės principas).

Įgyvendinant principą „teršėjas moka“, visose Tauragės regiono savivaldybių teritorijose vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą įvesta 2012 m. Informacija apie Tauragės regiono savivaldybių tarybų sprendimus dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą įvedimo pateikta Lentelė 5.

Lentelė 5. Tauragės regiono savivaldybių tarybų sprendimai dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą įvedimo.

Teritorija	Vietinės rinkliavos įvedimą tvirtinantys Tarybų sprendimai	Rinkliavos įvedimo data
Jurbarko r. sav.	2009 m. sausio 29 d. sprendimas Nr. T2–12 (pakeistas 2011 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. T2–386)	2012 m. balandžio 1 d.
Pagėgių sav.	2009 m. vasario 19 d. sprendimas Nr. T–529 (pakeistas 2011 m. spalio 26 d. sprendimu Nr. T–148)	2012 m. sausio 1 d.
Šilalės r. sav.	2009 m. vasario 26 d. sprendimas Nr. T1–47 (pakeistas 2012 m. kovo 1 d. sprendimu Nr. T1–41)	2012 m. balandžio 1 d.
Tauragės r. sav.	2009 m. sausio 29 d. sprendimas Nr. 1–942 (pakeistas 2011 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. 1–102)	2012 m. sausio 1 d.

Vietinė rinkliava – tai savivaldybės tarybos sprendimu nustatytas privalomasis mokestis, kurį turi mokėti visi komunalinių atliekų turėtojai, besinaudojantys savivaldybės organizuojama komunalinių atliekų tvarkymo sistema. Visuotinės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą įgyvendinimas ir atliekų tvarkymo paslaugos teikimas kiekvienam rinkliavos mokėtojui užtikrino, kad visos Tauragės regione susidariusios komunalinės atliekos yra surenkamos ir sutvarkomos.

Vietinės rinkliavos administruojamos vadovaujantis savivaldybių tarybų patvirtintais *Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatais*. Tauragės regiono savivaldybės vietinės rinkliavos lėšų administravimo funkciją yra pavedusios TRATC (Lentelė 6). Lėšos komunalinių atliekų tvarkymui savivaldybėse naudojamos pagal savivaldybių tarybų patvirtintas specialiąsias komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo programas.

Lentelė 6. Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą Tauragės regiono savivaldybėse nuostatai (2014 m.).

Teritorija	Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatus tvirtinantys Tarybų sprendimai	Administratorius	Įvesta dvinarė įmoka
Jurbarko r. sav.	2012 m. vasario 29 d. sprendimas Nr. T2–47	TRATC	Ne
Pagėgių sav.	2011 m. spalio 26 d. sprendimas Nr. T–148 (nauja redakcija patvirtinta 2012 m. balandžio 26 d. sprendimu Nr. T–103)	TRATC	Ne
Šilalės r. sav.	2012 m. kovo 1 d. sprendimas Nr. T1–41	TRATC	Ne
Tauragės r. sav.	2012 m. lapkričio 14 d. sprendimas Nr. 1–508	TRATC	Ne

Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą dydį nustato kiekvienos savivaldybės taryba. Vietinės rinkliavos dydis turi būti apskaičiuojamas toks, kad gautos pajamos padengtų visas atitinkamo rajono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sąnaudas ir dalį regioninės sistemos sąnaudų, tenkančių komunalinių atliekų tvarkymo atitinkamo rajono sąnaudoms: atliekų tvarkymo sistemos administravimo, vietinės rinkliavos administravimo, atliekų surinkimo ir transportavimo, šalinimo, sąvartyno eksploatavimo, uždarymo, rekultivavimo, priežiūros po uždarymo, infrastruktūros plėtimo bei kitas su atliekų tvarkymu susijusias išlaidas.

Vadovaujantis Tauragės regiono savivaldybių tarybų priimtais sprendimais, vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir sutvarkymą galima skaičiuoti pagal metinę komunalinių atliekų susikaupimo normą bendrajam turimam plotui, arba galima pasinaudoti galimybe pasirinkti kitą mokėjimo variantą, pvz., mokėti rinkliavą pagal nustatytą dydį vienam asmeniui (Lentelė 7).

Metinės komunalinių atliekų susikaupimo normas visiems atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims) nustato kiekvienos regiono savivaldybės taryba vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatose bei šių nuostatų pakeitimuose, todėl kiekvienoje savivaldybėje jos gali skirtis. Juridiniams asmenims – įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms bei juridinio asmens teisių neturinčioms įmonėms – minimalios metinės komunalinių atliekų (buities atliekų bei komercinės, pramoninės, institucijų ir kitokios kilmės atliekų, kurios savo pobūdžiu ir sudėtimi yra panašios į buitines atliekas) susikaupimo normos nustatomos, atsižvelgiant į darbuotojų skaičių, lankytojų/klientų/mokinių ir pan. skaičių, įmonės plotą ar kitus kriterijus.

Vietinės rinkliavos lengvatas nustato kiekvienos savivaldybės taryba, todėl bendros atleidimo nuo įmokų tvarkos Tauragės regione nėra. Visų savivaldybių vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatuose (Lentelė 7) numatyta galimybė miestų individualių namų savininkams, kompostuojantiems žaliąsias ir bioskaidžias atliekas, mokėti 20 proc. mažesnę rinkliavą. Tauragės rajono savivaldybės taryba 2012 m. kovo 21 d. sprendimu Nr. 1–329 priėmė lengvatų paketą (nauja redakcija patvirtinta 2012 m. lapkričio 14 d. sprendimu Nr. 1-509, su vėlesniais pakeitimais), kuris leido sumažinti 30 proc. vietinės rinkliavos įmoką už komunalines atliekas, kai būste nėra gyvenamąją vietą deklaravusių kitų asmenų, pensinio amžiaus sutuoktiniams, iš kurių bent vienas yra sunkaus ar vidutinio neįgalumo lygio, pensinio amžiaus žmonėms, kuriems yra sukakę 75 ir daugiau metų, vieniems gyvenantiems pensinio amžiaus asmenims, kuriems yra nustatytas sunkus ar vidutinis neįgalumo lygis, o taip pat žmonėms, kuriems atstumas iki buitinių atliekų surinkimo vietos yra didesnis nei 500 m, bei Tauragės rajone gyvenamąją vietą deklaravusiems studentams, studijuojantiems dieninių studijų formos programoje aukštojoje

mokykloje arba profesinio mokymo įstaigoje ne Tauragės rajono savivaldybėje. Jurbarko rajono savivaldybės taryba 2012 m. balandžio 26 d. sprendimu Nr. T2–119 patvirtino 50 proc. lengvatą asmenims, savivaldybės teritorijoje nuosavybės ar kita teise valdantiems ir naudojantiems nekilnojamojo turto objektus, nuo kurių atstumas iki artimiausios buitinių atliekų surinkimo vietos yra didesnis kaip 1500 m, o Šilalės rajono savivaldybės taryba 2012 m. balandžio 26 d. sprendimu Nr. T1–125 priėmė lengvatas tik asmenims, nuo kurių atstumas iki artimiausios buitinių atliekų surinkimo vietos yra didesnis kaip 500 m (20 ar 30 proc. priklausomai nuo atstumo). Pagėgių savivaldybės taryba lengvatų aprašą priėmė 2012 m. balandžio 26 d. sprendimu Nr. T–104, kuris 20 proc. lengvatas suteikė tik pensinio amžiaus žmonėms, kurie turi sunkų neįgalumo lygį, bei asmenims (t.y. būsto savininkui ar bendrasavininkui) pripažintiems darbingais (0–25 proc.) ir, kuriems yra skirta slaugos išlaidų tikslinė kompensacija. Vadovaujantis TRATC duomenimis, 2013 m. pabaigoje Jurbarko rajono savivaldybėje mokumas nuo išsiųstos patikslintos koreguotos mokėjimo pranešimų sumos siekė 79 proc., Pagėgių savivaldybės – 68 proc., Šilalės rajono savivaldybės – 78 proc., Tauragės rajono savivaldybės – 82 proc.

Principas „teršėjas moka“ reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų ne tik atliekų turėtojas, bet ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas. Lietuvoje gamintojo atsakomybės principas taikomas pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, transporto priemonių, alyvų, baterijų ir akumuliatorių bei kitų apmokestinamųjų gaminių (pvz., naudotų padangų) atliekų tvarkymui. Šių atliekų tvarkymas pagal gamintojo atsakomybės principą turi būti dengiamas šių gaminių gamintojų/ importuotojų ir neįskaitomas į vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą (naudotų padangų – dalinai).

Dėl šios priežasties pakuočių atliekų tvarkymo sąnaudos Tauragės regione nėra įtrauktos į vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą, o TRATC 2013 m. pasirašė bendradarbiavimo sutartis su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis (VŠĮ „Žalioji taškas“ ir VŠĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“) bei trišales laikinąsias sutartis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo visose regiono savivaldybėse. Tais pačiais metais TRATC pasirašė „*Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo bei visuomenės informavimo ir švietimo*“ sutartį su VŠĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“ bei „*Komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo sistemos Tauragės regiono teritorijoje*“ sutartį su asociacija „EEPA“, be to nuo 2012 m. sausio 9 d. dar galioja sutartis su UAB „Žalvaris“ dėl „*Komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų surinkimo sistemos diegimo*“. 2013 m. TRATC taip pat pasirašė sutartį dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse ir aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo su VŠĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“ ir VŠĮ „Ekošviesa“.

2.3.2 Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos

„Sąnaudų susigrąžinimo“ principas nustato, kad mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas būtinausias su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas. Taigi vietinės rinkliavos dydžiai turi būti nustatomi tokiu būdu, kad surinktos lėšos dengtų suplanuotas Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo, eksploatacijos, plėtros ir administravimo sąnaudas: atliekų tvarkymo sistemos plėtros ir administravimo, vietinės rinkliavos administravimo, atliekų surinkimo ir transportavimo, šalinimo, regioninės infrastruktūros eksploatavimo ir plėtros, uždarymo, rekultivavimo, priežiūros po uždarymo bei kitas su atliekų tvarkymu susijusias išlaidas.

Komunalinių atliekų tvarkymo bendrasis sąnaudas sudaro šių atskirų veiklų sąnaudos:

1. Atliekų surinkimo ir transportavimo kaštai (mokėjimai už surinkimo ir transportavimo iki sąvartyno paslaugas);
2. Atliekų šalinimo kaštai („sąvartyno vartų“ mokestis);
3. Vietinės rinkliavos administravimo (rinkimo) kaštai.

„Sąvartyno vartų“ mokestis – tai kaina už atliekų vienos tonos šalinimą Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne, kuri yra atliekų tvarkymo arba vietinės rinkliavos dedamoji dalis. Nustatant „sąvartyno vartų“ mokestį įskaičiuojami atliekų tvarkymo kaštai, kurie apima Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno, savivaldybių žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių ir didžiųjų atliekų surinkimo aikštelių, uždarytų regiono sąvartynų (Ližių sąvartyno, 53 smulkesnių šiukšlynų bei 5 didesnių sąvartynų) priežiūros išlaidas ir regioninio sąvartyno uždarymui kaupiamas lėšas, projekto vykdymui skolintų lėšų su priskaičiuotomis palūkanomis grąžinimą, regiono atliekų tvarkymo sistemos organizatoriaus bei visuomenės informavimo ir ekologinio švietimo funkcijų vykdymo išlaidas, tolimesnei regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros objektų plėtrai skirtas lėšas (iki 2015 m. pabaigos planuojama įrengti biologiškai skaidžių atliekų aikštelę su filtrato kaupimo rezervuaru, iki 2016 m. sąvartyne planuojama įrengti III ir IV atliekų kaupimo sekcijas, iki 2020 m. – regioninius mišrių komunalinių atliekų apdorojimo (mechaninio biologinio apdorojimo (MBA), mechaninio apdorojimo (MA) ar pan.) įrenginius). Aukščiau nurodytos regiono atliekų tvarkymo sistemos organizatoriaus patiriamos papildomos išlaidos apima: savivaldybių atliekų tvarkymo planų ir kitų atliekų tvarkymą reglamentuojančių dokumentų rengimą, jų įgyvendinimo organizavimą ir vykdymo kontrolę, kitas funkcijas numatytas savivaldybių koncesijos sutartyse (pvz., finansavimo lėšų paieška, projektų įgyvendinimas, pan.).

Plečiantis Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrai, teikiamų paslaugų apimtims bei patiriamoms išlaidoms, Tauragės regione nustatytas „sąvartyno vartų“ mokestis neišvengiamai palaipsniui didėja: iki 2013 m. birželio 30 d. buvo 21,79 EUR/toną (75,22 Lt/toną) (su PVM), nuo 2013 m. liepos 1 d. iki 2014 m. rugpjūčio 31 d. – 22,15 EUR/toną (76,48 Lt/toną) (su PVM), o nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. – 33,29 EUR/toną (114,95 Lt/toną) (su PVM). Pastarasis „sąvartyno vartų“ mokestis buvo patvirtintas 2014 m. liepos 16 d. TRATC valdybos posėdyje (protokolo Nr. 14/05(86)).

Tauragės regiono savivaldybių tarybų patvirtinti vietinės rinkliavos dydžiai ir komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos vienai tonai atliekų pateiktos Lentelė 7. Jurbarko rajono, Pagėgių ir Tauragės rajono savivaldybėse patvirtinta 1 tonos atliekų sutvarkymo kaina yra 64,87 EUR/toną (224 Lt/toną), tuo tarpu Šilalės rajono savivaldybės taryba patvirtino 66,03 EUR/toną (228 Lt/toną) atliekų sutvarkymo kainą už iš šios savivaldybės atvežtų komunalinių atliekų tvarkymą. Vietinės rinkliavos dydis gyventojams skiriasi priklausomai nuo jų susidarymo vietos – miestas ar likusi savivaldybės dalis. Kaimo gyventojams atliekų susikaupimo norma mažesnė, nes dauguma atliekų turėtojų kaime gyvena individualiuose namuose ir jų sukaupia mažiau, todėl rinkliavos įkainis jiems nustatytas mažesnis nei miesto gyventojams.

Tauragės regiono gyventojai vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą gali mokėti, pasirenkant vieną iš būdų:

- pagal metinę komunalinių atliekų susikaupimo normą bendrajam plotui (kg/m^2), kai maksimalus apmokestinamas plotas yra 100 m^2 (visose regiono savivaldybėse);
- pagal nustatytą dydį vienam fiziniam asmeniui pagal deklaruotą faktinį asmenų skaičių gyvenamajame būste (visose regiono savivaldybėse);

- pagal vietinės rinkliavos mokėtojų deklaruotą atliekų kiekį (visose regiono savivaldybėse, išskyrus Pagėgių savivaldybę);
- gali būti taikoma kita metinė vietinė rinkliava (Tauragės rajono ir Šilalės rajono savivaldybių Tarybų nustatyta tvarka).

Lentelė 7. Tauragės regiono savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos (su PVM).

Teritorija	Įmokos dydis gyventojui per metus, EUR (Lt)		Įmokos dydis už m ² plotą per metus, EUR (Lt)			Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos, EUR/toną (Lt/toną)	„Sąvartyno vartų“ mokestis, EUR/toną (Lt/toną)
	Miestas*	Likusi savivaldybės teritorija	Miestas*	Miesto* individualiems namams, kurių kompostuoja atliekas kompostavimo dėžėse	Likusi savivaldybės teritorija		
Jurbarko r. sav.	42,28 (146)	26,07 (90)	0,85 (2,92)	0,68 (2,34)	0,52 (1,80)	64,87 (224)	33,29 (114,95)
Pagėgių sav.	43,44 (150)	30,41 (105)	0,85 (2,92)	0,68** (2,34)	0,52 (1,80)	64,87 (224)	33,29 (114,95)
Šilalės r. sav.	17,56 (60,64)	13,15 (45,39)	0,76 (2,61)	0,61 (2,09)	0,59 (2,05)	66,03 (228)	33,29 (114,95)
Tauragės r. sav.	43,44 (150)	30,41 (105)	0,85 (2,92)	0,68 (2,34)	0,52 (1,80)	64,87 (224)	33,29 (114,95)

* Duomenys pateikti atitinkamai Jurbarko, Pagėgių, Šilalės bei Tauragės miestams.

** Pagėgių savivaldybėje ši mokesstinė lengvata taikoma visiems savivaldybės individualių namų atliekų turėtojams.

Šaltinis: Savivaldybių vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą Tauragės regiono savivaldybėse nuostatai.

Taip pat savivaldybėse skiriasi vietinės rinkliavos dydis juridiniams subjektams, turintiems registruoto nekilnojamojo turto. Visi juridiniai subjektai, turintys registruoto nekilnojamojo turto pagal savo veiklos rūšį yra suskirstyti į grupes ir kiekvienai grupei nustatyta skirtinga metinė rinkliava už 1 m² bendrojo ploto. Įmokos dydžiai pateikti kiekvienos savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatuose.

2.3.3 Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas

Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros kūrimas buvo pradėtas, įgyvendinant ISPA projektą Nr. 2001/LT/16/P/PE/004 „Tauragės regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“. Bendra projekto vertė – 6,63 mln. EUR (22,89 mln. Lt). Vykdamas šį projektą Europos Sąjungos ISPA programos lėšomis įrengtas Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartynas su kompostavimo aikštele, Kaupių k. 4, Žygaičių sen., Tauragės r., pastatytos 4 didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono savivaldybių teritorijose, uždarytas Tauragės miesto Ližių sąvartynas, įsigyta speciali technika sąvartynui eksploatuoti (kompaktorius ir ratinis frontalinis krautuvas).

Įgyvendinant projektą „Tauragės regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymas“ (Nr. VP3–3.2–AM–01–V–01–013), finansuojamą pagal 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 3 prioriteto „Aplinka ir darnus vystymas“ priemonę „Atliekų tvarkymo sistemos

sukūrimas“, 2010 m. rugpjūčio mėn. buvo pasirašyta projekto finansavimo ir administravimo sutartis, pagal kurią uždaryti 5 sąvartynai ir 53 šiukšlynai:

- Jurbarko rajono savivaldybėje (2 sąvartynai Smukučių k. ir Skirsnemuniškių k. bei 15 šiukšlynų);
- Pagėgių savivaldybėje (1 sąvartynas Plaušvarių k. ir 13 šiukšlynų);
- Šilalės rajono savivaldybėje (1 sąvartynas Paneročio k. ir 14 šiukšlynų);
- Tauragės rajono savivaldybėje (1 sąvartynas Šidagių k. ir 11 šiukšlynų).

Projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma siekė 4.374.097,53 EUR (15.102.883,95 Lt), iš kurių ES Sanglaudos fondo lėšos sudarė 3.717.982,90 EUR (12.837.451,35 Lt) (85 proc.), Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos – 656.114,63 EUR (2.265.432,60 Lt) (15 proc.).

Įgyvendinant projektą „*Tauragės regiono kompostavimo aikštelių įrengimas*“, finansuojamą pagal 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 3 prioriteto „*Aplinka ir darnus vystymas*“ priemonę „*Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas*“ Tauragės regione įrengtos ir 2013 m. pradėtos eksploatuoti trys žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės: Šilalės rajone Paneročio kaime, Jurbarko rajone Kalnėnų kaime bei Pagėgiuose M. Jankaus gatvėje. Tauragės rajone tokia aikštelė pastatyta 2008 m. Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje Kaupių kaime. Bendra šio projekto vertė siekė 1.039.024,69 EUR (3.587.544,44 Lt), iš kurių ES Sanglaudos fondo lėšos sudarė 881.288,35 EUR (3.042.912,43 Lt) (85 proc.), UAB TRATC akcininkų – Tauragės regiono savivaldybių biudžetų lėšos – 157.736,33 EUR (544.632,01 Lt) (15 proc.). Taip pat 2012–2013 m. iš šio projekto lėšų buvo įsigytas: mobilus būgninis sijotuvas, savaeigis komposto vartytuvas, ratinis traktorius su frontiniu krautuvu bei stumdytuvu, žolės smulkintuvas, puspriekabė, šluota, žaliųjų atliekų smulkintuvas ir traktorinė cisterna (srutovežis). Mobilus žaliųjų atliekų smulkintuvas eksploatuojamas Tauragės regiono žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse, kuriuo smulkinamos žaliosios atliekos, miško ir parkų kirtimo atliekos, statybinės medžio atliekos su įvairiomis priemaišomis (grunto, smulkių akmenų, smulkaus metalo), taip pat medžio žievė. Esant poreikiui gali būti smulkinamos medienos didžiosios atliekos. Mobilus būgninis sijotuvas eksploatuojamas Tauragės regiono žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse. Juo sijojama struktūrinė medžiaga, kuri naudojama kompostavimo procese, bei pagamintas kompostas. Kad pagreitinti kompostavimosi procesą, savaeigiu komposto vartytuvu kompostuojamos žaliosios atliekos pavartomos. Ratinis traktorius su priedais naudojamas prikabinamai kompostavimo technikai transportuoti į regiono kompostavimo aikšteles, taip pat smulkinamos medžiagos pakrovimui į smulkintuvą bei sijotuvą ir pagaminto komposto pakrovimui ir transportavimui. Traktorinė cisterna eksploatuojama Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse: ja į artimiausią nuotekų valyklą vežamas susidaręs perteklinis filtratas ir paviršinės nuotekos. Taip pat cisterna naudojama sausuoju metų laiku ant kaupų purkšti rezervuaruose susikaupusį paviršinį vandenį ir filtratą.

2010 m. TRATC pradėjo įgyvendinti projektą „*Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“. Projektas finansuojamas 85 proc. iš ES Sanglaudos skatinimo veiksmų programos lėšų (pagal priemonės Nr. VP3–3.2–AM–01–V „*Atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas*“ veiklą „*Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra, sukuriant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrą*“) ir 15 proc. iš TRATC akcininkų (savivaldybių biudžetų) lėšų. Projektas apima naujų komunalinių atliekų mechaninio biologinio apdorojimo (toliau – MBA) įrenginių projektavimo, statybos bei juos aptarnaujančių sistemų įrengimo darbus. TRATC 2011–2013 m. skelbė du atvirus konkursus

dėl projekto „*Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“ statybos darbų, įrangos tiekimo, projektavimo ir atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros valdymo, priežiūros ir komunalinių atliekų mechaninio biologinio apdorojimo paslaugų pirkimo. Visuose konkursuose buvo pateikta tik po 1 pasiūlymą:

- 1) Pirmojo atviro konkurso, paskelbto 2012 m. gruodžio mėn. dėl teisminių procesų vokas su pasiūlymą pateikusių Tiekėjo kaina buvo atplėštas tik spalio 24 d. ir pasiūlymo kaina dvigubai viršijo turimą biudžetą (pasiūlyta kaina 8.683.527,86 EUR (29.982.485,00 Lt) (be PVM), turimas biudžetas 4413051,71 EUR (15.237.384,94 Lt) (be PVM)), todėl Tiekėjo pasiūlymas buvo atmestas dėl per didelės kainos.
- 2) Antrojo atviro konkurso Tiekėjo pasiūlyme nurodyta kaina – 7.343.838,33 EUR (25.356.805,00 Lt) (be PVM) viršijo numatytąją MBA įrenginių projektavimo ir statybos rangos darbų pirkimo vertę (4.183.400,72 EUR (14.444.446,00 Lt) (be PVM)). Kadangi regiono savivaldybių (arba TRATC) kofinansavimo (15 proc.) dalis būtų padidėjusi nuo ~0,67 mln. EUR iki ~1,1 mln. EUR (~2,3 mln. Lt iki ~ 3,8 mln. Lt), todėl Tiekėjo pasiūlymas taip pat buvo atmestas. Be to, antrojo atviro konkurso Tiekėjo pasiūlyme buvo nustatyta labai didelė MBA eksploatavimo paslaugų kaina – 41,71 EUR/toną (144,00 Lt/toną) (vadinasi per metus MBA operatoriui reikėtų sumokėti ~1,25 mln. EUR (~4,3 mln. Lt)).

Viešųjų pirkimų tarnyba rekomendavo rinktis Tiekėją, vykdant atviro konkurso procedūras, o įvykdyti naują trečiąjį atvirą konkursą ir pastatyti MBA įrenginius iki 2015 m. rugsėjo 30 d. buvo neįmanoma dėl laiko stokos. Kadangi MBA įrenginių projektas iki nustatyto termino nebus įgyvendintas, buvo nuspręsta TRATC teikti Aplinkos projektų valdymo agentūrai ir Aplinkos ministerijai raštus (2013 m. lapkričio 26 d. Nr. IS–859 ir 2013 m. gruodžio 6 d. Nr. IS–888), su prašymais leisti pakeisti 2010 m. gruodžio 27 d. finansavimo ir administravimo sutartį Nr. VP3–3.2–AM–01–V–02–007 ir įtraukti naujas veiklas: antrinių žaliavų bei žaliųjų atliekų atskiro surinkimo konteinerių pirkimą ir biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo aikštelės įrengimą bei pratęsti projekto įgyvendinimo veiklų terminą iki 2015 m. liepos 31 d. Šiuo tikslu, 2013 m. gruodžio 19 d. buvo pasirašytas Šalių susitarimas Nr. 2 prie minėtos finansavimo ir administravimo sutarties, kuriame nurodyta projekto naujų veiklų tinkamų finansuoti išlaidų suma – 2.725.233,69 EUR (9.409.686,88 Lt) (be PVM) (iš jų ES lėšų dalis – 2.316.448,63 EUR (7.998.233,84 Lt) (85 proc.), projekto vykdytojo lėšos – 408.785,06 EUR (1.411.453,04 Lt) (15 proc.)). 2014–2015 m. numatytos veiklos:

- įsigyti 21.853 vnt. 240 litrų talpos antrinių žaliavų (išskyrus stiklą) atskiro surinkimo konteinerių, 19.632 vnt. 120 litrų talpos stiklo atskiro surinkimo konteinerių bei 5.875 vnt. 240 litrų talpos žaliųjų atliekų atskiro surinkimo konteinerių, skirtų išdalinti individualių namų valdų gyventojams (įsigijimo kaina 2.090,48 EUR (7.218 mln. Lt));
- įrengti Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo aikštelę su filtrato kaupimo rezervuaru (įrengimo kaina 346,96 EUR (1.198 mln. Lt)). Aikštelėje bus tvarkomos iš bendro mišrių komunalinių atliekų srauto išskirtos biologiškai skaidžios atliekos.

Tačiau Tauragės regiono plėtros tarybos 2014 m. vasario 27 d. posėdžio Nr. 51/9P–1 metu buvo siūloma vykdyti ne tik aukščiau minėtų projekto veiklų įgyvendinimą, bet buvo pageidaujama, kad įgyvendinant projektą būtų įsigyti komunalinių atliekų MBA įrenginiai ir nupirkta jų eksploatavimo paslauga, motyvuojant turima informacija, kad yra galimybė gauti papildomą didesnę finansavimą projektui. Papildomai buvo atliktas „*Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra: mechaninio-biologinio apdorojimo (MBA) įrenginių darbams ir paslaugoms reikalingų investicijų poreikio įvertinimas*“. Atlikus vertinimą buvo nustatyta, kad be MBA įrenginių 2020 m. Tauragės regionui *Valstybiniame*

atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatytas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis įgyvendinti bus sudėtinga, todėl siūloma ieškoti lėšų MBA įrenginių pastatymui iki 2020 m. Tuo tarpu, nuo 2012 m. Tauragės regione susidariusias mišrias komunalines atliekas pagal sutartį su TRATC apdoroja (rūšiuoja) UAB „Ekobazė“. Paslaugos teikėjas, pastatydamas laikinus mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo įrenginius (liniją) Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje, iš mišraus komunalinių atliekų srauto įpareigotas atskirti biologiškai skaidžias atliekas, pakartotiniam panaudojimui ir/ar perdirbimui tinkančias medžiagas ir energetinę vertę turinčias atliekas.

Pagal projektą „*Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“ Nr. VP3-3.2-AM-01-V-02-007, įvykdžius viešuosius pirkimus ir pasirašius daugumą sutarčių, liko sutaupytų lėšų (1.286.209,18 EUR (4.441.023,05 Lt)). Atsižvelgiant į tai, TRATC tikisi, kad bus leista minėto projekto apimtyje įvykdyti papildomą viešąjį pirkimą dėl „*Įrangos biologiškai skaidžių atliekų aikštelei eksploatuoti*“ įsigijimo ir, pasirašius įrangos tiekimo sutartį, įtraukti į projektą papildomą veiklą. Pagal šį pirkimą/veiklą būtų įsigytos trys būtinos įrangos dalys (planuojama įsigijimo kaina 0,46 mln. EUR (1,6 mln. Lt)): komposto vartytuvas, ratinis traktorius su priedais (frontaliniu krautuvu bei stumdytuvu) ir traktorinė priekaba. Numatoma, kad komposto vartytuvas bus naudojamas biologiškai skaidžių atliekų vartymui/aeravimui kaupuose, kad paspartinti kompostavimo procesą. Ratinis traktorius su priedais bus naudojamas biologiškai skaidžių atliekų kaupų formavimui, taip pat kompostuojamos medžiagos pakrovimui į priekabą ir transportavimui nuo rūšiavimo linijos iki biologiškai skaidžių atliekų aikštelės ir nuo aikštelės ant sąvartyno kaupo.

TRATC vykdamas Baltijos jūros regiono 2007-2013 m. programos finansuojamą projektą „*Reco Baltijos 21-Tech*“ (RB21T) buvo parengta „*Tauragės regione individualiose valdose susidarančių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo galimybių studija*“. Vienas iš pagrindinių šios studijos tikslų – praktiškai ir teoriškai įvertinti Tauragės regiono individualiose valdose susidarančių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo galimybes. Vadovaujantis gautais rezultatais buvo priimta išvada, kad biologiškai skaidžių atliekų namudinis kompostavimas yra realus.

2.4 Tauragės regiono statistiniai ir atliekų tvarkymo duomenys

2.4.1 Gyventojų skaičius ir būstai

Gyventojai ir namų ūkiai. Didžiausias komunalinių atliekų kiekis susidaro buityje, t. y. pas gyventojus, namų ūkiuose. Komunalinių atliekų kiekis ir sudėtis priklauso nuo daugelio veiksnių: namų ūkio dydžio, gyventojų skaičiaus, jų gyvenamosios vietos (daugiabutis ar individualus namas, miestas ar kaimas), vartojimo (pajamų) ir t.t.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis ir palyginus 2001 m. ir 2011 m. visuotinio gyventojų surašymo rezultatus, gyventojų skaičius Tauragės regione sumažėjo apie 18 proc.² Šis mažėjimas paaiškinamas mažėjančio natūralaus gyventojų prieaugio tendencija ir gyventojų vidaus bei tarptautine migracija.

² Remiantis 2001 m. visuotinio surašymo duomenimis, Tauragės apskrityje gyveno 134.275 gyventojai (mieste – 54.717, kaime – 79.558), buvo 49.609 namų ūkiai, o vidutinis namų ūkio dydis – 2,7. Remiantis 2011 m. visuotinio surašymo duomenimis, Tauragės apskrityje gyveno 110.059 gyventojai (mieste – 45.563, kaime – 64.496), buvo 43.799 namų ūkiai, o vidutinis namų ūkis – 2,5.

Remiantis Savivaldybių ataskaitų AAA už 2013 m. duomenimis, regione buvo įregistruota 116,7 tūkst. gyventojų (Lentelė 8), iš kurių 38 proc. gyveno mieste (daugiausiai – Tauragės rajono savivaldybėje). Jurbarko rajono, Pagėgių ir Šilalės rajono savivaldybėse daugiau nei 60 proc. gyventojų gyveno kaime (Pav. 4).

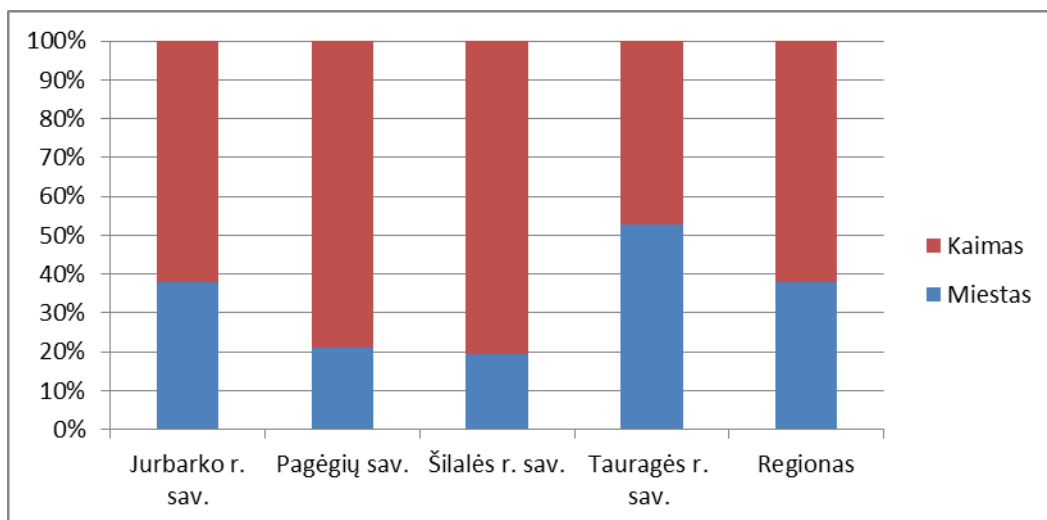
Lentelė 8. Gyventojų skaičius Tauragės regione ir savivaldybėse (2013 m.).

Teritorija	Miestas*	Kaimas**	Iš viso
Tauragės regionas	44.217	72.490	116.707
Jurbarko r. sav.	12.200	19.862	32.062
Pagėgių sav.	2.181	8.188	10.369
Šilalės r. sav.	5.363	22.518	27.881
Tauragės r. sav.	24.473	21.922	46.395

* Duomenys pateikti atitinkamai Jurbarko, Pagėgių, Šilalės bei Tauragės miestams.

** Duomenys pateikti atitinkamai Jurbarko r. sav. – Smalininkų miestui ir kitoms gyvenamosioms vietovėms, Pagėgių sav. – Panemunės miestui ir kitoms gyvenamosioms vietovėms, Šilalės r. sav. – kitoms gyvenamosioms vietovėms, Tauragės r. sav. – Skaudvilės miestui ir kitoms gyvenamosioms vietovėms.

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

Pav. 4. Urbanizacijos lygis Tauragės regione (šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.).

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, gyventojų ir būstų 2011 m. visuotinio surašymo metu Tauragės regione gyvenamąjį fondą sudarė 25.911 individualių (vieno buto) namų, 2.613 butų dviejų butų namuose ir 19.431 butas daugiabučiuose namuose. Remiantis TRATC Atliekų turėtojų registro informacinės sistemos (toliau – ATRIS) duomenimis, 2014 m. pabaigoje Tauragės regione vieno ir dviejų butų gyvenamuosiuose namuose buvo registruoti 27,5 tūkst. savininkų, kurie atitinkamai pasiskirstę 23 proc. mieste ir 77 proc. kaime (Lentelė 9). Daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose registruoti 19,7 tūkst. savininkų, kurių didžioji dalis (69 proc.) buvo regiono miestuose.

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos duomenys apie 2014 m. Tauragės regione esančius vieno ir dviejų butų gyvenamuosius (individualius) namus bei daugiabučius gyvenamuosius namus pateikti Lentelė 10. Vertinant pateiktus duomenis galima teigti, kad Tauragės regiono miestuose yra apie 24 proc. individualių namų ir 48 proc. visų regiono daugiabučių namų.

Lentelė 9. Nekilnojamojo turto objektų savininkų skaičius Tauragės regiono individualiuose ir daugiabučiuose namuose (2014 m.).

Teritorija	Savininkų skaičius vieno ir dviejų butų namuose			Savininkų skaičius daugiabučiuose namuose			Iš viso
	Miestas*	Kaimas**	Iš viso	Miestas*	Kaimas**	Iš viso	
Tauragės regionas	6.175	21.324	27.499	13.409	6.277	19.686	47.185
Jurbarko r. sav.	1.387	6.483	7.870	4.162	1.689	5.851	13.721
Pagėgių sav.	175	1.689	1.864	787	1.604	2.391	4.255
Šilalės r. sav.	709	7.319	8.028	1.590	1.215	2.805	10.833
Tauragės r. sav.	3.904	5.833	9.737	6.870	1.769	8.639	18.376

* Duomenys pateikti atitinkamai Jurbarko, Pagėgių, Šilalės bei Tauragės miestams.

** Duomenys pateikti atitinkamai Jurbarko r. sav. – Smalininkų miestui ir kitoms gyvenamosioms vietovėms, Pagėgių sav. – Panemunės miestui ir kitoms gyvenamosioms vietovėms, Šilalės r. sav. – kitoms gyvenamosioms vietovėms, Tauragės r. sav. – Skaudvilės miestui ir kitoms gyvenamosioms vietovėms.

Šaltinis: TRATC ATRIS duomenys, 2014 m.

Lentelė 10. Gyvenamieji namai Tauragės regione (2014 m.).

Teritorija	Nekilnojamojo turto registre registruoti gyvenamieji namai					
	Vieno ir dviejų butų gyvenamieji (individualūs) namai			Daugiabučiai gyvenamieji namai		
	Miestas	Kaimas	Iš viso	Miestas	Kaimas	Iš viso
Tauragės regionas	5.815	18.197	24.012	794	846	1.640
Jurbarko r. sav.	1.187	5.985	7.172	252	181	433
Pagėgių sav.	222	1.554	1.776	138	302	440
Šilalės r. sav.	628	5.862	6.490	74	145	219
Tauragės r. sav.	3.778	4.796	8.574	330	218	548

Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, VĮ Registrų centras. „Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre registruotų statinių apskaitos duomenys 2014 m. sausio 1 d.“. Vilnius, 2014.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, vidutinės disponuojamos piniginės pajamos vienam namų ūkiui per mėnesį 2013 m. Tauragės regione sudarė 574,61 EUR (1.984 Lt) (Lietuvos Respublikoje – 731,29 EUR (2.525 Lt)). Šie statistiniai duomenys leidžia daryti prielaidą, kad Tauragės regione gyventojų vartojimas gali būti mažesnis negu Lietuvos vidurkis, todėl ir susidarančių komunalinių atliekų kiekis taip pat gali būti mažesnis nei vidurkis šalyje.

Ūkio subjektai. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014 m. sausio 1 d. Tauragės regione veikė 2.097 ūkio subjektai. Remiantis TRATC ATRIS duomenimis, 2014 m. pabaigoje buvo įregistruoti 2.038 ūkio subjektai, kurių pasiskirstymas pagal savivaldybes pateiktas Lentelė 11.

Lentelė 11. Ūkio subjektų skaičius Tauragės regione ir savivaldybėse (2014 m.).

Teritorija	Veikiančių ūkio subjektų skaičius, vnt.
Tauragės regionas	2.038
Jurbarko r. sav.	639
Pagėgių sav.	259
Šilalės r. sav.	532

Teritorija	Veikiančių ūkio subjektų skaičius, vnt.
Tauragės r. sav.	608

Šaltinis: TRATC ATRIS duomenys, 2014 m.

2.4.2 Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas

Remiantis Savivaldybių ataskaitomis AAA už 2013 m., regione buvo registruoti 116.707 fiziniai asmenys ir 2.038 ūkio subjektai, iš kurių viešojo komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo teikiama atitinkamai 113.209 fiziniams asmenims ir 1.987 ūkio subjektams (Lentelė 12).

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatyta atliekų tvarkymo užduotis – užtikrinti visuotinumą principą, teikiant viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą. Remiantis pateiktais duomenimis, Tauragės regione ir atskirose savivaldybėse užduotis įgyvendinta, nes ši paslauga, įvedus vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, teikiama daugiau kaip 95 proc. regiono teritorijos gyventojų ir juridinių asmenų.

Lentelė 12. Atliekų surinkimo paslaugos teikimas Tauragės regione (2013 m.).

Teritorija	Paslaugos teikimas gyventojams		Paslaugos teikimas ūkio subjektams	
	vnt.	Proc.	vnt.	Proc.
Tauragės regionas	113.209	97	1.987	97
Jurbarko r. sav.	31.087	97	621	97
Pagėgių sav.	10.108	97	250	97
Šilalės r. sav.	26.881	96	521	98
Tauragės r. sav.	45.133	97	595	98

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

2.4.3 Susidariusių ir surinktų komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis

TRATC duomenimis, 2013 m. Tauragės regione iš gyventojų ir juridinių asmenų buvo surinkta 37,5 tūkst. tonų komunalinių atliekų, iš kurių mišrios komunalinės atliekos sudarė 29,9 tūkst. tonų (79,7 proc.), o atskirai surinktos kitos komunalinės atliekos – 7,6 tūkst. tonų (20,3 proc.) (Lentelė 13).

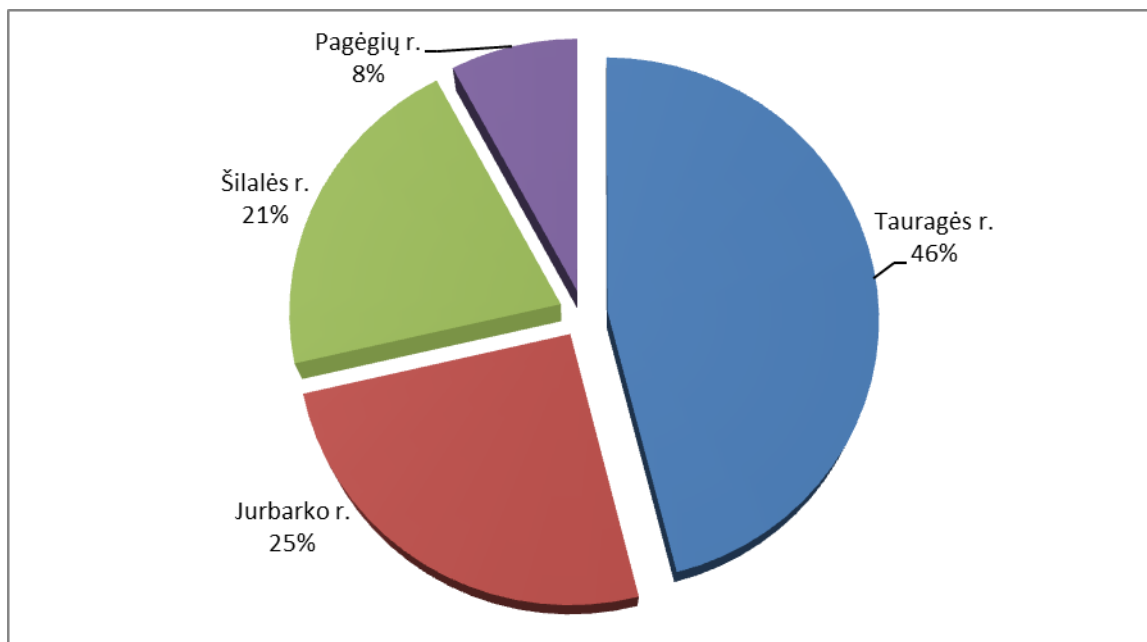
Lentelė 13. Komunalinių atliekų surinkimas ir sudėtis Tauragės regione (2013 m.).

Eil. Nr.	Atliekos	Bendras susidarymas					
		Atskirai surinktos atliekos, tonos	Proc. bendro kiekio	Mišrios komunalinės atliekos, tonos	Proc. mišrių atliekų kiekio	Viso komunalinės atliekos, tonos	Komunalinių atliekų sudėtis
1.	Žaliosios atliekos	3.230	8,6%	1.845	6,2%	5.075	13,5%
2.	Medienos atliekos	6	0,0%	340	1,1%	346	0,9%
3.	Kitos biologinės atliekos	-	0,0%	6.082	20,4%	6.082	16,2%
4.	Plastikų atliekos	73,9	0,2%	3.165	10,6%	3.239	8,6%
5.	Popieriaus/kartono atliekos	124,5	0,3%	1.716	5,7%	1.841	4,9%
6.	Stiklo atliekos	841,5	2,2%	3.630	12,1%	4.472	11,9%
7.	Metalo laužas	34,0	0,1%	710	2,4%	744	2,0%
8.	Naudotos padangos	271	0,7%	-	0,0%	271	0,7%
9.	Elektros ir elektorinės įrangos atliekos	69	0,2%	97	0,3%	166	0,4%
10.	Pavojingosios atliekos	172	0,5%	326	1,1%	498	1,3%
11.	Statybos ir griovimo (inertinės) atliekos	2.294	6,1%	2.470	8,3%	4.764	12,7%
12.	Kitos atliekos	503	1,3%	9.498	31,8%	10.002	26,7%
	Viso komunalinių atliekų:	7.618	20,3%	29.880	100%	37.498	100,0%
	<i>Viso pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų</i>	<i>1.074</i>	<i>2,9%</i>	<i>9.222</i>	<i>30,9%</i>	<i>10.295</i>	<i>27,5%</i>
	<i>Viso biologiškai skaidžių atliekų*</i>	<i>3.360</i>	<i>9,0%</i>	<i>9.984</i>	<i>33,4%</i>	<i>13.343</i>	<i>35,6%</i>

* Biologiškai skaidžios atliekos – tai biologinės (maisto ir žaliosios) atliekos ir popieriaus/kartono ir medienos atliekos.

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

Vertinant pagal savivaldybes (Pav. 5), 2013 m. daugiausiai komunalinių atliekų susidarė Tauragės rajono savivaldybėje (46 proc. – apie 17,3 tūkst. tonų), o mažiausiai – Pagėgių savivaldybėje (8 proc. – apie 2,9 tūkst. tonos).

Pav. 5. Tauragės regione susidariusių komunalinių atliekų pasiskirstymas tarp savivaldybių (šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.).

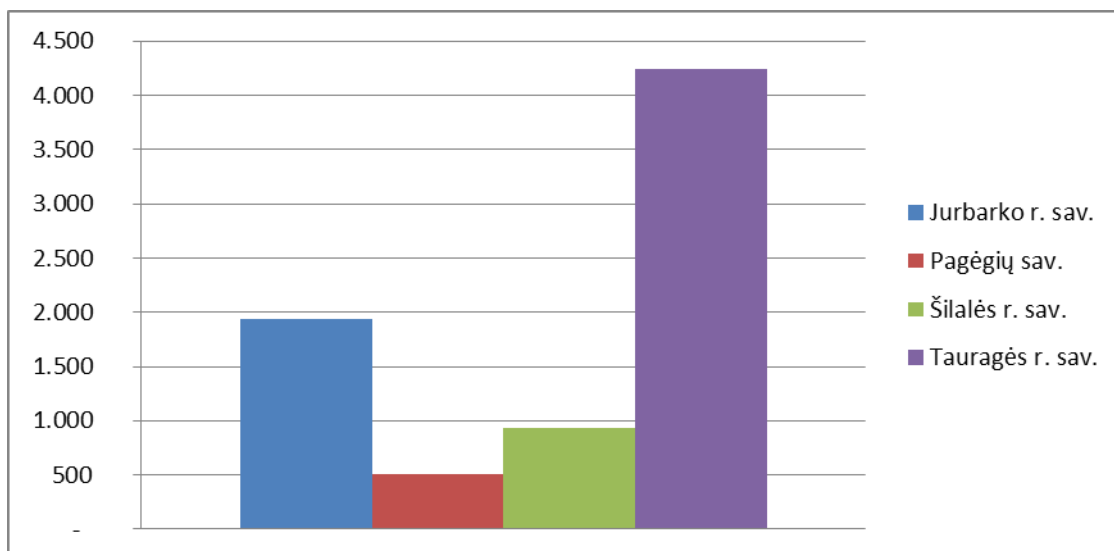
2013 m. Tauragės regione vidutiniškai buvo surinkta apie 321 kg komunalinių atliekų vienam gyventojui (Lentelė 14) arba 795 kg vienam namų ūkiui (būstui) per metus. Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Tauragės regione svyruoja nuo 280 kg/gyv. Šilalės rajono savivaldybėje iki 372 kg/gyv. Tauragės rajono savivaldybėje.

Lentelė 14. Į Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusios atliekos (2013 m.).

	Tauragės regionas	Jurbarko r. sav.	Pagėgių sav.	Šilalės r. sav.	Tauragės r. sav.
Bendrai surinktas komunalinių atliekų kiekis*, tonos/metus:	37.498	9.496	2.938	7.796	17.268
iš jų mišrios komunalinės atliekos*, tonos/metus	29.880	7.560	2.432	6.861	13.027
iš jų atskirai surinktos komunalinės atliekos*, tonos/metus	7.618	1.936	507	935	4.241
Bendrai surinktas komunalinių atliekų kiekis, kg/gyventojui/metus	321	296	283	280	372
Bendrai surinktas komunalinių atliekų kiekis, kg/namų ūkiui/metus	795	692	691	720	940

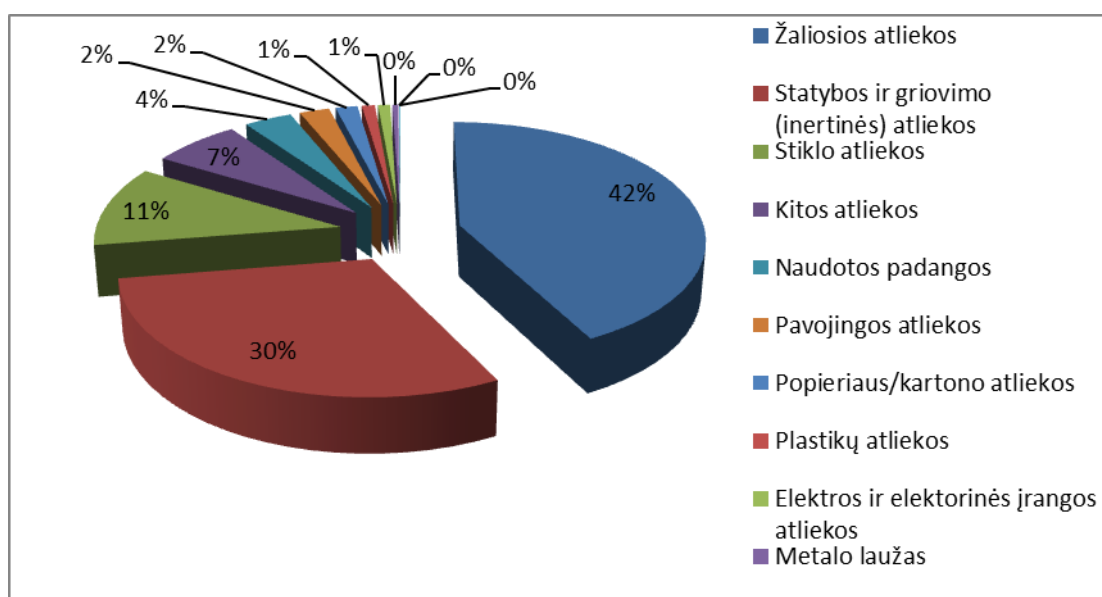
Šaltinis: * Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m., ** TRATC, 2014 m.

Remiantis savivaldybių ataskaitomis AAA, 2013 m. Tauragės regione atskirai buvo surinkta 7,6 tūkst. tonų komunalinių atliekų (daugiausiai buvo surinkta Tauragės rajono savivaldybėje – 4,2 tūkst. tonos, mažiausiai Pagėgių savivaldybėje – 0,5 tūkst. tonų) (Pav. 6).

Pav. 6. Atskirai surinktų komunalinių atliekų kiekiai Tauragės regione (2013 m.), tonomis.

Atskirai surinktų atliekų sudėtis pavaizduota Pav. 7. Didžiausią kiekį atskirai surinktų atliekų 2013 m. sudarė žaliosios atliekos (3,2 tūkst. tonų) bei statybos ir griovimo atliekos (2,3 tūkst. tonų). Bendrai pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos atskirai surinktų atliekų sraute sudarė apie 1,1 tūkst. tonas (atitinkamai apie 2,9 proc. nuo bendro komunalinių atliekų kiekio), o biologiškai skaidžios atliekos – apie 3,4 tūkst. tonų (apie 9,0 proc.).

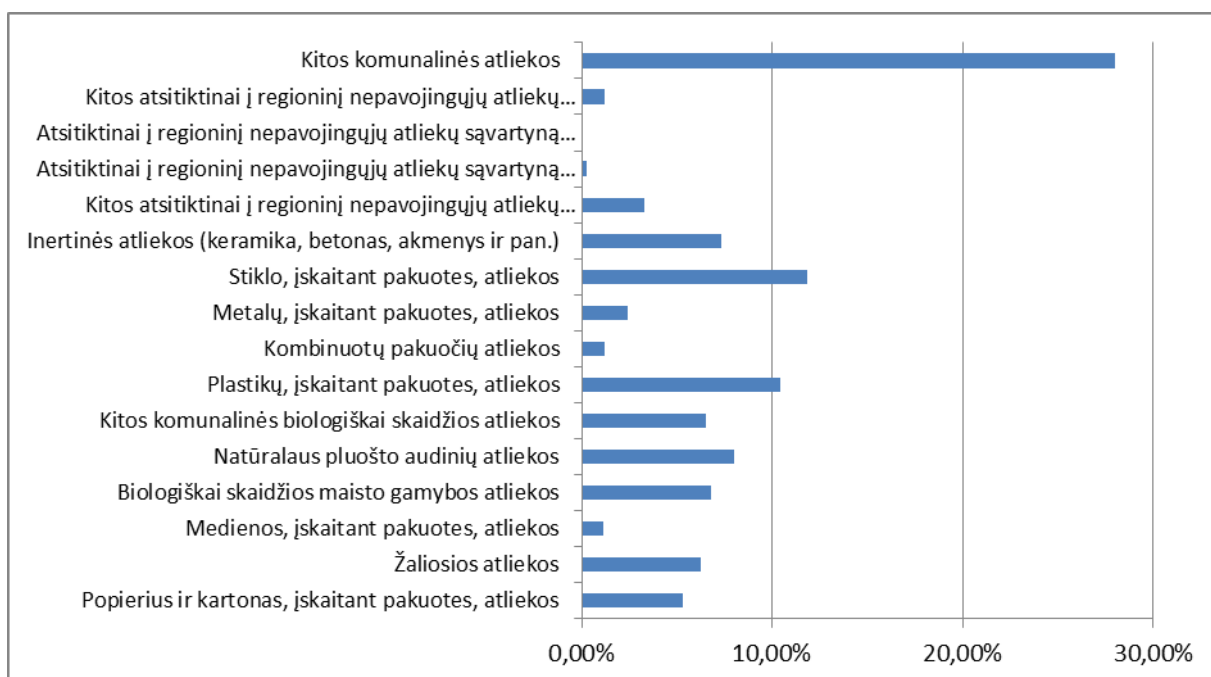

Pav. 7. Atskirai surinktų komunalinių atliekų sudėtis (2013 m.).

Vertinama, kad Tauragės regione TRATC išdalintose namudinio kompostavimo dėžėse (384 vnt.) bei savadarbėse kompostavimo priemonėse (4.383 vnt.) buvo galima sukompostuoti beveik 1 tūkst. tonų žaliųjų atliekų (Lentelė 24), kurios nepateko į mišrių komunalinių atliekų konteinerius, t. y. nepateko į komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemą. Detalesnė informacija apie namudinį kompostavimą pateikta 2.7.1 skyriuje.

Sąvartyne šalinamų atliekų sudėties tyrimų rezultatai. 2012 m. Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne TRATC pradėjo vykdyti sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbus – atliekų monitoringą. Atliekų sudėties tyrimai vykdomi, vadovaujantis 2011 m. rugpjūčio 31 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių

komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, t. y. mišrių komunalinių atliekų sudėtis turi būti nustatoma 2012, 2013, 2016, 2018 ir 2020 m. 4 kartus per metus. Lentelė 15 ir Pav. 8 pateikti tyrimų, atliktų 2013 m., rezultatai.

Pav. 8. Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėtis (2013 m.).

Tauragės regione į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papuola ne tik gyventojų komunalinės atliekos, bet ir kitos regione susidaranti atliekos (pvz., gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekos ar šeimininkės atliekos).

Remiantis TRATC duomenimis, 2013 m. iš Tauragės regione veikiančių ūkio subjektų bei pramonės įmonių, kurioms yra taikomas specialus atliekų priėmimo į sąvartyną tarifas, buvo surinkta beveik 4,3 tūkst. tonų mišrių komunalinių ar gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų.

Remiantis savivaldybių ataskaitomis AAA už 2013 m., tvarkant aplinką buvo surinkta 0,2 tūkst. tonų šeimininkinių komunalinių atliekų.

Lentelė 15. Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys (2013 m.).

Eil. Nr.		Jurbarko r. sav.	Pagėgių sav.	Šilalės r. sav.	Tauragės r. sav.	Tauragės regionas
1.	Popierius ir kartonas, įskaitant pakuotes, atliekos	7,33%	3,33%	4,83%	5,75%	5,31%
2.	Žaliosios atliekos	8,67%	5,50%	5,58%	5,17%	6,23%
3.	Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	1,25%	1,25%	1,08%	1,08%	1,17%
4.	Biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos	6,42%	6,08%	7,08%	7,50%	6,77%
5.	Natūralaus pluošto audinių atliekos	5,67%	9,67%	9,50%	7,08%	7,98%
6.	Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	5,92%	9,42%	5,33%	5,42%	6,52%
7.	Visos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	35,25%	35,25%	33,42%	32,00%	33,98%
8.	Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	10,08%	9,75%	11,00%	10,83%	10,42%
9.	Kombinuotų pakuočių atliekos	1,08%	1,17%	0,67%	1,92%	1,21%
10.	Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	2,75%	2,42%	2,50%	2,08%	2,44%
11.	Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	11,67%	11,17%	11,42%	13,00%	11,81%
12.	Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir pan.)	7,42%	5,25%	6,50%	10,25%	7,35%
13.	Kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios nepavojingos atliekos	3,67%	2,75%	3,42%	3,25%	3,27%
14.	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios elektros ir elektroninės įrangos atliekos	0,33%	0,25%	0,17%	0,42%	0,29%
15.	Atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
16.	Kitos atsitiktinai į regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną patekusios pavojingos atliekos	1,08%	1,58%	1,42%	0,83%	1,23%
17.	Kitos komunalinės atliekos	26,67%	30,42%	29,50%	25,42%	28,00%
18.	Visas tirtas mišrių komunalinių atliekų kiekis	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Šaltinis: TRATC, 2014 m.

2.4.4 Surinktų komunalinių atliekų tvarkymas

Remiantis TRATC duomenimis (Pav. 9), 2013 m. į Tauragės regiono komunalinių atliekų surinkimo sistemą pateko 37,5 tūkst. tonų komunalinių atliekų (surinktų iš vietinės rinkliavos mokėtojų), iš kurių 10,1 tūkst. tonų buvo perdirbta ir 27,4 tūkst. tonų pašalinta sąvartyne (Lentelė 16).

Lentelė 16. Komunalinių atliekų, surinktų iš Tauragės regiono vietinės rinkliavos mokėtojų, sutvarkymas (2013 m.).

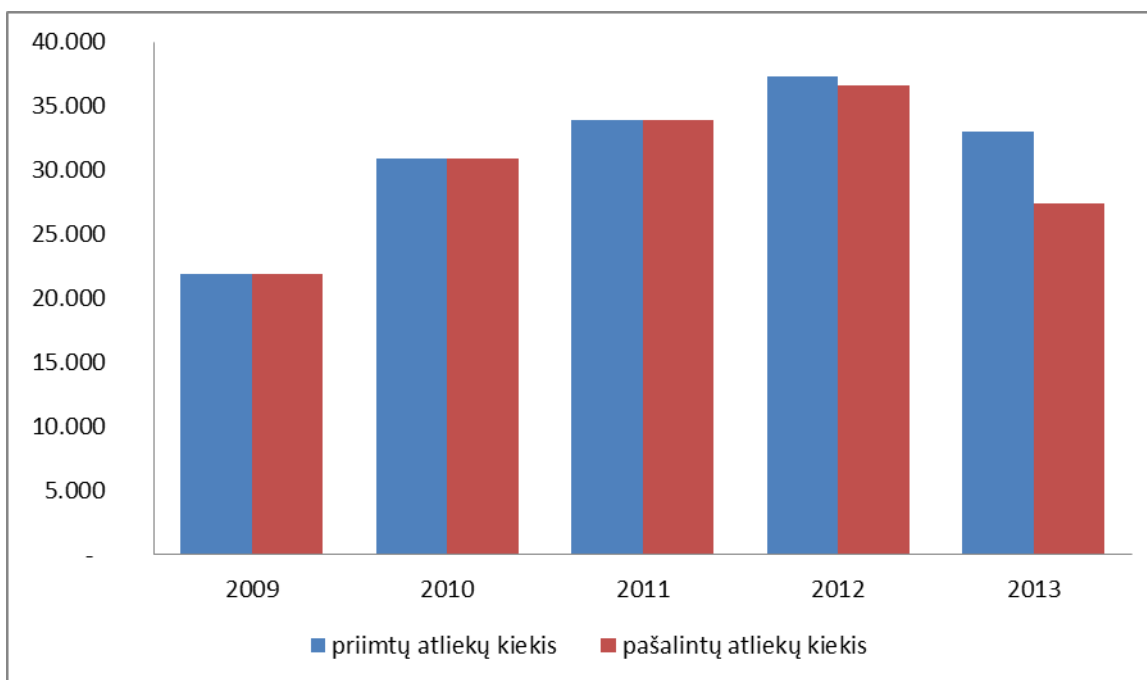
	Tauragės regionas	Jurbarko r. sav.	Pagėgių sav.	Šilalės r. sav.	Tauragės r. sav.
Atliekų kiekis, tonos/metus					
Surinktas komunalinių atliekų kiekis	37.498	9.496	2.938	7.796	17.268
Perdirbtas/panaudotas komunalinių atliekų kiekis	10.113	3.796	608	845	4.864
Pašalintas komunalinių atliekų kiekis	27.385	5.700	2.330	6.951	12.404
Atliekų kiekis, kg/gyventojui/metus					
Surinktas komunalinių atliekų kiekis	321	296	283	280	372
Perdirbtas/panaudotas komunalinių atliekų kiekis	87	118	59	30	105
Pašalintas komunalinių atliekų kiekis	235	178	225	249	267

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

TRATC duomenimis, 2013 m. iš regione veikiančių įmonių, kurioms taikomas specialus atliekų priėmimo į sąvartyną tarifas, surinktos mišrios komunalinės atliekos bei gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekos (beveik 4,3 tūkst. tonų) kartu su regione surinktomis bešeimininkėmis komunalinėmis atliekomis (bendrai 0,2 tūkst. tonų) buvo tvarkomos su kitomis surinktomis komunalinėmis atliekomis: šalinamos sąvartyne arba perduotos kitiems atliekų tvarkytojams perdirbimui/naudojimui.

Pav. 9 pavaizduota į sąvartyną gautų ir pašalintų komunalinių atliekų dinamika 2009–2013 m. Bendrai iki 2014 m. liepos 1 d. sąvartyne buvo pašalinta 167 tūkst. tonų atliekų. Kaip matome, Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne gautų komunalinių atliekų kiekis kasmet augo iki 2012 m. Tokį padidėjimą įtakojo senųjų didesnių sąvartynų uždarymas ir vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą įvedimas.

Remiantis TRATC duomenimis, 2013 m. sąvartyne buvo pašalinta 9 tūkst. tonų atliekų mažiau lyginant su 2012 m., kuomet buvo pašalinta apie 36,6 tūkst. tonų. Tokį šalinamų atliekų kiekio sumažėjimą nulėmė mišrių komunalinių atliekų rūšiavimas sąvartyne įrengtoje rūšiavimo linijoje. Draudimas sąvartyne šalinti asbesto turinčias atliekas taip pat prisidėjo prie pašalintų atliekų kiekio sumažėjimo. Asbesto turinčios atliekos nuo 2013 m. liepos 1 d. sąvartyne nešalinamos, o surenkamos ir laikomos asbesto laikino laikymo aikštelėje iki jų perdavimo atliekų tvarkytojams.

Pav. 9. Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne priimtų ir pašalintų komunalinių atliekų dinamika 2009–2013 m., tonomis (šaltinis: TRATC duomenys, 2014 m.).

Remiantis atliekas tvarkančių įmonių registro duomenimis (2014 m. liepos mėn.) Tauragės regione leidimus veiklai (teisę verstis atliekų tvarkymo veikla) turėjo 34 komunalines atliekas surenkančios, rūšiuojančios, apdorojančios, naudojančios ar šalinančios įmonės (sąrašas pateiktas šio plano 1 priede).

Detalesnė informacija apie Tauragės regiono komunalinių atliekų susidarymą, surinkimą ir tvarkymą pateikta tolimesniuose 2.5-2.8 skyriuose.

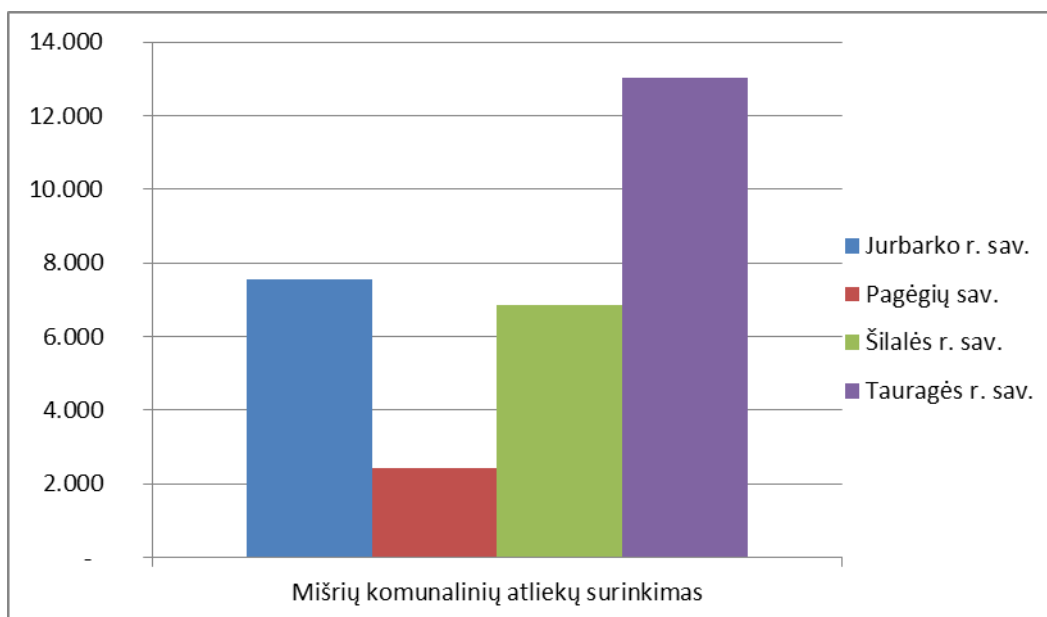
2.5 Mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir tvarkymas

Remiantis savivaldybių duomenimis, Tauragės regione 2013 m. iš fizinių ir juridinių asmenų buvo bendrai surinkta ir sutvarkyta apie 29,9 tūkst. tonų mišrių komunalinių atliekų, kurių pasiskirstymas savivaldybėse pateiktas Pav. 10.

47 proc. arba beveik 14,2 tūkst. tonų šių atliekų buvo perduota rūšiavimui linijoje, atskiriant pakuočių atliekas ir kitas antrines žaliavas (beveik 1,3 tūkst. tonų) bei nedidelį kiekį kitų perdirbimui tinkančių atliekų (0,02 tūkst. tonų kombinuotosios pakuotės ir kt. atliekų), kurios buvo perduotos atitinkamų atliekų tvarkytojams perdirbimui. Rūšiavimo linijoje taip pat buvo atskirta apie 4,3 tūkst. tonų biologiškai skaidžių atliekų, kurios buvo apdorotos kompostavimo aikštelėje. Po rūšiavimo likusios kitos mechaninio apdorojimo atliekos buvo pašalintos sąvartyne. Vertinant bendrai, 2013 m. sąvartyne pašalinta 15,7 tūkst. tonų nerūšiuotų mišrių komunalinių atliekų ir 8,6 tūkst. tonų po mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo likusių kitų mechaninio apdorojimo atliekų.

Tauragės regione mišrios komunalinės atliekos taip pat surenkamos iš regione veikiančių įmonių. Remiantis TRATC duomenimis, 2013 m. iš įmonių buvo surinkta apie 0,2 tūkst. tonų mišrių komunalinių atliekų.

Remiantis savivaldybių ataskaitomis AAA už 2013 m., tvarkant aplinką buvo surinkta 0,2 tūkst. tonų bešeimininkių komunalinių atliekų (mišrių ir kitų komunalinių atliekų).

Pav. 10. Mišrių komunalinių atliekų surinkimas iš vietinės rinkliavos mokėtojų Tauragės regione (2013 m.), tonos.

2.5.1 Mišrių komunalinių atliekų surinkimo sistema

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad įmonės, kurios vykdo komunalinių atliekų surinkimą, įskaitant pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą, šią veiklą savivaldybės teritorijoje gali vykdyti tik tuo atveju, jeigu yra sudariusios sutartis su savivaldybe (arba savivaldybės (kelių savivaldybių) įsteigtu juridiniu asmeniu, kuriam pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą). Vadovaujantis šiuo įstatyminiu reikalavimu, sutartis dėl komunalinių atliekų surinkimo paslaugų yra pasirašiusios visos Tauragės regiono savivaldybės (Lentelė 4).

Mišrių komunalinių atliekų tvarkymo paslauga apima konteinerio, atitinkančio atliekų turėtojo poreikį mišrių komunalinių atliekų kaupimui, pateikimą, kolektyvinio naudojimo konteinerių periodišką plovimą ir dezinfekavimą (individualius konteinerius ir juridinių asmenų konteinerius plauna atliekų turėtojai), surinktų mišrių komunalinių atliekų pristatymą į sąvartyną, šių atliekų priėmimą ir šalinimą sąvartyne, užtikrinant aplinkosauginius eksploatacinius reikalavimus sąvartynui.

Mišrių komunalinių atliekų surinkimui taikoma konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Mišrioms komunalinėms atliekoms iš individualių namų valdų surinkti dažniausiai naudojami 120 (140) arba 240 litrų talpos konteineriai. Mišrioms komunalinėms atliekoms surinkti iš daugiabučių gyvenamųjų namų, įstaigų, įmonių ir organizacijų naudojami kolektyviniai 770 (750) ar 1.100 litrų talpos konteineriai. Taip pat gali būti naudojami ir didelės talpos 2.000–8.000 litrų talpos konteineriai. Dažnai į tuos pačius kolektyvinius konteinerius metamos tiek gyventojų, tiek įmonių ir organizacijų komunalinės atliekos. Informacija apie mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalų ištuštinimo dažnį Tauragės regiono savivaldybėse pateikta Lentelė 17.

Lentelė 17. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteinerių minimalus ištuštinimo dažnis.

Teritorija	Kolektyvinio naudojimo konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis	Individualiose namų valdose esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis	Įmonių, įstaigų, organizacijų uždaroje teritorijose, kolektyvinio naudojimo sodų bendrijose, garažų bendrijose esančių konteinerių minimalus aptarnavimo dažnis
Jurbarko r. sav.	Jurbarko mieste – 3 kartus per savaitę; Jurbarkų ir Dainių kaimuose – 1 kartą per savaitę; likusiuose miesteliuose, gyvenvietėse ir kaimuose – 1 kartą per 2 savaites.	Jurbarko mieste – 1 kartą per savaitę; Jurbarkų ir Dainių kaimuose – 1 kartą per savaitę; likusiuose miesteliuose, gyvenvietėse ir kaimuose – 1 kartą per 2 savaites.	Atsižvelgiant į tai, kaip aptarnaujami kiti atliekų turėtojai, esantys toje aptarnavimo zonoje, bet ne rečiau kaip 1 kartą per 2 savaites (26 kartus per metus). Juridiniai asmenys, pateikę atliekų kiekio deklaraciją, aptarnaujami pagal deklaracijoje nurodytą dažnumą.
Pagėgių sav.	Pagėgių mieste – 2 kartus per savaitę; likusiuose miesteliuose, gyvenvietėse ir kaimuose – 1 kartą per mėnesį.	Pagėgių mieste – 1 kartą per 2 savaites; likusiuose miesteliuose, gyvenvietėse ir kaimuose – 1 kartą per mėnesį.	Atsižvelgiant į tai, kaip aptarnaujami kiti atliekų turėtojai, esantys toje aptarnavimo zonoje, bet ne rečiau kaip 1 kartą per 2 savaites (26 kartus per metus). Juridiniai asmenys, pateikę atliekų kiekio deklaraciją, aptarnaujami pagal deklaracijoje nurodytą dažnumą.
Šilalės r. sav.	Šilalės mieste – 3 kartus per savaitę (156 kartus per metus); Kvedarnos mstl. – 2 kartus per savaitę (104 kartus per metus); Pajūrio mstl. ir Kaltinėnų mstl. – 1 kartą per savaitę (52 kartus per metus); kitose Savivaldybės vietovėse – 1 kartą per 2 savaites (26 kartus per metus).	Šilalės mieste – 1 kartą per savaitę (52 kartus per metus); kitose Savivaldybės vietovėse – 1 kartą per 2 savaites (26 kartus per metus).	Atsižvelgiant į tai, kaip aptarnaujami kiti atliekų turėtojai, esantys toje aptarnavimo zonoje, bet ne rečiau kaip 1 kartą per 2 savaites (26 kartus per metus). Juridiniai asmenys, pateikę atliekų kiekio deklaraciją, aptarnaujami pagal deklaracijoje nurodytą dažnumą.
Tauragės r. sav.	Tauragės mieste – 2 kartus per savaitę; miesteliuose ir gyvenvietėse, turinčiose virš 500 gyventojų – 1 kartą per 2 savaites; gyvenvietėse/ kaimuose, turinčiuose virš 200 gyventojų – 1 kartą per mėnesį; likusiuose kaimuose, turinčiuose mažiau kaip 200 gyventojų – 2 kartus per ketvirtį (8 kartus per metus).	Tauragės mieste – 1 kartą per 2 savaites; miesteliuose ir gyvenvietėse, turinčiose virš 500 gyventojų – 1 kartą per 2 savaites gyvenvietėse/kaimuose, turinčiuose virš 200 gyventojų – visi 1 kartą per mėnesį; likusiuose kaimuose, turinčiuose mažiau kaip 200 gyventojų – visi 2 kartus per ketvirtį (8 kartus per metus).	Atsižvelgiant į tai, kaip aptarnaujami kiti atliekų turėtojai, esantys toje aptarnavimo zonoje, bet ne rečiau kaip 1 kartą per 2 savaites (26 kartus per metus). Juridiniai asmenys, pateikę atliekų kiekio deklaraciją, aptarnaujami pagal deklaracijoje nurodytą dažnumą.

Šaltinis: Savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės; sutartys su atliekų vežėjais.

Nuo 2009 m. vasario mėn. visos Tauragės regione surinktos mišrios komunalinės atliekos vežamos šalinimui tik į Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyną, esantį Kaupių k. 4, Žygaičių sen., Tauragės r.

2.5.2 Mišrių komunalinių atliekų šalinimo įrenginiai ir jų pajėgumai

Tauragės regiono teritorijoje surinktos mišrios komunalinės atliekos vežamos į Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyną (Kaupių k. 4, Žygaičių sen., Tauragės r.), kuris eksploatuojamas nuo 2009 m. vasario mėn. ES Sanglaudos fondo lėšomis įrengtas sąvartynas randasi maždaug už 9 km nuo Tauragės miesto šiaurės vakarų kryptimi, Tyrelių miško pakraštyje.

Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyną eksploatuoja TRATC. Bendras sąvartyno plotas – apie 9,9090 ha. Maždaug 4,5 ha plote numatytos 4 atliekų kaupimo sekcijos. Bendra sąvartyno talpa, kuriai jis yra suprojektuotas – apie 350 tūkst. m³ atliekų.

I ir II atliekų kaupimo sekcijos buvo įrengtos 2008 m. Įrengtas nelaidus šių sekcijų dugnas su geosintetine danga ir filtrato drenažo sluoksniu bei filtrato surinkimo sistema; įrengtos filtrato ir paviršinio vandens valymo sistemos, numatyta biodujų surinkimo sistema. Objekte nuolatos stebima požeminio ir paviršinio vandens bei oro kokybė. Šiuo metu atliekų kaupimo I sekcija jau užpildyta atliekomis ir atliekos šalinamos II sekcijoje. Sąvartyno I ir II sekcijos projektinis pajėgumas – 194 tūkst. tonų atliekų.

Remiantis išduotu Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimu, Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne kasmet galima pašalinti 33 tūkst. tonų nepavojingųjų atliekų, iš kurių 3 tūkst. tonų gali būti statybos ir griovimo atliekos.

Planuojama, kad I ir II sekcijos dar galės būti eksploatuojamos iki 2015 m. pabaigos – 2016 m. pradžios, todėl iki to laiko sąvartyne būtina įrengti III ir IV sekcijas. Sąvartyno III ir IV sekcijos bus įrengiamos ir eksploatuojamos pagal tą pačią technologiją, kaip ir esamos I ir II sekcijos. Sąvartyno III ir IV sekcijų talpa, jas užkraunant iki 20 m aukščio, sudarys apie 188 tūkst. m³ arba 150 tūkst. tonų atliekų. Šių sekcijų užpildymo laikotarpis nuo 2016 iki 2023 m. Užpildžius visas keturias sekcijas bus formuojamas 10 m aukščio kaupas ir tada sąvartynas bus uždaromas.

Eksploatuojant sąvartyno III ir IV sekcijas padidės sąvartyno filtrato kiekis, todėl numatytas esamų atvirkštinės osmozės valymo įrenginių išplėtimas, našumą padidinant nuo 3 m³/val. iki 5 m³/val.

Projektuojamose sąvartyno III ir IV sekcijose numatoma įrengti asbesto turinčių atliekų šalinimo subsekciją, kuri nuo komunalinių atliekų šalinimo ploto atskiriama laikinu apie 1,5 m aukščio grunto pylimu (pylimai bus įrenginėjami eksploatacijos metu). Subsekcijos plotas apie 1.360 m². Planuojami asbesto atliekų šalinimo subsekcijos pajėgumai – 1.200 tonų/metus. Subsekcijoje per visą sąvartyno III ir IV sekcijų eksploatavimo laikotarpį (nuo 2016 iki 2023 m.), numatoma pašalinti iki 8.400 tonų asbesto turinčių atliekų.

2012 m. privati įmonė UAB „Ekobazė“ sąvartyne įrengė atliekų rūšiavimo liniją, kurioje į sąvartyną atvežtos mišrios komunalinės atliekos išrūšiuojamos, atskiriant tolimesniam naudojimui ir/ar perdirbimui tinkamas atliekas (antrines žaliavas, biologiškai skaidžias atliekas, vėliau ir degiąsias atliekas) ir jas perduodant tolimesniems atliekų tvarkytojams.

2.5.2.1 Šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekiai

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytas didžiausias leistinas šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis Tauragės regionui bei kiekvienai

savivaldybei atskirai. Kaip pateikta Lentelė 18, sąvartyne pašalintų Tauragės regione susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis 75 tonomis viršijo regionui nustatytą valstybinę biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotį 2013 m. Vertinant atskirai savivaldybes, valstybinę užduotį įvykdė visos savivaldybės, išskyrus Šilalės rajono savivaldybę, kuri pašalino didesnę kiekį biologiškai skaidžių atliekų nei joms buvo leista.

Atkreipiamas dėmesys, kad lyginant su ankstesniame *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* buvusiomis 2010 m. ir 2013 m. BSA šalinimo užduotimis, nuo 2014 m. leistini šalinti BSA kiekiai ženkliai padidinti. Tauragės regione 2014–2015 m. leidžiamas šalinti BSA kiekis padidintas iki 13.794 tonų/metus.

Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotys įgyvendinamos, organizuojant atskirą žaliųjų atliekų surinkimą bei įdiegiant papildomas priemones (kompostavimo dėžes) individualių namų savininkams, tačiau ne visose regiono savivaldybėse įdiegtos priemonės yra pakankamos valstybinių užduočių vykdymui. Be to, nuo 2013 m. sąvartyne veikiančioje mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje išrūšiuojamos ir biologiškai skaidžios atliekos (iki 4,3 tūkst. tonų/metus), kurios nukreipiamos į sąvartyno teritorijoje įrengtą žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę, kurios dalis buvo specialiai skirta išrūšiuotų atliekų kompostavimui.

Lentelė 18. Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduočių vykdymas (2013 m.).

Pašalintos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	Atliekų sąrašo kodas	Atliekų biologinis skaidumas, proc.	Pašalintas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų bendras kiekis, tonos	Pašalintas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų grynasis kiekis, tonos
Jurbarko rajono savivaldybė				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	35,00	6.189,14	2.166,20
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		2.300,00	Iš viso:	2.166,20
Pagėgių savivaldybė				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	35,00	1.040,82	364,29
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		400,00	Iš viso:	364,29
Šilalės rajono savivaldybė				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	33,00	5.474,46	1.806,57
Tekstilės gaminiai	20 01 11	50,00	10,44	5,22
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		1.100,00	Iš viso:	1.811,79
Tauragės rajono savivaldybė				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	32,00	11.664,32	3.732,58
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		4.200,00	Iš viso:	3.732,58

Pašalintos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	Atliekų sąrašo kodas	Atliekų biologinis skaidumas, proc.	Pašalintas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų bendras kiekis, tonos	Pašalintas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų grynas kiekis, tonos
Tauragės regionas				
Mišrios komunalinės atliekos	20 03 01	33,75	24.368,72	8.069,63
Tekstilės gaminiai	20 01 11	50,00	10,44	5,22
Didžiausias leistinas šalinti komunalinių BSA kiekis, tonomis		8.000,00	Iš viso:	8.074,85

Šaltinis: Tauragės regiono ir savivaldybių nepavojingų buitinių atliekų sąvartyne pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo ataskaitos (2013 m. sausio 1 d. – gruodžio 31 d.).

2.5.2.2 Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo

Senų sąvartynų uždarymas buvo pradėtas nuo Tauragės miesto sąvartyno Ližių k. Apie 40 metų veikęs sąvartynas buvo pradėtas uždarinėti 2009 m. vasarą, vykdant ES finansuojamą projektą „Tauragės regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“. Sąvartyno uždarymo darbai užbaigti iki 2010 m. spalio 8 d. – suformuotas atliekų kaupas, įrengti monitoringo gręžiniai, suformuota sąvartyno dujų išleidimo (nukenksminimo) sistema ir šuliniai, įrengti paviršinių nuotekų nuvedimo grioviai ir šulinys, kaupas apsėtas žole; suformuotas užvažiavimo kelias, pralaida, visa teritorija aptverta tvora. Visą tolesnę uždaryto sąvartyno priežiūrą vykdo TRATC. Sąvartyno uždarymui buvo numatyta 0,81 mln. EUR (2,8 mln. Lt) (be PVM), iš kurių 70 proc. sudarė ES paramos lėšos, 20 proc. – Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos ir 10 proc. – TRATC paskolos lėšos.

2010 m. buvo pradėtas įgyvendinti „Tauragės regiono senų sąvartynų ir šiukšlynų uždarymo“ projektas, kurio tikslas – regiono savivaldybių teritorijose uždaryti visus stambesnius sąvartynus ir panaikinti (sutvarkant ir išvalant) visus veikiančius smulkesnius šiukšlynus, kurie neatitiko ES keliamų aukštų aplinkosauginių reikalavimų – nebuvo sąvartyno dugno izoliacinio sluoksnio, filtrato surinkimo sistemos ar valymo įrenginių. Vykdamas šį projektą buvo numatyta, kad smulkesni šiukšlynai bus sutvarkomi, sukauptas atliekas surenkant ir suvežant į stambesnius uždarinėjamus sąvartynus. Sklypai išvalomi, sutvarkomi ir apsėjami žole. Stambūs seni sąvartynai uždaromi, uždengiant kaupą, įrengiant monitoringo gręžinius ir apsėjant juos žole. Per 2011–2012 m. visas projektas buvo galutinai užbaigtas, bendrai Tauragės regiono savivaldybėse uždarius 53 smulkesnius šiukšlynus bei 5 didesnius sąvartynus – po vieną Tauragės rajono, Šilalės rajono, Pagėgių savivaldybėse ir du sąvartynus Jurbarko rajono savivaldybėje. Uždarius sąvartynus ir juos tinkamai sutvarkius, toliau vykdomas jų monitoringas: nuo 2011 m. vykdomas Smukučių k., Jurbarko r. bei Paneročio k., Šilalės r. sąvartynų monitoringas; nuo 2012 m. – Šidagių k., Tauragės r. sąvartyno monitoringas; nuo 2013 m. – Skirsnemuniškių k., Jurbarko r. bei Plaušvarių k., Pagėgių savivaldybėje sąvartynų monitoringas.

2.5.3 Mechaninio biologinio apdoravimo įrenginiai bei jų pajėgumai

Siekiant įgyvendinti Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane bei Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo bei antrinių žaliavų paruošimo perdirbimui užduotis visame Tauragės regione, iki 2020 m. planuojama esamo Tauragės regiono nepavojingų atliekų

sąvartyno teritorijoje, Kaupių k. 4, Žygaičių sen., Tauragės r., pastatyti regioninius mišrių komunalinių atliekų apdorojimo įrenginius.

Kaip viena iš galimų alternatyvų nagrinėjami mechaninio biologinio apdorojimo (toliau – MBA) įrenginiai, kuriuos sudarytų dvi dalys: mechaninio apdorojimo ir biologinio apdorojimo. Mechaninio apdorojimo įrenginyje per metus būtų galima sutvarkyti iki 27 tūkst. tonų mišrių komunalinių atliekų, o biologinio apdorojimo įrenginyje – ne mažiau kaip 11 tūkst. tonų iš mišrių komunalinių atliekų mechaninio apdorojimo įrenginyje atskirtos biologiškai skaidžios atliekų frakcijos.

Šių MBA įrenginių statybą buvo planuota vykdyti, TRATC įgyvendinant ES finansuojamą projektą „*Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“, tačiau dėl 2012–2013 m. nepavykusių pirkimo konkursų MBA įrenginių pastatymas laiku tapo neįmanomu, todėl projekto veiklos buvo pakeistos (detalesnė informacija pateikta 2.3.3 skyriuje). Tačiau atsižvelgiant į tai, kad be papildomų regioninių įrenginių (pvz., MBA) *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatytas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis 2020 m. Tauragės regione bus sudėtinga įgyvendinti, Tauragės regiono plėtros taryba pavedė toliau ieškoti techninių galimybių ir finansinių lėšų regioninių MBA įrenginių pastatymui iki 2020 m.

MBA įrenginių statyba būtų vykdoma esamo Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje. Šis sklypas yra arčiausiai Tauragės miesto, kur susidaro daugiausia komunalinių atliekų regione. Be to, privalumas yra tas, kad po mechaninio biologinio apdorojimo likusių atliekų nereikėtų toli transportuoti, o jos būtų pagal galimybes panaudojamos šalia esančio sąvartyno techninėms reikmėms arba šalinamos sąvartyne.

Pagrindinė MBA įrenginių paskirtis – iš mišrių komunalinių atliekų srauto atskirti biologiškai skaidžias atliekas bei jas apdoroti aerobinio kompostavimo būdu. MBA įrenginiuose taip pat planuojama atskirti antrines žaliavas (metalus, plastiką, popierių, kartoną, stiklą) bei iš degios atliekų frakcijos paruošti kietąjį atgautąjį kurą, kuris būtų naudojamas energijos gamybai atliekų deginimo įrenginiuose arba cemento fabrike. Biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos uždaro kompostavimo įrenginiuose. Iš apdorotos biologiškai skaidžių atliekų frakcijos būtų atskirtas kietasis atgautasis kuras ir/arba struktūrinė medžiaga.

Priklausomai nuo galimybių gauti ES ar nacionalinę paramą, vietoj MBA įrenginių galėtų būti statoma tik mechaninio apdorojimo arba tik biologinio apdorojimo įrenginių dalis.

Kol bus įrengti regioniniai mišrių komunalinių atliekų apdorojimo (mechaninio biologinio apdorojimo (MBA), mechaninio apdorojimo (MA) ar pan.) įrenginiai, Tauragės regione susidariusios mišrios komunalinės atliekos bus rūšiuojamos laikinuose rūšiavimo įrenginiuose pagal sutartį su konkursą laimėjusia įmone. Nuo 2012 m. Tauragės regione susidariusias mišrias komunalines atliekas pagal sutartį su TRATC apdoroja (rūšiuoja) UAB „Ekobazė“, kuri Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje yra pastčiusi laikinus mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo įrenginius (liniją) (našumas – 25 tūkst. tonų/metus). Planuojant įvykdyti *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane* nustatytas užduotis, TRATC 2014 m. vasario mėn. su UAB „Ekobazė“ pasirašė naują paslaugų teikimo sutartį Nr. 1.16-14/22 „*Dėl mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo ir perdavimo perdirbti ir/ar panaudoti paslaugų suteikimo*“. Pagal šią sutartį paslaugos teikėjas iš mišraus komunalinių atliekų srauto įpareigotas išskirti:

- biologiškai skaidžias atliekas (frakcija iki 50 mm dydžio);

- antrines žaliavas (plastikai (PET, plėvelė), stiklas, popierius ir kartonas, metalai) – išskiriant ne mažiau kaip 5 proc. nuo bendro rūšiuojamų mišrių komunalinių atliekų kiekio;
- deginimui skirtas atliekas, tenkinančias reikalavimus: dydis – ne mažiau kaip 10x10x10 mm ir ne daugiau kaip 500x500x500 mm, sufasavimo forma – palaida, kaloringumas – 7–15 MJ/kg, maksimalus drėgnumas – iki 50 proc., peleningumas – iki 20 proc., chloro koncentracija – ne daugiau kaip 1 proc.;
- ir/ar tik šalinimui skirtą likutinę frakciją.

2013 m. į šią rūšiavimo liniją buvo nukreipta apie 47 proc. arba 14,2 tūkst. tonų mišrių komunalinių atliekų, susidariusių Tauragės regione. Iš bendro mišrių komunalinių atliekų srauto išskirtos biologiškai skaidžios atliekos buvo tvarkomos (kompostuojamos) Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje įrengtoje žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės dalyje, kurios našumas iki 4,32 tūkst. tonų/metus. Iki 2015 m. pabaigos planuojama įrengti ir pradėti eksploatuoti naują biologiškai skaidžių atliekų su filtrato kaupimo rezervuaru aikštelę, kurioje būtų galima sukompustuoti iki 6 tūkst. tonų/metus išrūšiuotų biologiškai skaidžių atliekų. Įrengus šią naują aikštelę, išrūšiuotų biologiškai skaidžių atliekų perdavimas tvarkyti (kompostuoti) į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę bus sumažintas iki 2 tūkst. tonų/metus.

2013 m. laikinoje rūšiavimo linijoje išrūšiuotos antrinės žaliavos (apie 1,3 tūkst. tonų) ir nedidelis kiekis kitų perdirbimui tinkančių atliekų (0,02 tūkst. tonų kombinuotosios pakuotės ir kt. atliekų) buvo perduotos kitiems atliekų tvarkytojams perdirbimui, o biologiškai skaidžios atliekos (apie 4,3 tūkst. tonų) – sukompustuotos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje, o gautas stabilatas panaudotas sąvartyno techninėms reikmėms.

Pagal sutartį numatyta, kad energetinę vertę turinčias atliekas paslaugų teikėjas pradės išskirti tik po atskiro TRATC pranešimo, kai bus rastas optimalus sprendimas dėl jų transportavimo į atliekų deginimo įrenginius. Svarstoma galimybė energetinę vertę turinčias atliekas transportuoti į atliekų deginimo įrenginius – UAB „Fortum Klaipėda“ kogeneracinę jėgainę Klaipėdoje.

2.6 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimas ir tvarkymas

Kaip nustatyta *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane*, visiems komunalinių atliekų turėtojams turi būti užtikrinamos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalo) rūšiavimo galimybės ir priemonės. Plane nustatyta, kad savivaldybės turi parengti ir (ar) patvirtinti antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti. Informacija apie Tauragės regiono savivaldybėse patvirtintas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas pateikta Lentelė 19.

Lentelė 19. Tauragės regiono savivaldybių antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas.

Teritorija	Sprendimo priėmimo data ir numeris
Jurbarko r. sav.	2015 m. sausio 29 d. Jurbarko rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T2–9 „Dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo Jurbarko rajono savivaldybėje schemas patvirtinimo“
Pagėgių sav.	2014 m. gruodžio 11 d. Pagėgių savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A1-1003 „Dėl Pagėgių savivaldybėje komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas patvirtinimo“
Šilalės r. sav.	2014 m. gruodžio 23 d. Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. DĮV-1698 „Dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemų

Teritorija	Sprendimo priėmimo data ir numeris
	Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje tvirtinimo“
Tauragės r. sav.	2015 m. vasario 4 d. Tauragės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. 5–103 „Dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemų Tauragės rajono savivaldybės teritorijoje patvirtinimo“

Tauragės regione pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos renkamos konteineriais ir apvažiavimo būdu. Labiausiai paplitęs pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo būdas – surinkimas į stiklo, popieriaus / kartono, plastiko atliekų surinkimo konteinerius. Informacija apie pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimui Tauragės regione naudojamas priemones pateikta Lentelė 20. Daugumą šių atliekų surinkimo konteinerių Tauragės regiono savivaldybės įsigijo Aplinkos ministerijos administruojamos *Gaminių ar pakuotės atliekų tvarkymo programos* lėšomis. Konteineriai pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rinkti, kur yra galimybė, statomi aikštelėse kartu su mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriais (daugiabučių gyvenamųjų namų kvartaluose), viešosiose erdvėse, o individualių namų kvartaluose įrengiamos tik pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų konteinerinės aikštelės.

Lentelė 20. Naudojami pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo kolektyviniai konteineriai Tauragės regione (2013 m.).

	Jurbarko r. sav.	Pagėgių sav.	Šilalės r. sav.	Tauragės r. sav.	Tauragės regionas
Konteinerių skaičius, vnt.	276	71	44	248	639

Šaltinis: TRATC duomenys, 2014 m.

Tauragės regione kaip ir visoje Lietuvoje pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos pradėtos rinkti individualiais konteineriais. Šiuo tikslu 2013–2014 m. Šilalės rajono savivaldybėje buvo įsigyti ir individualių namų gyventojams išdalinti pirmieji 2.468 vnt. atskiro surinkimo individualūs konteineriai (80 litrų talpos), kuriais šiuo metu surenkamos plastikų atliekos. Planuojama, kad toliau šių konteinerių aptarnavimą finansuos gamintojai ir importuotojai, atsakingi už pakuočių atliekų tvarkymo organizavimą.

Vykdamas *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatytas užduotis, Tauragės regiono savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengiama ne mažiau kaip po vieną pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose. Remiantis TRATC duomenimis, 2014 m. Tauragės regione daugiabučių namų rajonuose ir viešose erdvėse buvo 195 pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelės ar konteinerių stovėjimo vietos (viena pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų aikštelė/vieta teko beveik 600 regiono gyventojų) (Lentelė 21), taigi *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatyta užduotis yra vykdoma.

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytas reikalavimas sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteineriai turi būti statomi šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose. Tauragės regione yra 20 sodų bendrijų ir 33 garažų bendrijos, tačiau nustatytas reikalavimas pilna apimtimi nevykdomas nei vienoje Tauragės regiono savivaldybėje. Kaip viena iš pagrindinių priežasčių galima įvardinti gyventojų sąmoningumo

trūkumą, kuomet įrengus tokias pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų konteinerių aikšteles jos būdavo paverčiamos „šiukšlynais“, todėl vėl būdavo panaikinamos.

Lentelė 21. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelės ir konteinerių pastatymo vietos Tauragės regione.

Teritorija	Esamas atskiro surinkimo aikštelių/konteinerių stovėjimo vietų daugiabučių namų rajonuose ir viešose erdvėse skaičius, vnt.*	Gyventojų skaičius, 2013 m.	Gyventojų skaičius, kuriam tenka viena aikštelė
Tauragės regionas	195	116.707	598
Jurbarko r. sav.	80	32.062	401
Pagėgių sav.	22	10.369	471
Šilalės r. sav.	17	27.881 (7.249*)	1.640 (426*)
Tauragės r. sav.	76	46.395	610

* Remiantis TRATC ATRIS duomenimis, Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje esančiuose daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose registruoti 26 proc. visų savivaldybės nekilnojamojo turto objektų savininkų.

Šaltinis: * TRATC duomenys, 2014 m.

Informacija apie pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų bei kitų komunalinių atliekų surinkimo apvažiavimo būdu minimalų dažnį, nustatytą savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse, pateikiama Lentelė 22.

Lentelė 22. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų bei kitų komunalinių atliekų surinkimo apvažiavimo būdu minimalus dažnis.

Teritorija	Pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos	Didžiosios atliekos	Žaliosios atliekos	Buities pavojingosios atliekos	EEĮ atliekos	Statybos ir griovimo atliekos
Jurbarko r. sav.	Pagal grafiką	Pagal grafiką	2 kartus per mėnesį	Pagal grafiką; individualus pristatymas	1 kartą per ketvirtį	1 kartą per ketvirtį (kartu su didžiosiomis atliekomis); individualus pristatymas
Pagėgių sav.	Tokiu pat periodiškumu kaip ir konteinerių aikštelėse stovintys komunalinių atliekų surinkimo konteineriai	1 kartą per ketvirtį	2 kartus per mėnesį	Pagal grafiką	1 kartą per ketvirtį	1 kartą per ketvirtį (kartu su didžiosiomis atliekomis); individualus pristatymas
Šilalės r. sav.	1 kartą per ketvirtį	Pagal grafiką	2 kartus per mėnesį	1 kartą per ketvirtį	1 kartą per ketvirtį	1 kartą per ketvirtį (kartu su didžiosiomis atliekomis); individualus pristatymas
Tauragės r. sav.	Pagal grafiką	1 kartą per ketvirtį	2 kartus per mėnesį	1 kartą per ketvirtį	1 kartą per ketvirtį (kartu su	1 kartą per ketvirtį (kartu su didžiosiomis

Teritorija	Pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos	Didžiosios atliekos	Žaliosios atliekos	Buities pavojingosios atliekos	EEĮ atliekos	Statybos ir griovimo atliekos
					didžiosiomis atliekomis)	atliekomis); individualus pristatymas

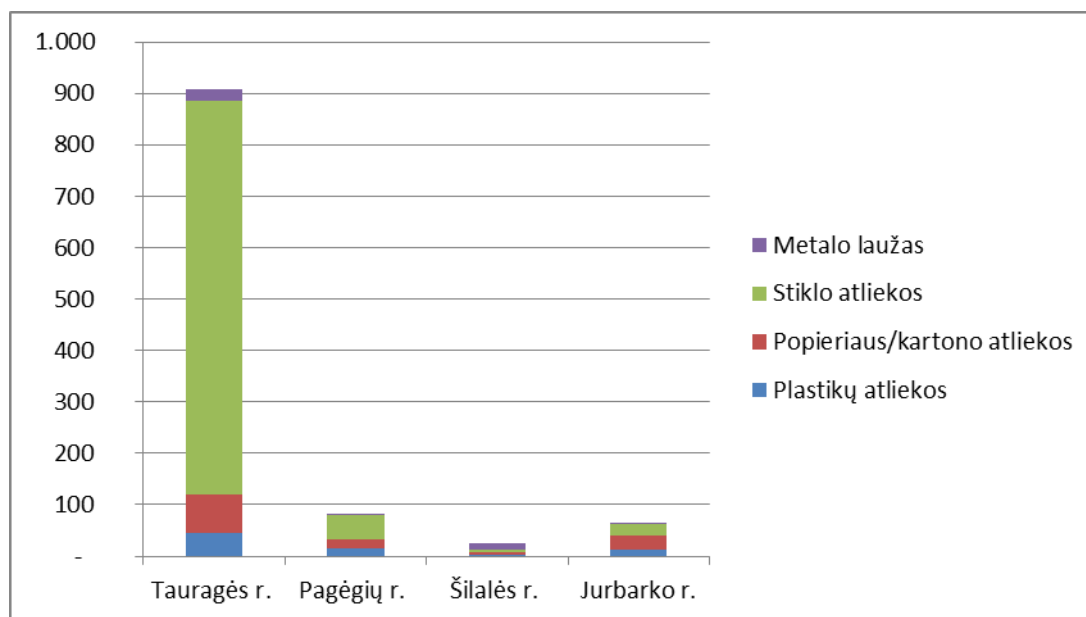
Šaltinis: Savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklės.

Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekiai. Remiantis savivaldybių ataskaitomis AAA, 2013 m. Tauragės regione rūšiuojamuoju atliekų surinkimo būdu buvo surinkta ir perdirta beveik 1,1 tūkst. tonos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (stiklo, popieriaus ir kartono, plastikų ir metalo atliekų), iš kurių didžiausią dalį sudarė stiklo atliekos (0,8 tūkst. tonos). Lyginant su Tauragės regione susidariusių komunalinių atliekų kiekiu, atskirai surinktos pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos sudarė tik apie 2,9 proc. visų surinktų komunalinių atliekų. Skirtingose savivaldybėse atskirai surinktų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekiai pateikti Lentelė 23.

Lentelė 23. Tauragės regione atskirai surinktos pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos (2013 m.), tonomis ir procentais nuo bendro komunalinių atliekų kiekio.

Teritorija	Plastikų atliekos		Popieriaus/kartono atliekos		Stiklo atliekos		Metalo atliekos		Iš viso	
	tonos	%	tonos	%	tonos	%	tonos	%	tonos	%
Tauragės regionas	74	0,2	124	0,3	841	2,2	34	0,1	1.074	2,9
Jurbarko r. sav.	12	0,1	28	0,3	22	0,2	0	0,0	62	0,7
Pagėgių sav.	14	0,5	19	0,6	46	1,6	0	0,0	79	2,7
Šilalės r. sav.	3	0,0	3	0,0	7	0,1	12	0,2	25	0,3
Tauragės r. sav.	45	0,3	74	0,4	766	4,4	22	0,1	907	5,2

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.

Pav. 11. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamasis surinkimas pagal savivaldybes (2013 m.), tonomis (Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m.).

Kaip pavaizduota Pav. 11, daugiausiai pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų 2013 m. buvo surinkta Tauragės rajono savivaldybėje (0,9 tūkst. tonos) – 84,5 proc. visų Tauragės regione atskirai surinktų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų. Kitose regiono savivaldybėse atskirai surinktų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekis nesiekė 0,1 tūkst. tonos/metus.

Palyginti su tais kiekiais, kuriuos būtų galima atskirti iš komunalinių atliekų srauto (Lentelė 13), atskirai surenkama labai nedaug pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų (tik apie 10 proc. nuo viso antrinių žaliavų kiekio esančio komunalinių atliekų sraute). Vertinama, kad 2013 m. į mišrių komunalinių atliekų srautą (konteinerius) pateko apie 9,2 tūkst. tonų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų. Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne veikiančioje rūšiavimo linijoje iš šio srauto buvo atskirta apie 1,3 tūkst. tonų antrinių žaliavų, kurios buvo perduotos šių atliekų tvarkytojams perdirbimui. Likusios antrinės žaliavos (7,9 tūkst. tonų) kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis buvo pašalintos sąvartyne. VŠĮ „Žaliasis taškas“ duomenimis, Lietuvoje atliekų rūšiavime dalyvauja apie 24 proc. gyventojų.

2.7 Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas yra viena iš svarbiausių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių, nes organinių medžiagų skilimo produktai labai neigiamai veikia aplinką, didina šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius ir pan. Biologiškai skaidžias atliekas sudaro žaliosios, maisto, popieriaus ir kartono bei kitos biologiškai yrančios atliekos. Šiame skyriuje apibūdinamas biologinių atliekų³ tvarkymas (popieriaus ir kartono atliekų tvarkymas aprašytas 2.6 skyriuje).

2.7.1 Biologinių atliekų namudinis kompostavimas

Tauragės regione 77 proc. visų vieno ir dviejų butų namų savininkų registruoti kaimiškose vietovėse, kuriose yra geros sąlygos namudiniam kompostavimui, kas leidžia mažinti nerūšiuotų komunalinių atliekų kiekius, stabilizuoti įmokos už komunalinių atliekų dydžio kilimą, tausoti aplinką ir visuomenės sveikatą. Tuo tarpu miestuose individualių namų gyventojų galimybės kompostuoti yra ribotos (dėl mažų sklypų ir arti esančių pastatų). Remiantis Europoje taikomomis metodikomis, vertinama, kad namų ūkiuose iki 500 m² ploto – sukompustuojamų atliekų kiekis gali siekti apie 170 kg/metus, namų ūkiuose virš 500 m² ploto – apie 250 kg/metus.

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija ir siekiant atliekų prevencijos (t.y. sumažinti susidarantių komunalinių atliekų kiekius), Tauragės regiono savivaldybės skatina individualų biologinių atliekų kompostavimą namų sąlygomis. Tauragės regiono savivaldybių *Atliekų tvarkymo taisyklėse* numatyta, kad siekiant sumažinti sąvartyne šalinamų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekius ir vykdyti teisės aktuose nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotis, šios atliekos turi būti kompostuojamos. Siekiant skatinti gyventojus kompostuoti namų sąlygomis Tauragės regiono miestų individualių namų savininkams už biologiškai skaidžių (žaliųjų) atliekų kompostavimą numatyta 20 proc. nuolaida nuo metinio vietinės rinkliavos mokesčio. Pagėgių savivaldybėje ši mokesstinė lengvata taikoma visiems

³ Biologinės atliekos – biologiškai skaidžios sodų ir parkų atliekos (šakos, lapai, žolė), namų ūkių, restoranų, viešojo maitinimo, mažmeninės prekybos įstaigų maisto ir virtuvės atliekos ir panašios atliekos iš maisto perdirbimo įmonių. Joms nepriskiriamos miškų ar žemės ūkio atliekos, nuotekų dumblas, natūralių audinių, popieriaus ir kartono, medienos atliekos (vadovaujantis *Atliekų tvarkymo taisyklėmis*).

savivaldybės individualių namų atliekų turėtojams. Visos regiono savivaldybės tarybų sprendimais yra pasitvirtinusios kompostuojamų bioskaidžių bei žaliųjų atliekų deklaravimo tvarkas, pagal kurias individualių namų gyventojai gali deklaruoti šių atliekų kompostavimą savo namų valdoje ir taip pasinaudoti nuolaida:

- Jurbarko rajono savivaldybės tarybos 2012 m. vasario 29 d. sprendimu Nr. T2-47 patvirtintas „*Jurbarko rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio, asmenų skaičiaus gyvenamajame būste ir kompostuojamų bioskaidžių bei žaliųjų atliekų deklaravimo tvarkos aprašas*“.
- Pagėgių savivaldybės tarybos 2012 m. balandžio 26 d. sprendimu Nr. T-103 patvirtintas „*Pagėgių savivaldybės komunalinių atliekų kiekio, asmenų skaičiaus gyvenamajame būste ir kompostuojamų bioskaidžių bei žaliųjų atliekų deklaravimo tvarkos aprašas*“.
- Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2012 m. kovo 1 d. sprendimu Nr. T1-41 patvirtintas „*Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų, asmenų skaičiaus gyvenamajame būste ir kompostuojančių bioskaidžių bei žaliųjų atliekų deklaravimo tvarkos aprašas*“.
- Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2012 m. lapkričio 14 d. sprendimu Nr. 1-508 patvirtintas „*Tauragės rajono savivaldybės komunalinių atliekų, asmenų skaičiaus gyvenamajame būste ir kompostuojamų bioskaidžių bei žaliųjų atliekų deklaravimo tvarkos aprašas*“.

Igyvendinant projektą „*Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“ 2011 m. buvo įsigyta ir gyventojams išdalinta 384 vnt. kompostavimo dėžių. Remiantis TRATC duomenimis 2014 m. pabaigoje Tauragės regione už biologiškai skaidžių (žaliųjų) atliekų kompostavimą suteikiama nuolaida naudojosi 4.767 individualių namų savininkai.

Vertinant, kad namų valdose galima sukompustuoti po 0,2 tonų/metus žaliųjų atliekų (šaltinis: KTU Aplinkos inžinerijos institutas „*Tauragės regione individualiose valdose susidarančių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo galimybių studija*“ 2012 m.), aukščiau minėti individualių namų savininkai per metus gali sukompustuoti apie 1 tūkst. tonų žaliųjų atliekų (Lentelė 24), ir todėl toks kiekis nepatenka į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

Lentelė 24. Tauragės regione namų ūkio sąlygomis kompostuojamų biologinių atliekų kiekių vertinimas.

Teritorija	Išdalintų kompostavimo dėžių skaičius, vnt.*	Savadarbių kompostavimo dėžių skaičius, vnt.*	Galimas sukompustuoti atliekų kiekis, tonos
Tauragės regionas	384	4.383	953
Jurbarko r. sav.	5	1.240	249
Pagėgių sav.	92	905	199
Šilalės r. sav.	6	513	104
Tauragės r. sav.	281	1.725	401

Šaltinis: * TRATC, 2014 m.

Tačiau, plečiant žaliųjų atliekų atskiro surinkimo infrastruktūrą (dalinant specialius surinkimo konteinerius), tikėtina, kad ir iš šių namudinį kompostavimą deklaravusių namų valdų žaliosios atliekos bus surenkamos ir išvežamos kompostuoti į biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikšteles. Remiantis į sąvartyną patenkančių mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimais (Lentelė 15), gyventojai nėra pakankamai suinteresuoti žaliąsias atliekas kompostuoti jų susidarymo vietoje ir vis tiek jas šalina kartu su mišrios komunalinėmis atliekomis. Todėl vertinama, kad nuo 2015 m. vidurio atliekas vietoje

kompostuos tik apie 10 proc. namų valdų iš visų šiuo metu deklaravusių (remtasi vertinimų informacija 2013 m. gruodžio mėn. atnaujintoje projekto „Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ paraiškoje).

Kaimų ir gyvenviečių gyventojai ribojančių veiksnių beveik neturi ir atliekas gali kompostuoti savos gamybos įrenginiuose arba kartu su žemės ūkio ar gyvulininkystės atliekomis ir mėšlu.

2.7.2 Kompostavimas žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatyta, kad savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas.

Tauragės regione susidariusios biologiškai skaidžios (žaliosios) atliekos priimamos ir tvarkomos specialiai įrengtose 4 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse (Lentelė 25). Tauragės rajono savivaldybės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė suprojektuota Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne (Kaupių k. 4, Žygaičių sen., Tauragės r.), o kitos aikštelės buvo specialiai įrengtos Jurbarko rajono, Pagėgių ir Šilalės rajono savivaldybėse tam skirtuose plotuose. Šiose aikštelėse žaliosios atliekos nemokamai priimamos iš gyventojų ir įmonių, jas pristčius į vietą, arba iš komunalinių atliekų surinkimo paslaugas teikiančių įmonių, kurios apvažiavimo būdu jas surenka iš gyventojų. Visas žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles Tauragės regione eksploatuoja TRATC.

Lentelė 25. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės Tauragės regione.

Teritorija	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių adresai	Plotas, m ²	Pajėgumai, t/m.	Esama būklė
Jurbarko r. sav.	Kalnėnų g. 3, Kalnėnų k., Jurbarkų sen., Jurbarko r.	3.724	1.200	Eksploatuojama, 2012 m.
Pagėgių sav.	M. Jankaus g. 37, Pagėgiai	6.052	192	Eksploatuojama, 2013 m.
Šilalės r. sav.	Paneročio k., Šilalės kaimiškoji sen., Šilalės r.	4.715	663	Eksploatuojama, 2013 m.
Tauragės r. sav.	Kaupių k. 4, Žygaičių sen., Tauragės r.	2.200	5.640	Eksploatuojama, 2008 m.
Bendri pajėgumai:			7.695	

Šaltinis: TRATC, 2014 m.

Informacija apie 2013 m. Tauragės regiono savivaldybėse surinktas žaliąsias atliekas pateikta Lentelė 26. Daugiausiai žaliųjų atliekų pristatyta į Jurbarko rajono ir Tauragės rajono žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles (apytiksliai 80 proc. nuo visų regione surinktų žaliųjų atliekų), o į Šilalės rajono ir Pagėgių žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles – likę 20 proc.

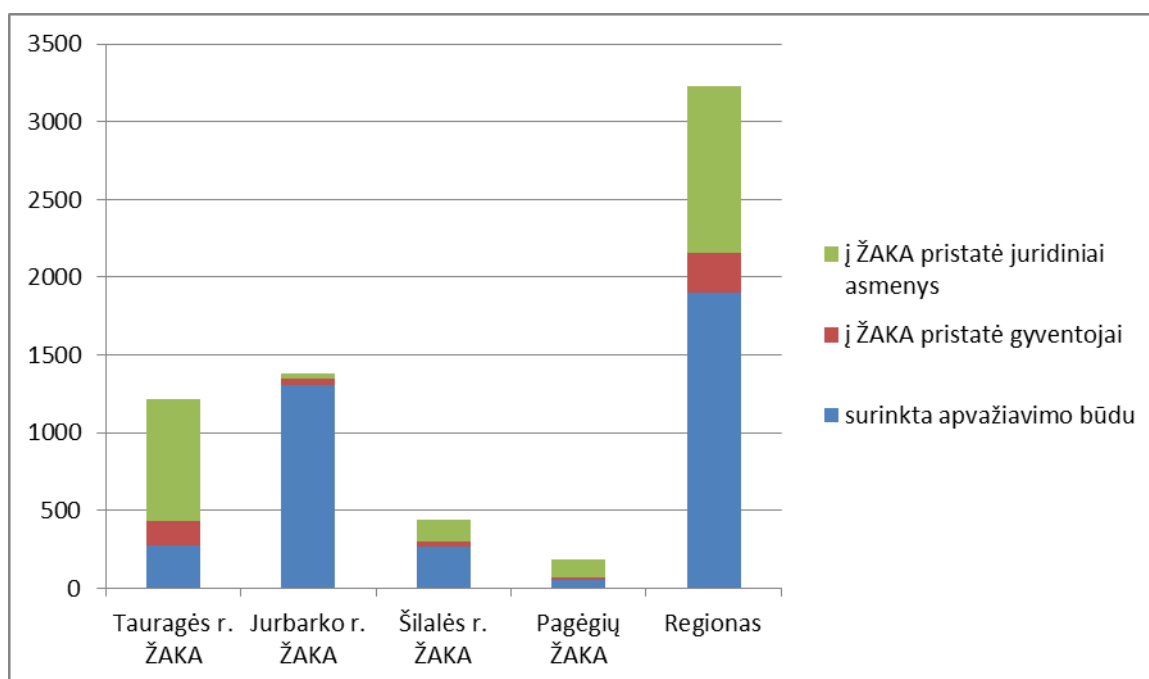
Vertinant į žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles priimtų atliekų pasiskirstymą pagal surinkimo būdą regiono mastu, apvažiavimo būdu iš atliekų turėtojų ir viešųjų erdvių surinktos žaliosios atliekos sudaro 59 proc., juridiniai asmenys pristato apie 33 proc., o fiziniai asmenys – 8 proc. visų regione surinktų žaliųjų atliekų. Vertinant pagal savivaldybes, dominuojantys žaliųjų atliekų surinkimo būdai skiriasi (Pav. 12).

Lentelė 26. Tauragės regione surinktos žaliosios atliekos 2013 m.

Teritorija	Žaliųjų atliekų kiekis	
	tonos	proc.*
Tauragės regionas	3.230	8,6
Jurbarko r. sav.	1.380	14,5
Pagėgių sav.	188	6,4
Šilalės r. sav.	442	5,7
Tauragės r. sav.	1.219	7,1

* Skaičiuojant nuo bendro komunalinių atliekų kiekio.

Šaltinis: TRATC duomenys, 2014 m.

Pav. 12. Tauragės regiono savivaldybių fizinių ir juridinių asmenų per 2013 m. į žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles pristatytų atliekų kiekiai, tonos.

2.7.3 Maisto / virtuvės atliekų tvarkymas

Vadovaujantis *Atliekų tvarkymo taisyklėmis* įmonės, kurių ūkinėje veikloje susidaro maisto / virtuvės atliekos (viešbučiai, moteliai, restoranai, kitos viešojo maitinimo įstaigos (švietimo įstaigos ir kt.), susidariusias ir išrūšiuotas biologines (maisto / virtuvės) atliekas turi perdirbti (pvz., kompostuojant) ar kitaip panaudoti (pvz., energijai gauti) visuomenės sveikatai ir aplinkai saugiu būdu patys arba perduoti jas sutartiniais pagrindais atliekų apdorojimo įmonei ar atliekų vežėjui.

Tauragės regione, kaip ir visoje Lietuvoje, atskirtos viešojo maitinimo įstaigų maisto / virtuvės atliekos dažniausiai nemokamai atiduodamos sušerti gyvūnams, o panaudotas aliejus – superkamas. Daugiausia negamybinių maisto / virtuvės atliekų susidaro mažmeninės prekybos centruose (daržovės, vaisiai, kulinarijos cechų atliekos), tačiau didžioji jų dalis kol kas taip pat atiduodamos sušerti gyvūnams.

Komunalinės maisto / virtuvės atliekos priskiriamos viešojo maitinimo atliekoms pagal *Šalutinių gyvūninių produktų reglamentą*⁴ (toliau – ŠGP reglamentas). Vadovaujantis 2011 m. vasario 25 d. *Komisijos reglamento Nr. 142/2011/EB*⁵ nuostatomis, maisto / virtuvės atliekos, tiek surenkamos iš viešojo maitinimo įstaigų, tiek iš gyventojų, priskiriamos 3–iai šalutinių gyvūninių produktų kategorijai ir joms turi būti taikomi *ŠGP reglamento* reikalavimai. Įmonės, turinčios teisę tvarkyti 3–ios kategorijos šalutinius gyvūninius produktus, įskaitant maisto / virtuvės atliekas, įsikūrusios prie Vilniaus arba Rokiškio rajone, tačiau teikia maisto / virtuvės atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugas visoje Lietuvoje. 1, 2 ir 3–ios kategorijos šalutinius gyvūninius produktus respublikiniu mastu tvarko UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“. Visoje Lietuvoje 3–ios kategorijos ŠGP tvarkymu, maitinimo įstaigų atliekų surinkimu, rūšiavimu, smulkinimu, atskyrimu, laikymu, importu ir eksportu užsiima Vilniuje įsikūrusi UAB „Horeca sprendimai“.

Tauragės regione maisto / virtuvės atliekos iš gyventojų nėra atskirai renkamos.

TRATC dalyvaujant Baltijos jūros regiono 2007-2013 m. programos finansuojamame projekte „*Reco Baltijos 21-Tech*“ (RB21T) kartu su KTU Aplinkos inžinerijos institutu, buvo parengta „*Tauragės regione individualiose valdose susidarančių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo galimybių studija*“. Vienas iš pagrindinių šios studijos tikslų – praktiškai ir teoriškai įvertinti Tauragės regiono individualiose valdose susidarančių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo galimybes. Namudinio kompostavimo eksperimento metu buvo kompostuojamos biologiškai skaidžios (sodo ir žaliosios maisto) atliekos, kurios susidaro individualių namų valdose. Vadovaujantis gautais rezultatais, minėtoje studijoje priimta išvada, kad žaliosios maisto atliekos gali būti kompostuojamos namų sąlygomis kartu su kitomis žaliosiomis atliekomis.

2.8 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo srautų surinkimas ir tvarkymas

Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų valdomose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, asmenims rūšiuojant atliekas jų susidarymo vietoje, atskirai būtų surenkamos ir šios komunalinės atliekos:

- pavojingosios atliekos;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekos;
- naudotos padangos;
- didžiosios atliekos (statybos ir griovimo atliekos, baldai ir kt.);
- tekstilės atliekos.

Tauragės regione iš komunalinių atliekų turėtojų aukščiau išvardintos išrūšiuotos komunalinės atliekos priimamos 4 didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse (toliau – DASA), esančiose Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono savivaldybėse, kurias eksploatuoja TRATC (Lentelė 27).

⁴ 2009 m. spalio 21 d. Europos parlamento ir tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (Šalutinių gyvūninių produktų reglamentas).

⁵ 2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 142/2011, kuriuo įgyvendinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės, ir Tarybos direktyva 97/78/EB dėl tam tikrų mėginių ir priemonių, kuriems netaikomi veterinariniai tikrinimai pasienyje pagal tą direktyvą.

Lentelė 27. Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės Tauragės regione.

Teritorija	Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelių adresai	Plotas, m ²	Pajėgumai, t/m.	Esama būklė
Jurbarko r. sav.	Statybininkų g. 4 E, Jurbarkas	1.605	343	Ekspluatuojama, 2006 m.
Pagėgių sav.	M. Jankaus g. 37, Pagėgiai	1.445	170,95	Ekspluatuojama, 2006 m.
Šilalės r. sav.	Pilies g. 3, Vingininkų k., Šilalės r.	1.536	326,45	Ekspluatuojama, 2006 m.
Tauragės r. sav.	Paberžių g. 14 A, Tauragė	1.839	450,45	Ekspluatuojama, 2006 m.
Bendri pajėgumai:			1.291	

Šaltinis: TRATC, 2014 m.

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatyta, kad savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didžiųjų atliekų (baldu, statybos ir griovimo, EEĮ atliekų, naudotų padangų, pavojingųjų buitinių atliekų, pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų, tekstilės atliekų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų. Vertinant pagal gyventojų skaičių savivaldybėse (Lentelė 8) ir tai, kad visose savivaldybėse įrengta bent viena DASA, Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatyta užduotis įvykdyta.

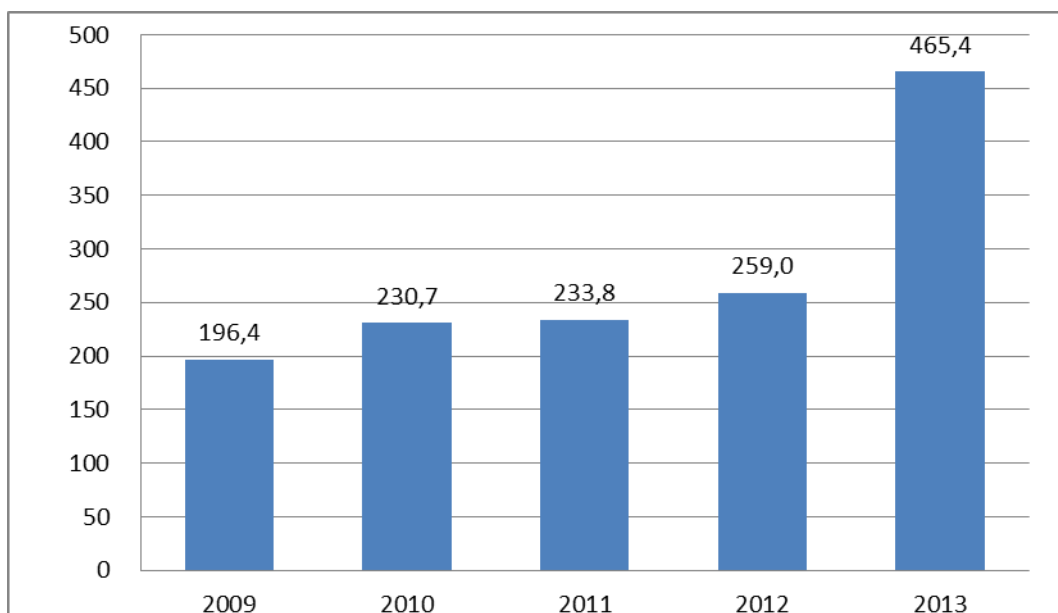
DASA paskirtis – priimti ir laikinai laikyti pavojingąsias ir nepavojingąsias atliekas iki šių atliekų perdavimo tolimesniems tvarkytojams.

Pavojingosios ir nepavojingosios atliekos į DASA iš gyventojų priimamos nemokamai. Tuo tarpu iš įmonių, kurių veiklos metu susidaro pavojingosios atliekos (užterštos pakuotės, filtrai, absorbentai ir t.t.), antrinės žaliavos, dienos šviesos lempos, padangos ir kt. atliekos, šios atliekos į DASA priimamos už nustatytą mokestį.

Be to, visose savivaldybėse atliekų vežėjai periodiškai pagal nustatytą grafiką apvažiavimo būdu surenka pavojingąsias buitines, elektros ir elektroninės įrangos, didžiąsias atliekas, naudotas padangas iš gyventojų ir pristato jas į DASA. Apie šių atliekų surinkimą ir priėmimą skelbiama seniūnijose, vietinėje spaudoje, televizijoje, reklaminėse skrajutėse ar kitų informacinių priemonių pagalba. Informacija apie specifinių atliekų surinkimo apvažiavimo būdu minimalų dažnį, nustatytą savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse, pateikiama Lentelė 22.

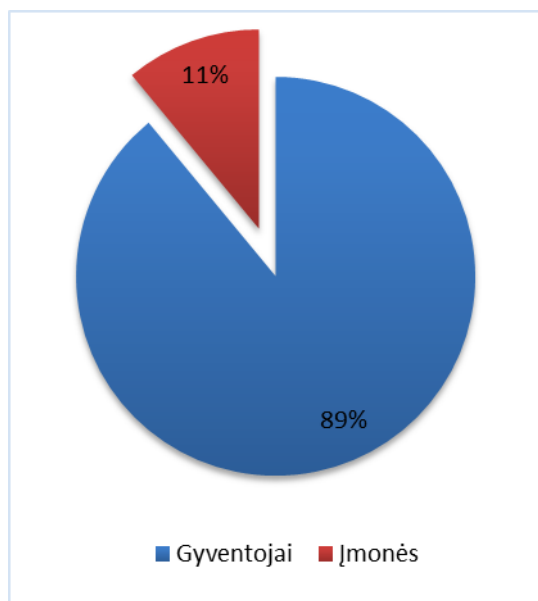
EEĮ atliekas taip pat galima perduoti EEĮ įrangos platintojui pagal principą „vienas už vieną“, t. y. atliekų turėtojai, pirkdami naują EEĮ, gali perduoti susidariusias EEĮ atliekas naujos įrangos platintojui prekybos vietoje be papildomo mokesčio tuo atveju, jei atiduodamos EEĮ atliekos yra tos pačios paskirties kaip perkama nauja EEĮ ir jei atiduodamų EEĮ atliekų kiekis (skaičiuojant įrangos vienetais) atitinka perkamos EEĮ kiekį.

Remiantis TRATC duomenimis, 2013 m. Tauragės regiono savivaldybių DASA buvo priimta 465,4 tonų atliekų, t. y. 80 proc. daugiau nei 2012 m. Atliekų, pristatytų į Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono savivaldybių DASA, kiekio dinamika per paskutiniuosius penkerius metus parodyta Pav. 13. Kaip matome nuo aikštelių eksploatacijos pradžios surenkamų atliekų kiekiai Tauragės regiono DASA nuolat augo.

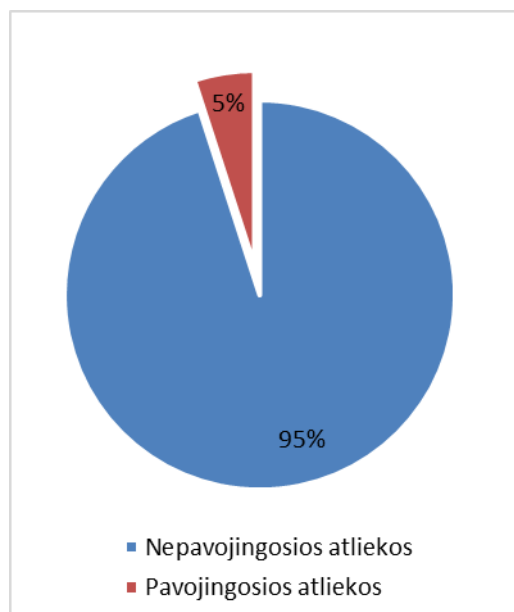

Pav. 13. Priimtų atliekų kiekio dinamika Tauragės regiono DASA per 2009-2013 m., tonos.

Tauragės regiono DASA naudojasi daugiausiai gyventojai, t. y. net 90 proc. atliekų priimta iš gyventojų (Pav. 14).

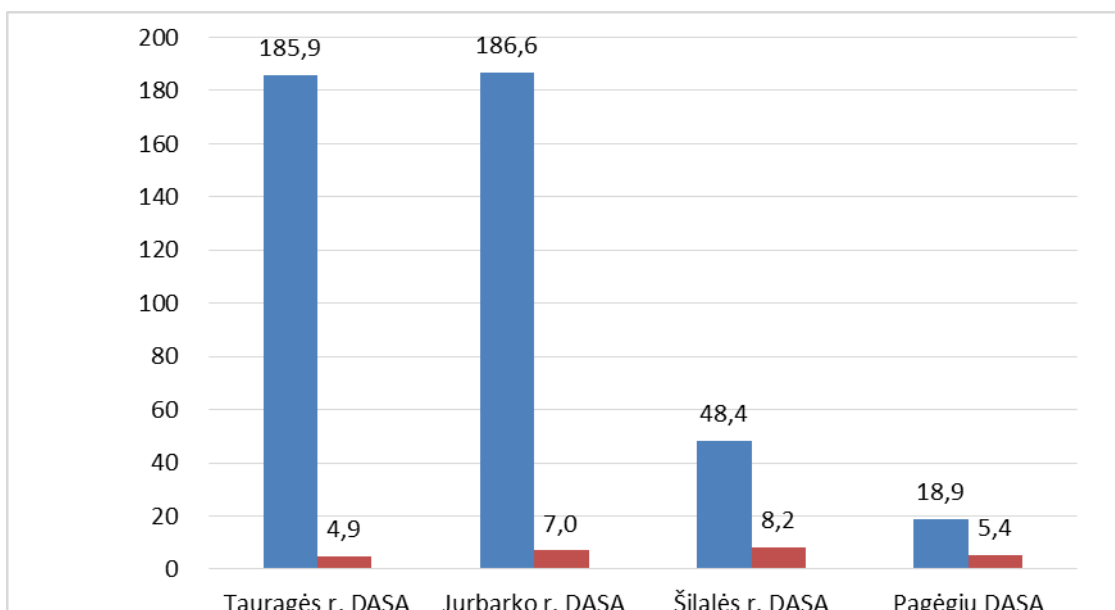
Pav. 14. Fizinį ir juridinių asmenų pristatyti atliekų kiekiai į Tauragės regiono DASA 2013 m.

Pav. 15. Pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų pasiskirstymas Tauragės regiono DASA 2013 m.

Didžiąją dalį DASA priimtų atliekų sudaro nepavojingosios atliekos 95 proc., kurių 2013 m. buvo priimta apie 439,9 tonos. Nedidelė dalis (5 proc.) pristatytų atliekų į DASA yra pavojingosios atliekos, kurių 2013 m. buvo surinkta 25,5 tonos. Pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų kiekio pasiskirstymas Tauragės regiono DASA pateiktas Pav. 15.

Remiantis TRATC duomenimis, 2013 m. DASA priimtų nepavojingųjų atliekų kiekis Tauragės regione padidėjo maždaug 2 kartus, o pavojingųjų atliekų – 4 kartus palyginus su ankstesniais metais. Pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų kiekiai surinkti DASA pagal Tauragės regiono savivaldybes pateikti Pav. 16.

Pav. 16. Surinktų atliekų kiekiai Tauragės regiono savivaldybėse per 2013 m., tonos.

Tauragės rajono ir Jurbarko rajono savivaldybių gyventojai ir įmonės pristatė panašų atliekų kiekį, atitinkamai į Jurbarko rajono DASA buvo pristatyta 193,6 tonos atliekų (42 proc.) ir į Tauragės rajono DASA – 190,8 tonos (41 proc.). Tuo tarpu į Šilalės rajono DASA buvo pristatyta 12 proc. (56,6 tonos), o į Pagėgių DASA – tik 5 proc. (24,3 tonos) nuo bendrai regiono DASA surinktų pavojingųjų ir nepavojingųjų atliekų kiekio.

Vertinant pagal atskirai surinktų kitų komunalinių atliekų srautus (išskyrus antrinės žaliavas ir biologiškai skaidžias atliekas), daugiausiai Tauragės regione surenkama statybos ir griovimo atliekų (Lentelė 28).

Lentelė 28. Tauragės regione atskirai surinktos kitos komunalinės atliekos (2013 m.), tonomis.

Teritorija	Jurbarko r. sav.	Pagėgių sav.	Šilalės r. sav.	Tauragės r. sav.	Tauragės regionas
Naudotos padangos	135,2	8,5	30,7	97,0	271,4
Elektros ir elektros ir elektronikos įrangos atliekos	12,7	4,9	28,2	22,9	68,6
Pavojingosios atliekos	4,9	11,1	8,6	147,0	171,6
Statybos ir griovimo atliekos	290,0	201,4	344,8	1.458,1	2.294,3
Tekstilės atliekos	0,1	0,5	12,5	6,3	19,4
Didžiosios atliekos	42,1	7,9	13,3	67,6	130,9
Viso:	485,0	234,3	438,0	1.798,9	2.956,1

Šaltinis: TRATC duomenys, 2014 m.

Informacija apie Tauragės regione diegiamas/įdiegtas papildančias atliekų surinkimo sistemas ir jų operatorius pateikta Lentelė 29.

Lentelė 29. Papildančios atliekų surinkimo sistemos Tauragės regione (2013 m.).

Teritorija	Papildančią sistemą diegiantis / įdiegęs asmuo	Papildančią sistemą eksploatuojantis asmuo	Pavadinimas atliekų, kurioms rinkti yra diegiama / įdiegta papildanti sistema	Sutarties pasirašymo data ir jos galiojimo terminas
Jurbarko r. sav., Pagėgių sav., Šilalės r. sav., Tauragės r. sav.	Asociacija „EEPA“	UAB „EMP recycling“, UAB „Žalvaris“, UAB „Kusakoski“, UAB „Karavanas LT“	Elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekos	Pasirašyta 2013-11-12, galioja iki 2014-11-12 su galimybe pratęsti dar 1 (vienerius) metus
	VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	UAB „EMP recycling“, UAB „Atliekų tvarkymo centras“	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	Pasirašyta 2013-09-10, galioja iki 2014-12-31 su galimybe pratęsti dar 1 (vienerius) metus. Pratęsimų skaičius 2 kartus metams
	UAB „Žalvaris“	UAB „Žalvaris“	Apmokestinamųjų gaminių (baterijų ir akumuliatorių, amortizatorių, filtrų), metalinių pakuočių, EEĮ atliekos	Pasirašyta 2012-01-09, galioja 3 (trejus) metus

Šaltinis: Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m., EEĮ gamintojų ir importuotojų organizacijų duomenys, 2014 m.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad EEĮ gamintojų ir importuotojų organizacijos privalo sudaryti sutartis su visomis savivaldybėmis (arba savivaldybių įsteigtais juridiniais asmenimis, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) dėl buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose DASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo. 2013 m. spalio 21 d. TRATC pasirašė sutartį dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose DASA ir aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo su VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“ ir VšĮ „Ekošviesa“.

2.9 Visuomenės švietimas ir informavimas

TRATC, diegdamas atliekų tvarkymo sistemą regione, įgyvendindamas projektus, vykdo ir visuomenės švietimą atliekų tvarkymo klausimais: vietos spaudoje publikuojami straipsniai apie rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą, dalyvaujama TV ir radijo laidose, kuriose pateikiama informacija apie vietinės rinkliavos dydžius, jų skaičiavimo metodus, informuojama apie vykdomas atliekų surinkimo akcijas, taip pat apie įgyvendinamus projektus ir jų naudą visuomenei.

2013 m. informacija apie TRATC veiklą periodiškai buvo skelbiama šiuose spaudos leidiniuose: Tauragės regiono ir miesto laikraštis „Tauragės kurjeris“, Tauragės laikraštis „Tauragės žinios“, Tauragės regiono ir rajono laikraštis „Tauragiškių balsas“, Šilalės rajono laikraštis „Šilalės žinios“, Šilutės ir Pagėgių krašto laikraštis „Pamarys“, Jurbarko rajono laikraščiai „Šviesa“ ir „Mūsų laikas“, Šilalės rajono laikraštis „Šilalės artojas“. Visose keturiose savivaldybėse buvo organizuojamos aplinkosauginės akcijos „Nelauk, kol gamta supyks 2013“, „DAROM 2013“. Tauragės rajono savivaldybėje vyko akcija „Tauragiški, atsikratyk naudotomis padangomis“.

TRATC iniciatyva buvo skaitomos paskaitos, organizuojami seminarai moksleiviams, studentams bei Tauragės regiono bendruomenėms atliekų rūšiavimo, projektų įgyvendinimo

ir kt. klausimais. TRATC užsakymu buvo pagamintos ir išleistos ikimokyklinio amžiaus vaikams knygelės „*AŠ NEŠIUKŠLINU*“ bei 4 klasių mokiniams knygelės „*ŽALIA KLASĖ*“. TRATC parengė ir regiono gyventojams išplatino 8.000 vnt. lankstinukų su rūšiavimo rekomendacijomis „*Švari rytdiena – šiandienos rūpestis*“. Tauragės regiono gyventojai aktuali informacija atliekų tvarkymo temomis supažindinami Tauragės regiono savivaldybių internetinėse svetainėse. Taip pat informacija atliekų tvarkymo klausimais nuolat atnaujinama TRATC internetinėje svetainėje: <http://www.uabtrac.lt/>.

2.10 Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytų užduočių įgyvendinimo būklė

Tauragės regiono atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip įgyvendintos *Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane* nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Šis vertinimas pateiktas šio plano Lentelė 30.

Lentelė 30. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimo būklės Tauragės regione ir atskirose savivaldybėse 2013 m. vertinimas.

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Tauragės regionas	Jurbarko r. sav.	Pagėgių sav.	Šilalės r. sav.	Tauragės r. sav.
1.	84.1 98.1	iki 2009 m. užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinio principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus	Įgyvendinta.				
2.	84.2	ne vėliau kaip nuo 2009 m. vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose	Įgyvendinta.				
3.	84.3.	iki 2011 m. pabaigos uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus	Įgyvendinta.				
4.	84.5 98.4	iki 2013 m. paruošti perdirbti ar kitaip naudoti ne mažiau kaip 50 proc. komunalinių atliekų; užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus. Kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ar kitaip panaudotos	Neįgyvendinta. 2013 m. buvo paruošta perdirbti ar kitaip panaudoti 27 proc. komunalinių atliekų. Toliau plečiamas pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų bei žaliųjų atliekų atskiras surinkimas, 2012 m. sąvartyne pradėtos rūšiuoti mišrios komunalinės atliekos, atskiriant pakuočių atliekas ir kitas antrines žaliavas bei biologiškai skaidžias atliekas.				
5.	84.6 98.5.	ne vėliau kaip nuo 2013 m. sąvartynuose šalinti tik apdorotas, t. y. išrūšiuojamas likusias, netinkamas perdirbti ar kitaip naudoti, atliekas	Įgyvendinama. 2011 m. buvo sudaryta sutartis su UAB „Ekobazė“ dėl į sąvartyną atvežamų mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo paslaugos (laikino rūšiavimo linija eksploatuojama nuo 2012 m.). Rūšiuojant buvo atskiriamos šios frakcijos: plastikai (PET, plėvelė), stiklas, popierius ir kartonas, metalas. Sutarčiai su UAB „Ekobazė“ pasibaigus, 2013 m. buvo parengti pirkimo dokumentai dėl laikinos mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijos įrengimo ir rūšiavimo paslaugos, kurios apimtyse numatyta iš į sąvartyną atvežtų komunalinių atliekų srauto (~25 tūkst. tonų/metus) išskirti antrines žaliavas bei kitas pakartotiniam panaudojimui ir/ar perdirbimui tinkančias medžiagas, taip pat energetinę vertę turinčias atliekas. TRATC 2014 m. vasario mėn. su UAB „Ekobazė“ pasirašė naują paslaugų teikimo sutartį Nr. 1.16–14/22 dėl mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo ir perdavimo perdirbti				

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Tauragės regionas	Jurbarko r. sav.	Pagėgių sav.	Šilalės r. sav.	Tauragės r. sav.
			ir/ar panaudoti paslaugų suteikimo. 2013 m. perduota rūšiuoti 47 proc., o ateityje planuojama rūšiuoti visas mišrias komunalines atliekas.				
6.	98.2	<p>Parengti ir (ar) patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas ir užtikrinti, kad iki 2008 m. būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; atskirai rinkti antrines žaliavas (esančias komunalinėse atliekose) iš įmonių, įstaigų ir organizacijų į specialius konteinerius ir (arba) naudojant kitas surinkimo priemones. <p>Pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu. Konteineriai ir jų pastatymo vietos turi būti estetiški ir patogūs lankytojams, atitikti visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.</p> <p>Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas antrinių žaliavų surinkimo priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).</p>	<p>Igyvendinama. Visose regiono savivaldybėse yra plečiamas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių tinklas daugiabučių namų gyvenamuosiuose rajonuose, individualių namų kvartaluose bei miesteliuose, vystomas atskiras antrinių žaliavų surinkimas iš juridinių asmenų. Visos savivaldybės yra patvirtinusios antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, kuriose numatytas reikiamas (įskaitant trūkstamas) minimalus antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių skaičius daugiabučių namų gyvenamuosiuose rajonuose bei prie sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijų.</p>				

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Tauragės regionas	Jurbarko r. sav.	Pagėgių sav.	Šilalės r. sav.	Tauragės r. sav.																		
7.	98.3	iki 2009 m. užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldu, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų, taip pat šios atliekos surenkamos ir kitokiais būdais (pvz., apvažiuojant turėtojus). Gyventojams atstumas iki tokių aikštelių turėtų būti ne daugiau kaip 10 kilometrų.	Įgyvendinta. Nuo 2006 m. regione veikia 4 didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės (po vieną didžiųjų atliekų surinkimo aikštelę kiekvienoje savivaldybėje, t. y. ne mažiau kaip po vieną aikštelę 50 tūkst. gyventojų, tačiau ne visiems gyventojams atstumas iki tokių aikštelių yra mažesnis kaip 10 kilometrų).																						
8.	97.	Siekdamos gerinti tam tikrų atliekų srautų surinkimą ir mažinti komunalinių atliekų tvarkymo savivaldybių valdomose sistemose išlaidas, savivaldybės turi glaudžiai bendradarbiauti su gamintojais ir importuotojais (arba jiems atstovaujančiomis licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis), kurie pagal gamintojo atsakomybės principą turi organizuoti ir (ar) finansuoti gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymą, kad būtų įvykdytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytos gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo užduotys.	Įgyvendinama. Tiesioginis bendradarbiavimas su gamintojais ir importuotojais vykdomas nuo 2013 m., kaip numatyta <i>Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme</i> .																						
9.	101. 102. 6 priedas	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas turi užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos, susidariusios Tauragės teritorijoje, sudarytų ne daugiau kaip: <table border="1" data-bbox="392 965 1187 1228"> <thead> <tr> <th></th> <th>2010 m., tonos</th> <th>2013 m., tonos</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Jurbarko r. sav.</td> <td>3.400</td> <td>2.300</td> </tr> <tr> <td>Pagėgių sav.</td> <td>700</td> <td>400</td> </tr> <tr> <td>Šilalės r. sav.</td> <td>1.600</td> <td>1.100</td> </tr> <tr> <td>Tauragės r. sav.</td> <td>6.300</td> <td>4.200</td> </tr> <tr> <td>Tauragės regione</td> <td>12.000</td> <td>8.000</td> </tr> </tbody> </table>		2010 m., tonos	2013 m., tonos	Jurbarko r. sav.	3.400	2.300	Pagėgių sav.	700	400	Šilalės r. sav.	1.600	1.100	Tauragės r. sav.	6.300	4.200	Tauragės regione	12.000	8.000	2013 m. užduotis – neįgyvendinta (pašalinta 8.075 tonų BSA).	2013 m. užduotis – įgyvendinta (pašalinta 2.166 tonų BSA).	2013 m. užduotis – įgyvendinta (pašalinta 364 tonų BSA).	2013 m. užduotis – neįgyvendinta (pašalinta 1.812 tonų BSA).	2013 m. užduotis – įgyvendinta (pašalinta 3.733 tonų BSA).
	2010 m., tonos	2013 m., tonos																							
Jurbarko r. sav.	3.400	2.300																							
Pagėgių sav.	700	400																							
Šilalės r. sav.	1.600	1.100																							
Tauragės r. sav.	6.300	4.200																							
Tauragės regione	12.000	8.000																							
10.	103. /104.3.– 104.5 104.1.	Atskirai surinktos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos turi būti perdirbamos arba kitaip naudojamos. „Žaliosios atliekos“, t. y. sodų, parkų ir želdynų tvarkymo biologiškai skaidžios atliekos, turi būti surenkamos ir apdorojamos kompostavimo įrenginiuose. Turi būti skatinamas ir individualus „žaliųjų atliekų“	Įgyvendinta. Regione veikia 4 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės (po vieną žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę kiekvienoje savivaldybėje). Be to, regiono miestuose (Jurbarke, Šilalėje ir Tauragėje) bei visame Pagėgių savivaldybėje skatinamas individualus kompostavimas namų ūkio sąlygomis, suteikiant 20 proc. nuolaidą vietinės rinkliavos mokesčiui.																						

Eil. Nr.	VSATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Tauragės regionas	Jurbarko r. sav.	Pagėgių sav.	Šilalės r. sav.	Tauragės r. sav.	
	106.2.1. 106.2.2.	kompostavimas. Savivaldybės turi informuoti visuomenę apie savivaldybės teritorijoje numatomą komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo būdą, taip pat skatinti individualų šių atliekų kompostavimą susidarymo vietoje. Savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas						
11.	104.2. 107.	Savivaldybės, atsižvelgdamos į kiekvieno regiono specifiką ir regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo taip organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad iki 2010 m. būtų įdiegtas mechaninis biologinis apdorojimas arba atskiras komunalinių biologiškai skaidžių atliekų surinkimas ir šių atliekų apdorojimas.	Bus įgyvendinta 2020 m. Iki tol Tauragės regione susidariusios mišrios komunalinės atliekos bus rūšiuojamos Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje pastatytais laikiniais mišrių komunalinių atliekų apdorojimo (rūšiavimo) įrenginiais pagal sutartį su konkursą laimėjusia įmone. Be to, visose regiono savivaldybėse veikia žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės.					

2.11 Komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė

Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizė pateikta žemiau:

STIPRYBĖS

- Visuotinės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą įvedimas (2012 m.) ir atliekų tvarkymo paslaugos teikimas kiekvienam rinkliavos mokėtojui užtikrino, kad visos Tauragės regione susidariusios komunalinės atliekos yra surenkamos ir sutvarkomos (paslauga teikiama daugiau nei 95 proc. gyventojų ir juridinių asmenų).
- Sukurta Tauragės regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra – Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartynas, 4 DASA ir 4 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės.
- Surinktos mišrios komunalinės atliekos rūšiuojamos mechaninio rūšiavimo linijoje, atskiriant perdirbimui tinkančias antrines žaliavas (popieriaus ir kartono, plastikų, stiklo ir metalų atliekas) bei biologiškai skaidžias atliekas (kompostavimui specialioje aikštelyje).
- Visos komunalinės atliekos, kurių perdirbti ar kitaip panaudoti nėra techninių galimybių bei pajėgumų, šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne (Kaupių k. 4, Žygaičių sen., Tauragės r.).
- Visi seni ES reikalavimų neatitinkantys sąvartynai Tauragės regione yra uždaryti ir baigti rekultivuoti 2012–2013 m.
- Sukurtas *Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano* reikalavimus atitinkantis pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelių tinklas (išskyrus aikšteles sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose).
- Plėtojamas komunalinių atliekų surinkimas atskirais srautais, pvz., žaliosios atliekos, didžiosios atliekos, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, naudotos padangos ir kt.
- Vystomas ir skatinamas biologinių atliekų namudinis kompostavimas, taikant mokestinę lengvatą.
- Aktyviai šviečiama ir informuojama visuomenė atliekų tvarkymo klausimais, naudojant įvairias visuomenės informavimo priemones.

SILPNYBĖS

- Didžioji dalis komunalinių atliekų (apie 73 proc. nuo susidarančių) šalinama sąvartyne.
- Vėluojama vykdyti *Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano* užduotys – trūksta antrinių žaliavų atskiro surinkimo aikštelių sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose, nevykdoma užduotis pastatyti MBA įrenginius.
- Regiono rinkliavos mokėtojų (fizinių ir juridinių asmenų) mokumas nuo išsiųstos patikslintos koreguotos mokėjimo pranešimų sumos vidutiniškai siekia 68–82 proc.
- Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiavimas kolektyviniais konteineriais nėra pakankamai efektyvus, o šių atliekų surinkimas individualiais konteineriais iš individualių valdų pradėtas tik vienoje Šilalės rajono savivaldybėje.
- Esama vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo ir daugiau atliekų rūšiuoti. Taikoma namudinio kompostavimo mokestinė lengvata ir kontrolės sistema

regiono miestų individualių namų gyventojams nėra veiksminga, todėl didžioji dalis žaliųjų atliekų patenka į bendrus mišrių komunalinių atliekų konteinerius. Vėluojama diegti diferencijuotą vietinę rinkliavą.

- Taikomos biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo priemonės yra nepakankamos, kad regiono mastu 2013 m. būtų įvykdyta valstybinė biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis.
- Gamybos ir kitos ūkinės veiklos metu susidarančios atliekos dažnai patenka į mišrių komunalinių atliekų srautą ir tai didina bendrus komunalinių atliekų kiekius regione.
- Atskirai surenkamas labai nedidelis kiekis buitines pavojingųjų atliekų, nors šios atliekos turi didžiausią neigiamą poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai.

GALIMYBĖS

- ES finansinė parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai: mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo ir apdorojimo infrastruktūrai, rūšiuojamajam atliekų surinkimui, biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūrai, kt.
- Vadovaujantis nuo 2013 m. įsigaliojusiomis *Lietuvos Respublikos pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* ir *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, pasirašytos bendradarbiavimo sutartys su licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų tvarkymo, rūšiuojamojo surinkimo plėtros, todėl gali išaugti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo ir perdirbimo apimtys.

GRĖSMĖS

- Visuomenės aplinkosauginis sąmoningumas nebus pakankamas ir rūšiuotų atliekų kiekiai augs nepakankamai, kad būtų užtikrintos antrinių žaliavų paruošimo naudoti pakartotinai ir perdirbti užduotys.
- Nebus gauta parama regioniniams mišrių komunalinių atliekų apdorojimo (mechaninio biologinio apdorojimo, mechaninio apdorojimo, biologinio apdorojimo ar pan.) įrenginiams, todėl nebus laiku įvykdytos komunalinių atliekų perdirbimo ar kitokio panaudojimo užduotys.
- Nebus laiku įrengta nauja regioninė biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelė su filtrato kaupimo rezervuaru ir pasinaudota ES finansine parama komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrai, todėl nebus laiku įvykdytos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo užduotys.
- Brangstant mišrių komunalinių atliekų tvarkymui, reikės didinti vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą dydį.

3 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR UŽDUOTYS 2014–2020 m.

Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, tikslai ir uždaviniai iki 2020 m. nustatyti vadovaujantis *Valstybiniu atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planu*. Plėtojant Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama mažinti atliekų šalinimą sąvartynuose ir įgyvendinti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą:

1. prevenciją;
2. paruošimą naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai;
3. perdirbimą, prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti;
4. kitokį naudojimą, pavyzdžiui, naudojimą energijai gauti, prieš tai atskyrus atliekas, netinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti;
5. šalinimą, prieš tai atskyrus perdirbti ar kitaip naudoti tinkamas atliekas.

Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, turi būti paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos (pvz., energijai gauti) tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

3.1 Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys iki 2020 m.

Vadovaujantis *Valstybinių atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planu*, 2014–2020 m. laikotarpiui nustatytos šios valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurios privalės būti įgyvendintos Tauragės regione:

1. užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 m. sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų (Lentelė 31);

Lentelė 31. Tauragės regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotys.

Teritorija	Didžiausias leistinas šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonų/metus			
	2014–2015 m.	2016–2017 m.	2018–2019 m.	nuo 2020 m.
Jurbarko r. sav.	3.781	3.403	3.025	2.647
Pagėgių sav.	1.187	1.068	949	831
Šilalės r. sav.	3.322	2.989	2.657	2.325
Tauragės r. sav.	5.504	4.954	4.403	3.853
Tauragės regionas	13.794	12.414	11.035	9.655

2. iki 2016 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);
3. iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį);
4. užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane numatomos įgyvendinti valstybinės bei kitos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurias kaip pareigą savivaldybėms nustato *Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planas*, pateiktos Lentelė 32. Šioje lentelėje taip pat numatyta, kurios komunalinių atliekų tvarkymo užduotys bus vykdomos per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, o kurios – savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

Lentelė 32. Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys ir planuojamas jų įgyvendinimas Tauragės regione.

Eil. Nr.	VATP punktas	Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Tauragės regione
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys			
1.	230.1. 236. 237. 8 priedas	<p>Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos Tauragės regiono komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 m. sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. komunalinių biologiškai skaidžių atliekų:</p> <p>– 2014–2015 m. – 13.794 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;</p> <p>– 2016–2017 m. – 12.414 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;</p> <p>– 2018–2019 m. – 11.035 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų;</p> <p>– nuo 2020 m. – 9.655 tonų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų.</p> <p>Pastaba: vadovaujantis VATP 237 p. nuostatomis, Tauragės regiono savivaldybės susitaria, kad įvykdys bendrą komunalinių atliekų tvarkymo regionui nustatytą komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotį, nes naudosis bendrai sukurta Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistema. Savivaldybių susitarimas dėl komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduočių įvykdymo regiono mastu numatytas ir Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano projekte.</p>	Regioniniu principu: savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurta Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.
2.	230.2. 242.	Iki 2016 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Savivaldybės / TRATC: perdirbti rūšiuojamuoju atliekų surinkimo būdu surinktas atliekas (antrines žaliavas ir kitas komunalines atliekas).
3.	230.3. 242.	Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Regioniniu principu: mechaniškai apdoroti mišrias komunalines atliekas, atskiriant ir perdirbant ar panaudojant (energijos gamybai) išrūšiuotas atliekas (antrines žaliavas, biologiškai skaidžias atliekas ir degias atliekas). Taip pat kompostuoti surinktas žaliąsias atliekas regioninėse žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse, kurias eksploatuoja TRATC.
4.	230.4.	Užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti.	Savivaldybės / TRATC: perdirbti rūšiuojamuoju atliekų surinkimo būdu surinktas antrines žaliavas. Regioniniu principu: perdirbti iš mišrių komunalinių atliekų srauto išrūšiuotas antrines žaliavas.
Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys			
5.	239.1.	Iki 2016 m. gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja	Savivaldybės / TRATC: surinkti žaliąsias atliekas. Regioniniu principu: kompostuoti surinktas

Eil. Nr.	VATP punktas	Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Tauragės regione
		savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	žaliąsias atliekas regioninėse žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse, kurias eksploatuoja TRATC.
6.	239.2.	Iki 2016 m. baigti įrengti mechaninio biologinio apdoravimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdoravimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Regioniniu principu: savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, t. y. planuojamą įgyvendinti regioninį mišrių komunalinių atliekų apdoravimo įrenginio statybos Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne projektą.
7.	239.3.	Iki 2019 m. įdiegti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinkti maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Savivaldybės / TRATC: surinkti maisto / virtuvės atliekas. Regioniniu principu: apdoroti surinktas maisto / virtuvės atliekas regioniniame įrenginyje, prieš tai atlikus bandomąjį maisto / virtuvės atliekų surinkimo projektą regiono mastu ir parengus galimybių studiją dėl regioninių apdoravimo pajėgumų reikalingumo.
8.	239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Regioniniu principu: parengti galimybių studiją dėl regioninių maisto / virtuvės atliekų apdoravimo pajėgumų reikalingumo, įvertinant galimybes panaudoti komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūrą.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtos užduotys			
9.	246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Savivaldybės / TRATC
10.	246.2.	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: 246.2.2 Tauragės regiono savivaldybėse gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose; 246.2.3. vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas; 246.2.4. savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprupinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie	Savivaldybės / TRATC

Eil. Nr.	VATP punktas	Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Tauragės regione
		pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose.	
11.	246.3.	Pastatyti specialius antrinių žaliavų surinkimo konteinerius viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu.	Savivaldybės / TRATC
12.	246.4.	Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba juos naudoti ekonomiškai netikslinga, taikyti kitas priemones ir būdus (pavyzdžiui, antrinių žaliavų surinkimas į specialius maišus, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).	Savivaldybės / TRATC
13.	246.5.	Atsižvelgdamos į savivaldybių teritorijų ir atliekų tvarkymo specifiką ir faktinį antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikį, taikyti griežtesnius už nustatytuosius specialių konteinerių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, pastatymo reikalavimus.	Savivaldybės / TRATC
14.	246.6.	Atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemones. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.	Savivaldybės / TRATC

3.2 Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo Tauragės regione tikslas – suderinti savivaldybių veiksmus organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius.

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu, komunalinių atliekų tvarkymo principais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis iki 2020 m., nustatomi šie **Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2020 m.:**

1 tikslas. Skatinti atliekų prevenciją, užtikrinant, kad Tauragės regiono teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis mažėtų arba bent jau išliktų stabilus ekonominio augimo sąlygomis.

Atliekų prevencijos tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai.

1.1. uždavinys. Šviesti ir informuoti visuomenę atliekų prevencijos srityje.

1.2. uždavinys. Skatinti atliekų prevencijos veiklą ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus.

2 tikslas. Sumažinus sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekius, padidinti šių atliekų naudojimo apimtį.

Atliekų naudojimas, įskaitant atliekų deginimą išgaunant energiją, taip pat prisideda prie šio tikslo ir mažina sąvartyne šalinamų atliekų kiekius.

2.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis.

2.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto / virtuvės atliekų) rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo apimtį.

2.3. uždavinys. Rūšiuoti mišrias komunalines atliekas, atskiriant ir apdorojant biologiškai skaidžias atliekas.

3 tikslas. Skatinti efektyvų gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, didinant komunalinių atliekų perdirbimo apimtį.

Atliekų perdirbimo tikslas – naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip mažinti gamtinių ir kitų išteklių naudojimą.

3.1. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį.

3.2. uždavinys. Plėsti kitų perdirbimui tinkamų atliekų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį.

3.3. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus rūšiuoti komunalines atliekas, tobulinant komunalinių atliekų apmokestinimo sistemą.

3.4. uždavinys. Rūšiuoti mišrias komunalines atliekas, atskiriant perdirbimui ir/ar naudojimui tinkamas antrines žaliavas ir kitas atliekas.

4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą.

4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą.

4.2. uždavinys. Užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų srautą patektų kuo mažiau pavojingųjų atliekų.

4.3. uždavinys. Plėtoti Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą.

4.4. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą.

4.5. uždavinys. Vykdyti atliekų stebėseną ir kontrolę.

4.6. uždavinys. Stiprinti TRATC ir savivaldybių darbuotojų administracinius gebėjimus.

4 TAURAGĖS REGIONO KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANAS 2014–2020 m.

Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų paruošimą naudoti pakartotinai, perdirbimą, kitokią naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos Lentelė 33. Šiame priemonių plane numatytas ir komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objektų prognozuojamas preliminarus investicijų poreikis bei finansavimo šaltiniai.

Tauragės regione 2014–2020 m. bus baigta kurti ir pradėta eksploatuoti jau suplanuota regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra: įrengta regioninė biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelė su filtrato kaupimo rezervuaru, kurioje bus kaupiamos ir tvarkomos iš mišrių komunalinių atliekų srauto išskirtos biologiškai skaidžios atliekos; įrengtos sąvartyno III ir IV atliekų kaupimo sekcijos su subsekcija asbesto turinčių atliekų šalinimui; taip pat numatyta regioninio sąvartyno teritorijoje pastatyti regioninius mišrių komunalinių atliekų apdorojimo (mechaninio biologinio apdorojimo (MBA), mechaninio apdorojimo, biologinio apdorojimo ar pan.) įrenginius. Planuojamu periodu toliau bus eksploatuojamos 4 DASA, 4 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartynas, vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra.

2014–2020 m. plano vykdymo laikotarpiu komunalinių atliekų tvarkymo sistemos principai Tauragės regione iš esmės išliks tokie patys, kaip buvo suplanuota ir numatyta 2010 m. rugsėjo 14 d. Tauragės regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. R1–4 patvirtintame *Tauragės regiono atliekų tvarkymo plane 2010–2020 metais*: toliau bus vystomas rūšiuojamasis komunalinių atliekų surinkimas, o surinktos mišrios komunalinės atliekos bus apdorojamos naujuose regioniniuose apdorojimo įrenginiuose (mechaninio biologinio apdorojimo (MBA), mechaninio apdorojimo, biologinio apdorojimo ar pan.) arba esamoje rūšiavimo linijoje, atskiriant perdirbimui ar kitokiam naudojimui tinkamas atliekas, ir regioninėje BSA kompostavimo aikštelėje (detalesnis aprašymas pateiktas 5.2.5 skyriuje).

Tauragės regione planuojama įgyvendinti bandomąjį (pilotinį) atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo projektą ir remiantis šio pilotinio projekto bei galimybių studijos dėl atskirai surinktų maisto / virtuvės atliekų tolimesnio tvarkymo galimybių ir infrastruktūros poreikio rezultatais, sukurti reikiamus maisto atliekų surinkimo ir perdirbimo pajėgumus Tauragės regione.

Pagrindinis dėmesys šiuo planavimo laikotarpiu bus skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo naudoti pakartotinai bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų bus siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones (pvz., sudarant geresnes atliekų rūšiavimo sąlygas bei skatinant žaliųjų atliekų kompostavimą individualiose namų valdose), bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę Tauragės regione.

Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimo priemonių detalesnis aprašymas pateiktas 5 skyriuje.

Lentelė 33. Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimo priemonės.

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis *
1 tikslas. Skatinti atliekų prevenciją, užtikrinant, kad Tauragės regiono teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis mažėtų arba bent jau išliktų stabilus ekonominio augimo sąlygomis				
1.1. uždavinys. Šviesti ir informuoti visuomenę atliekų prevencijos srityje				
1.1.1. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti leidinius, straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.)	Savivaldybių administracijos, TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, ES parama, kitos lėšos	100 tūkst. EUR** (345 tūkst. Lt)
1.2. uždavinys. Skatinti atliekų prevencijos veiklą ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus				
1.2.1. Viešinti informaciją apie savivaldybių teritorijose veikiančias elektros ir elektroninės įrangos ir/ar kitų daiktų remonto dirbtuves bei taisyklas, kuriose prailginamas namų ūkiuose naudojamų daiktų tarnavimo laikas ir taip išvengiama komunalinių atliekų susidarymo.	Savivaldybių administracijos, TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, ES parama, kitos lėšos	**
1.2.2. Organizuoti pakartotiniam naudojimui tinkamų produktų (baldų, elektros ir elektroninės įrangos ir kt.) priėmimą DASA	Savivaldybių administracijos, TRATC	2016–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), gamintojų ir importuotojų lėšos, TRATC lėšos, kitos lėšos	
1.2.3. Organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimą per DASA, o esant poreikiui ir finansinėms galimybėms – specialiais konteneriais	Savivaldybių administracijos, TRATC	2016–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos, kitos lėšos	443 tūkst. EUR*** (1.530 tūkst. Lt)
1.2.4. Esant finansinėms galimybėms, organizuoti atskirai surinktų pakartotiniam naudojimui tinkamų produktų (drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos ir kt.) paruošimą pakartotiniam naudojimui ir platinimą, įskaitant ir reikiamos duomenų bazės parengimą	Savivaldybių administracijos, TRATC	2016–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos, ES parama, nacionalinė parama, kitos lėšos	100 tūkst. EUR (345 tūkst. Lt)
2 tikslas. Sumažinus sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekius****, padidinti šių atliekų naudojimo apimtį				
2.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas (žaliąsias ir maisto / virtuvės atliekas) namų ūkio sąlygomis				
2.1.1. Tauragės regiono savivaldybių individualių namų gyventojus skatinti kompostuoti biologines atliekas jų susidarymo vietose, įsirengiant savadarbes kompostavimo dėžes	Savivaldybių administracijos, TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos, kitos lėšos	
2.1.2. Esant finansinėms galimybėms ir realiam gyventojų poreikiui, aprūpinti papildomomis namudinio kompostavimo dėžėmis	Savivaldybių administracijos,	2016–2018 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos,	

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis *
individualių namų gyventojus	TRATC		ES parama, nacionalinė parama, kitos lėšos	
2.1.3. Parengti ir platinti atliekų turėtojams kompostavimo namų ūkio sąlygomis rekomendacijas (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje)	Savivaldybių administracijos, TRATC	2014–2015 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos, ES parama, kitos lėšos	**
2.1.4. Įgyvendinti biologinių atliekų rūšiavimo namų ūkio sąlygomis stebėsenos sistemą	Savivaldybių administracijos, TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	
2.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto / virtuvės atliekų) rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo apimtį				
2.2.1. Aprūpinti atliekų turėtojus žaliųjų atliekų surinkimo konteneriais ar kitomis šių atliekų rūšiavimo ir surinkimo priemonėmis	Savivaldybių administracijos, TRATC	2015 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ES parama, nacionalinė parama, TRATC lėšos, kitos lėšos	132,3 tūkst. EUR (457 tūkst. Lt)
2.2.2. Aprūpinti viešojo naudojimo teritorijas žaliųjų atliekų surinkimo konteneriais ar kitomis šių atliekų rūšiavimo ir surinkimo priemonėmis	Savivaldybių administracijos, TRATC	2015–2018 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), ES parama, nacionalinė parama, TRATC lėšos, kitos lėšos	7 tūkst. EUR (25 tūkst. Lt)
2.2.3. Organizuoti žaliųjų atliekų surinkimą iš gyventojų, gėlių parduotuvių, kapinėse ir kolektyviniuose soduose	Savivaldybių administracijos, TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	
2.2.4. Įgyvendinti žaliųjų atliekų rūšiavimo stebėsenos ir kontrolės sistemą	Savivaldybių administracijos, TRATC	2016–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	
2.2.5. Organizuoti ir įgyvendinti pilotinį atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo projektą Tauragės regiono miestuose	Savivaldybių administracijos, TRATC	2015–2017 m.	ES parama, Nacionalinė parama, kitos lėšos	87 tūkst. EUR (300 tūkst. Lt) <i>(bus įgyvendinta tik gavus paramą)</i>
2.2.6. Parengti galimybių studiją dėl maisto / virtuvės atliekų atskiro surinkimo sistemos kūrimo ir tolimesnio tvarkymo galimybių bei infrastruktūros poreikio	Savivaldybių administracijos, TRATC	2017–2018 m.	ES parama, Nacionalinė parama, TRATC lėšos, kitos lėšos	10 tūkst. EUR (35 tūkst. Lt)
2.2.7. Remiantis galimybių studijos dėl atskirai surinktų maisto / virtuvės atliekų infrastruktūros poreikio rezultatais ir esant	Savivaldybių administracijos,	2018–2019 m.	ES parama, nacionalinė parama, TRATC lėšos, kitos lėšos	<i>Investicijų poreikis bus numatytas</i>

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis *
ekonominiam naudingumui, sukurti reikiamus maisto / virtuvės atliekų atskiro surinkimo ir perdirbimo pajėgumus Tauragės regione	TRATC			<i>galimybių studijoje</i>
2.2.8. Remiantis galimybių studijos dėl maisto / virtuvės atliekų atskiro surinkimo sistemos kūrimo ir esant ekonominiam naudingumui bei techninėms galimybėms, organizuoti atskirą maisto / virtuvės atliekų surinkimą ir tvarkymą Tauragės regione	Savivaldybių administracijos, TRATC	2018–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	
2.2.9. Nustatyti žaliųjų atliekų priėmimo žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse kainodarą (pvz., lengvatos ir vietinė rinkliava), skatinančią kompostuoti kuo daugiau žaliųjų atliekų	TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
2.3. uždavinys. Rūšiuoti mišrias komunalines atliekas, atskiriant ir apdorojant biologiškai skaidžias atliekas				
2.3.1. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų rūšiavimą esamoje mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje*****	TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
2.3.2. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų rūšiavimą naujame regioniniame mišrių komunalinių atliekų apdorojimo (mechaninio biologinio apdorojimo, mechaninio apdorojimo, biologinio apdorojimo ar pan.) įrenginyje	TRATC	2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
2.3.3. Organizuoti išrūšiuotų biologiškai skaidžių atliekų apdorojimą biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelėje ar kitame atliekų tvarkymo įrenginyje	TRATC	2015–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3 tikslas. Skatinti efektyvų gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, didinant komunalinių atliekų perdirbimo apimtį				
3.1. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį				
3.1.1. Patvirtinti antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Tauragės regiono savivaldybėse, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti	Savivaldybių administracijos	2014 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.1.2. Aprūpinti individualius namus konteineriais pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rūšiuoti, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos, TRATC, gamintojai ir importuotojai	2015–2018 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, ES parama, nacionalinė parama, savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	931 tūkst. EUR (3.213 tūkst. Lt)
3.1.3. Plėtoti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo	Savivaldybių	2015–2018 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos,	770,3 tūkst. EUR

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis *
kolektyviniais konteineriais aikštelių įrengimą, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, o jei nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita)	administracijos, TRATC, gamintojai ir importuotojai		ES parama, nacionalinė parama, TRATC lėšos, savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	(2.660 tūkst. Lt)
3.1.4. Įsigyti specialius pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerius ir jais aprūpinti kolektyvinio rūšiavimo aikštes, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos, TRATC, gamintojai ir importuotojai	2015–2018 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, ES parama, nacionalinė parama, TRATC lėšos, savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	517 tūkst. EUR (1.785 tūkst. Lt)
3.1.5. Organizuoti atskirą pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą kolektyviniais konteineriais iš daugiabučių namų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos, TRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
3.1.6. Organizuoti atskirą pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą iš individualių namų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos, TRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
3.1.7. Organizuoti atskirą pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą iš juridinių asmenų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos, TRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
3.2. uždavinys. Plėsti kitų perdirbimui tinkamų atliekų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) ir perdirbimo apimtį				
3.2.1. Organizuoti elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ir priėmimą DASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos, TRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis *
3.2.2. Organizuoti atskirą naudotų padangų ir kitų apmokestinamų gaminių priėmimą DASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais apmokestinamų gaminių atliekų tvarkymą	Savivaldybių administracijos arba TRATC	2014–2020 m.	Gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos, savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.2.3. Organizuoti atskirą perdirbimui tinkamų atliekų (buityje susidarančių statybos ir griovimo atliekų, didžiųjų atliekų, tekstilės atliekų ir kt. atliekų) priėmimą DASA	Savivaldybių administracijos arba TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.2.4. Vykdyti atskirą didžiųjų atliekų ir kitų perdirbimui tinkamų atliekų bei tekstilės atliekų surinkimą apvažiuojant ne mažiau kaip 2 kartus per metus	Savivaldybių administracijos, TRATC, atliekų vežėjai	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.3. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus rūšiuoti komunalines atliekas, tobulinant komunalinių atliekų apmokestinimo sistemą				
3.3.1. Įvertinti diferencijuotos (dvinarės) vietinės rinkliavos įdiegimo galimybes pagal teisės aktų reikalavimus ir esant galimybei (ar pareigai) ją nustatyti	Savivaldybių administracijos, TRATC	2015–2016 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.3.2. Pasirengti įdiegti dvinarę įmoką už komunalinių atliekų tvarkymą: įrangos (įskaitant ir programinę) konteinerių ištuštinimo identifikavimui ir atliekų turėtojų apmokestinimui įsigijimas, atliekų susikaupimo normų tyrimas, teisės aktų, reikalingų Vyriausybės patvirtintai metodikai įgyvendinti, parengimas ir patvirtinimas, kiti parengiamieji darbai	TRATC, savivaldybių administracijos	2014–2015 m.	Savivaldybės biudžetas (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	450 tūkst. EUR (1.554 tūkst. Lt)
3.3.3. Įgyvendinti antrinių žaliavų rūšiavimo stebėsenos ir kontrolės sistemą	Savivaldybių administracijos, TRATC, pakuočių atliekų tvarkytojai (vežėjai)	2014–2020 m.	Savivaldybės biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.3.4. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų rūšiavimo ir perdirbimo srityje: pristatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (akcentuoti kaip visumą), esamą surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą, pasirinktą apmokestinimą, gyventojų teises ir pareigas, galimybes rūšiuoti atliekas	Savivaldybių administracijos, TRATC, gamintojai ir importuotojai	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos, gamintojų ir importuotojų lėšos, ES parama, nacionalinė parama, kitos lėšos	**
3.3.5. Tobulinti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodarą, vadovaujantis solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų	TRATC	2015–2016 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis *
susigrąžinimo principais				
3.4. uždavinys. Rūšiuoti mišrias komunalines atliekas, atskiriant perdirbimui ir/ar naudojimui tinkamas antrines žaliavas ir kitas atliekas				
3.4.1. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų rūšiavimą esamoje mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje*****	TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.4.2. Organizuoti po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų apdorojimą naujame regioniniame apdorojimo (mechaninio biologinio apdorojimo ar kt.) įrenginyje	TRATC	2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
3.4.3. Organizuoti po apdorojimo (rūšiavimo linijoje ar regioniniame įrenginyje) likusių, netinkamų perdirbti ir turinčių energetinę vertę komunalinių atliekų naudojimą energijai gauti atliekų deginimo įrenginiuose, esančiuose kituose Lietuvos regionuose (Klaipėdos, Kauno, Vilniaus ar Šiaulių)	TRATC	2015–2020 m.	Savivaldybės biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančių komunalinių atliekų tvarkymą				
4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą				
4.1.1. Visiems atliekų turėtojams teikti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą, atitinkančią minimalius kokybės reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	Savivaldybių administracijos, TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
4.1.2. Plėtoti bendro naudojimo komunalinių atliekų surinkimo aikštelių įrengimą	Savivaldybių administracijos	2014–2020 m.	ES parama, nacionalinė parama, savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
4.2. uždavinys. Užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų srautą patektų kuo mažiau pavojingųjų atliekų				
4.2.1. Organizuoti atskirą buityje susidarantių pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu (ne rečiau kaip 2 kartus per metus) ir jų priėmimą DASA	Savivaldybių administracijos, TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), gamintojų ir importuotojų lėšos, kitos lėšos	
4.2.2. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones apie buityje susidarantių pavojingųjų atliekų žalą aplinkai ir visuomenės sveikatai, tvarkymo galimybes	Savivaldybių administracijos, TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), gamintojų ir importuotojų lėšos, TRATC lėšos, ES parama, kitos lėšos	**
4.3. uždavinys. Plėtoti Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą				
4.3.1. Įrengti regioninę biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo	TRATC	2014–2015 m.	ES parama, nacionalinė parama,	472 tūkst. EUR

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis *
aikštelę su filtrato kaupimo rezervuaru Tauragės regiono nepavojingųjų atliekų sąvartyno teritorijoje Kaupių k. 4, Žygaičių sen., Tauragės r.			TRATC lėšos	(1.630 tūkst. Lt)
4.3.2. Esant finansinėms galimybėms (ES ar nacionalinei paramai), įrengti regioninius mišrių komunalinių atliekų apdorojimo (mechaninio biologinio apdorojimo ar kt.) įrenginius Tauragės regiono nepavojingųjų atliekų sąvartyno teritorijoje Kaupių k. 4, Žygaičių sen., Tauragės r.	TRATC	Iki 2020 m.	ES parama, TRATC lėšos	8.689 tūkst. EUR (30.000 tūkst. Lt) <i>(bus įgyvendinta tik gavus paramą)</i>
4.3.3. Įrengti Tauragės regiono nepavojingųjų atliekų sąvartyno III ir IV atliekų kaupimo sekcijas su subsekcija asbesto turinčių atliekų šalinimui	TRATC	2015–2016 m.	TRATC lėšos	748 tūkst. EUR (2.583 tūkst. Lt)
4.3.4. Įrengti papildomas DASA ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštes Tauragės regione	Savivaldybių administracijos, TRATC	2016–2020 m.	ES parama, nacionalinė parama, savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos	463,4 tūkst. EUR (1.600 tūkst. Lt) <i>(Investicijų poreikis bus patikslintas, priklausomai nuo faktinio poreikio)</i>
4.4. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą				
4.4.1. Eksploatuoti Tauragės regiono nepavojingųjų atliekų sąvartyną, kaupti lėšas naujų sekcijų įrengimui ir jo uždarymui	TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos	
4.4.2. Vykdyti uždarytų sąvartynų priežiūrą po uždarymo	TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos	
4.4.3. Eksploatuoti regionines DASA visose Tauragės regiono savivaldybėse	TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), gamintojų ir importuotojų lėšos, TRATC lėšos	
4.4.4. Eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštes visose Tauragės regiono savivaldybėse	TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos	
4.4.5. Eksploatuoti regioninius mišrių komunalinių atliekų apdorojimo (mechaninio biologinio apdorojimo ar pan.) įrenginius Kaupių k. 4, Žygaičių sen., Tauragės r.	TRATC arba privatus operatorius	2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos	
4.4.6. Eksploatuoti mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo liniją sąvartyno teritorijoje Kaupių k. 4, Žygaičių sen., Tauragės r.*****	TRATC arba privatus operatorius	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos	

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis	Preliminarus investicijų poreikis *
4.5. uždavinys. Vykdyti atliekų stebėseną ir kontrolę				
4.5.1. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų sudėties tyrimus	TRATC	2016, 2018, 2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), TRATC lėšos	
4.5.2. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų susikaupimo normų nustatymo tyrimus	Savivaldybių administracijos, TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos)	
4.5.3. Vykdyti surinktų ir perduotų tvarkyti komunalinių atliekų, įskaitant ir surinktas atliekas per papildančias atliekų surinkimo sistemas, apskaitą	Savivaldybių administracijos, TRATC	2014–2020 m.	–	
4.5.4. Nustatyta tvarka vykdyti uždarytų nebeekspluatuojamų sąvartynų monitoringą	TRATC	2014–2017 m.	TRATC lėšos	
4.6. uždavinys. Stiprinti TRATC ir savivaldybių darbuotojų administracinius gebėjimus				
4.6.1. Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika, organizuoti pažintines išvykas į kitų regionų ar šalių atliekų tvarkymo įrenginius	Savivaldybių administracijos, TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	
4.6.2. Dalyvauti tarptautiniuose projektuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika (esant kvietimams ir pagal tikslingumą)	Savivaldybių administracijos, TRATC	2014–2020 m.	Savivaldybių biudžetai (vietinės rinkliavos lėšos), kitos lėšos	
Iš viso:				13.920 tūkst. EUR (48.062 tūkst. Lt)

* Preliminarus investicijų poreikis (be PVM). 1 EUR lygus 3,45280 Lt.

** Nurodytas planuojamas visuomenės informavimo ir švietimo atliekų prevencijos ir tvarkymo klausimais 2014–2020 m. periodu, įskaitant ir ES paramą. Planuojamas TRATC visuomenės informavimo ir švietimo metinis biudžetas – 5,8 tūkst. EUR (20 tūkst. Lt).

*** Tekstilės atliekų ir pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimas konteineriais planuojamas tuo atveju, jei surinkimo priemonėms bus galimybė gauti nacionalinę arba ES struktūrinę paramą.

**** Biologiškai skaidžios atliekos – tai biologinės (maisto / virtuvės ir žaliosios) atliekos ir popieriaus/kartono bei medienos atliekos.

***** Laikiną rūšiavimo liniją planuojama eksploatuoti tol, kol bus pradėti eksploatuoti naujai pastatyti regioniniai apdorojimo (mechaninio biologinio apdorojimo ar pan.) įrenginiai.

5 KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SRAUTŲ SUSIDARYMO IR TVARKYMO ATEITYJE VERTINIMAS

5.1 Komunalinių atliekų srautų susidarymo ateityje vertinimas

Planuojamu 2014–2020 m. laikotarpiu Tauragės regione susidarančių komunalinių atliekų susidarymas priklausys nuo gyventojų skaičiaus kitimo, ekonominio augimo ir vartojimo pokyčių. Palyginus 2001 m. ir 2011 m. visuotinio gyventojų surašymo duomenis, gyventojų skaičius Tauragės regione sumažėjo apie 18 proc., t.y. mažėjo apie 2 proc. kiekvienais metais. Tokios pačios tendencijos buvo stebimos ir 2011–2013 m. laikotarpiu, todėl daroma prielaida, kad iki 2020 m. gyventojų skaičius Tauragės regione vis dėlto gali mažėti po 2 proc. kasmet. Vadovaujantis 2014 m. rugsėjo mėn. Finansų ministerijos atnaujintų Lietuvos ekonominių rodiklių projekcijų duomenimis, 2014 m. bendrojo vidaus produkto (BVP, grandine susietos apimties) augimas sudarys 2,9 proc. (atitinkamai 2015 m. projektuojamas 3,4 proc., 2016 m. – 3,8 proc., nuo 2017 m. – 4,3 proc. augimas).

Atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijas, Finansų ministerijos prognozuojamas BVP ir vartojimo kitimo tendencijas, numatomi trys ekonominio augimo scenarijai, nuo kurių priklausys komunalinių atliekų susidarymas Tauragės regione:

- mažo ekonominio augimo („pesimistinis“) scenarijus: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planavimo laikotarpiu mažės 2 proc., palyginus su praėjusiais metais;
- vidutinio ekonominio augimo („realistinis“) scenarijus: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planavimo laikotarpiu keisis nežymiai, t.y. iki 2016 m. mažės po 0,55–0,10 proc., o nuo 2017 m. didės po 0,15 proc., palyginus su praėjusiais metais;
- didelio ekonominio augimo („optimistinis“) scenarijus: metinis susidarančių komunalinių atliekų kiekis planuojamu laikotarpiu kasmet didės 2 proc., palyginus su praėjusiais metais.

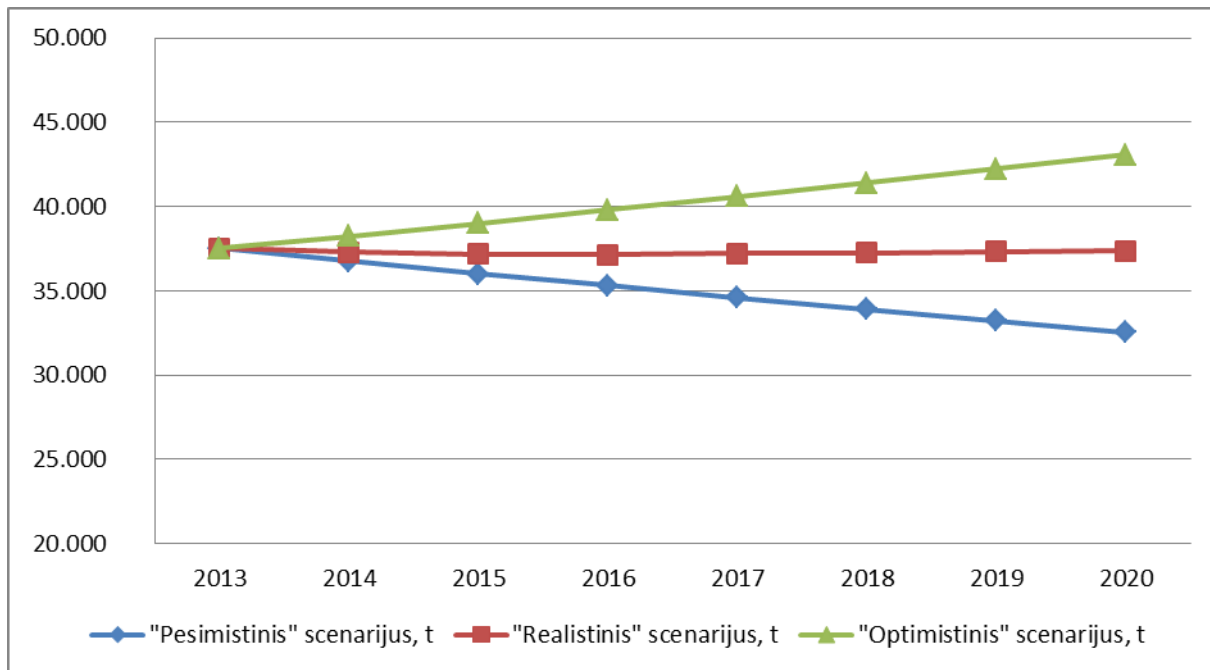
Informacija apie prognozinis komunalinių atliekų susidarymo kiekius 2014–2020 m. pagal skirtingus ekonominio augimo scenarijus pateikta Pav. 17.

Vertinant komunalinių atliekų sudėtį daroma prielaida, kad šių atliekų sudėtis planavimo laikotarpiu nesikeis. Informacija apie prognozinę komunalinių atliekų sudėtį Tauragės regione 2014–2020 m. pagal vidutinio ekonomikos augimo („realistinį“) scenarijų pateikta Lentelė 34.

Tauragės regione iki 2015 m. vidurio planuojama Jurbarko, Pagėgių, Šilalės ir Tauragės miestų individualių namų valdų gyventojams išdalinti 5.875 vnt. (240 litrų talpos) žaliųjų atliekų atskiro surinkimo konteinerių. Šis konteinerių skaičius pakankamas žaliųjų atliekų atskiro surinkimo priemonėmis aprūpinti daugiau nei 90 proc. individualių valdų, esančių Jurbarko, Pagėgių, Šilalės ir Tauragės miestuose. Atskirai surinktos žaliosios atliekos bus pristatomos į tos savivaldybės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę. Tačiau plečiant atskiro žaliųjų atliekų surinkimo infrastruktūrą, tikėtina, kad gali ženkliai sumažėti namudinis kompostavimas, kadangi dauguma miestų gyventojų vis dėlto nėra suinteresuoti žaliąsias atliekas kompostuoti jų susidarymo vietoje ir vis tiek jas šalina kartu su kitomis mišriomis komunalinėmis atliekomis. Vertinama, kad gavus atskiro surinkimo konteinerius nuo 2015 m. vidurio žaliąsias atliekas vietoje (namudiniu būdu) kompostuos tik apie 10 proc. miestų individualių valdų, kurios 2014 m. buvo deklaravusios, kad kompostuoja.

Žaliųjų atliekų atskiro surinkimo priemonėmis (konteineriais) bus aprūpinamos viešo naudojimo teritorijos (planuojama įsigyti ir išdalinti bent 50 vnt. (1.100 litrų arba didesnės talpos konteinerių)).

Vertinant planuojamą išdalinti žaliųjų atliekų atskiro surinkimo konteinerių bei namudinio kompostavimo dėžių poveikį šių atliekų patekimui į regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, vis dėlto prognozuojama, kad nuo 2015 m. vidurio į sistemą pateks apie 0,4–0,9 tūkst. tonų daugiau žaliųjų atliekų (Lentelė 35), tačiau jų atskiras surinkimas išaugs 50–60 proc.

Pav. 17. Tauragės regiono komunalinių atliekų susidarymo prognozės iki 2020 m., tonomis.

Lentelė 34. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Tauragės regione 2014-2020 m. (nevertinant papildomo namudinio kompostavimo).

Eil. Nr.	Atliekos	Komunalinių atliekų sudėtis	Komunalinių atliekų susidarymas, tonos						
			2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
1.	Žaliosios atliekos	13,5%	5.047	5.032	5.027	5.034	5.042	5.049	5.057
2.	Medienos atliekos	0,9%	344	343	343	343	344	344	345
3.	Kitos biologinės atliekos	16,2%	6.049	6.030	6.024	6.033	6.042	6.052	6.061
4.	Plastikų atliekos	8,6%	3.221	3.212	3.209	3.213	3.218	3.223	3.228
5.	Popieriaus/kartono atliekos	4,9%	1.831	1.825	1.823	1.826	1.829	1.831	1.834
6.	Stiklo atliekos	11,9%	4.447	4.434	4.430	4.436	4.443	4.450	4.456
7.	Metalų atliekos	2,0%	740	737	737	738	739	740	741
8.	Naudotos padangos	0,7%	270	269	269	269	270	270	270
9.	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	0,4%	165	164	164	164	165	165	165
10.	Pavojingosios atliekos	1,3%	495	494	493	494	494	495	496
11.	Statybos ir griovimo (inertinės) atliekos	12,7%	4.738	4.723	4.719	4.726	4.733	4.740	4.747
12.	Kitos atliekos	26,7%	9.947	9.917	9.907	9.922	9.937	9.951	9.966
13.	Iš viso komunalinių atliekų:	100,0%	37.292	37.180	37.143	37.198	37.254	37.310	37.366
14.	Iš viso antrinių žaliavų ir pakuočių:	27,5%	10.239	10.208	10.198	10.213	10.229	10.244	10.259
	<i>Tame tarpe gyventojų ir Horeca pakuočių atliekos</i>	<i>16,3%</i>	<i>6.090</i>	<i>6.072</i>	<i>6.065</i>	<i>6.075</i>	<i>6.084</i>	<i>6.093</i>	<i>6.102</i>
	<i>Tame tarpe komercinio sektoriaus pakuočių atliekos</i>	<i>9,3%</i>	<i>3.482</i>	<i>3.472</i>	<i>3.468</i>	<i>3.473</i>	<i>3.478</i>	<i>3.484</i>	<i>3.489</i>
	<i>Tame tarpe kitos antrinės žaliavos bei gamybos ir kitos ūkinės veiklos pakuočių atliekos</i>	<i>1,8%</i>	<i>667</i>	<i>665</i>	<i>664</i>	<i>665</i>	<i>666</i>	<i>667</i>	<i>668</i>
15.	Iš viso biologiškai skaidžių atliekų**	35,6%	13.270	13.230	13.217	13.237	13.256	13.276	13.296

* Biologiškai skaidžios atliekos – tai biologinės (maisto ir žaliosios) atliekos ir popieriaus/kartono ir medienos atliekos.

Lentelė 35. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Tauragės regione 2014-2020 m. (vertinant papildomą namudinį kompostavimą).

Eil. Nr.	Atliekos	Komunalinių atliekų sudėtis	Komunalinių atliekų susidarymas, tonos						
			2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
	Žaliųjų atliekų namudinis kompostavimas (papildomas efektas*)			-477	-858	-858	-858	-858	-858
Į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą pateksiančios komunalinės atliekos									
1.	Žaliosios atliekos	15,7%	5.047	5.508	5.885	5.892	5.900	5.907	5.915
2.	Medienos atliekos	0,9%	344	343	343	343	344	344	345
3.	Kitos biologinės atliekos	16,1%	6.049	6.030	6.024	6.033	6.042	6.052	6.061
4.	Plastikų atliekos	8,6%	3.221	3.212	3.209	3.213	3.218	3.223	3.228
5.	Popieriaus/kartono atliekos	4,9%	1.831	1.825	1.823	1.826	1.829	1.831	1.834
6.	Stiklo atliekos	11,8%	4.447	4.434	4.430	4.436	4.443	4.450	4.456
7.	Metalo atliekos	2,0%	740	737	737	738	739	740	741
8.	Naudotos padangos	0,7%	270	269	269	269	270	270	270
9.	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	0,4%	165	164	164	164	165	165	165
10.	Pavojingosios atliekos	1,3%	495	494	493	494	494	495	496
11.	Statybos ir griovimo (inertinės) atliekos	12,6%	4.738	4.723	4.719	4.726	4.733	4.740	4.747
12.	Kitos atliekos	26,4%	9.947	9.917	9.907	9.922	9.937	9.951	9.966
13.	Iš viso komunalinių atliekų:	101,3%	37.292	37.180	37.524	37.580	37.636	37.692	37.747
14.	Iš viso pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų:	27,2%	10.239	10.208	10.198	10.213	10.229	10.244	10.259
	<i>tame tarpe gyventojų ir Horeca pakuočių atliekos</i>	16,2%	6.090	6.072	6.065	6.075	6.084	6.093	6.102
	<i>tame tarpe komercinio sektoriaus pakuočių atliekos</i>	9,2%	3.482	3.472	3.468	3.473	3.478	3.484	3.489
	<i>tame tarpe kitos antrinės žaliavos bei gamybos ir kitos ūkinės veiklos pakuočių atliekos</i>	1,8%	667	665	664	665	666	667	668
15.	Iš viso biologiškai skaidžių atliekų**	37,5%	13.270	13.707	14.075	14.095	14.114	14.134	14.154

* Bendras planuojamų išdalinti žaliųjų atliekų atskiro surinkimo konteinerių ir namudinio kompostavimo konteinerių efektas.

** Biologiškai skaidžios atliekos – tai biologinės (maisto ir žaliosios) atliekos ir popieriaus/kartono ir medienos atliekos.

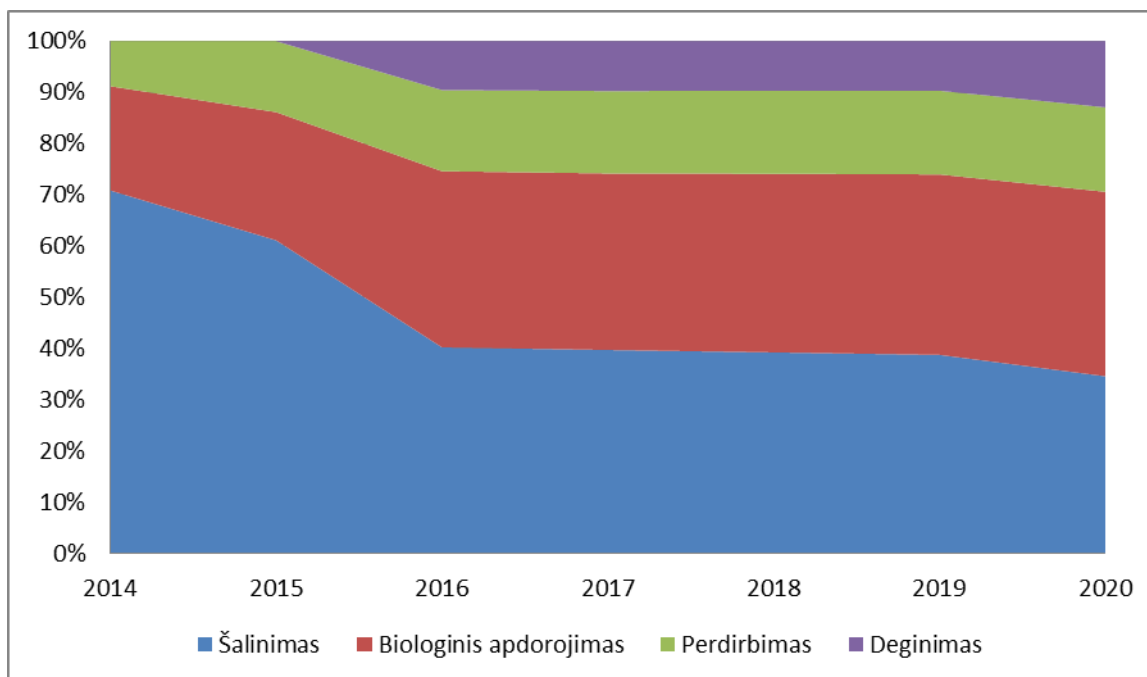
5.2 Komunalinių atliekų srautų tvarkymo ateityje vertinimas

Tauragės regiono teritorijoje susidariusios komunalinės atliekos skirstomos į šiuos srautus:

- žaliosios atliekos;
- pakuočių atliekos ir kitos antrinės žaliavos;
- elektros ir elektroninės įrangos atliekos;
- pavojingosios buities atliekos;
- didžiosios ir kitos komunalinės atliekos (pvz., naudotos padangos, statybos ir griovimo atliekos, kt.);
- po pirminio rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos.

Numatytų komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo priemonių įgyvendinimo ir planuojamo pasiekti efekto vertinimas pateiktas 5.2.1-5.2.5 skyriuose. Informacija apie komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo rodiklius, kuriuos planuojama pasiekti iki 2020 m. Tauragės regione, pateikta Lentelė 36. Kaip keisis planuojami komunalinių atliekų tvarkymo būdai pavaizduota Pav. 18.

Planuojant komunalinių atliekų tvarkymą, atsižvelgta į nustatytas valstybines komunalinių atliekų tvarkymo užduotis (Lentelė 37). Vertinama, kad įgyvendinus numatytas *Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* priemones, 2020 m. bus paruošta perdirbimui daugiau nei 50 proc. antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, metalo, plastikų ir stiklo, įskaitant pakuočių, atliekų). Prognozuojama, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ženkliai mažės ir 2020 m. sudarys mažiau nei 35 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio. Kaip keisis planuojami komunalinių atliekų tvarkymo srautai, sukūrus reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą Tauragės regione, pateikta Pav. 19.

Pav. 18. Planuojamos Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo tendencijos pagal atliekų tvarkymo būdus iki 2020 m.

Lentelė 36. Prognozuojami komunalinių atliekų tvarkymo srautai pagal atliekų tvarkymo būdą Tauragės regione 2014–2020 m., tonomis.

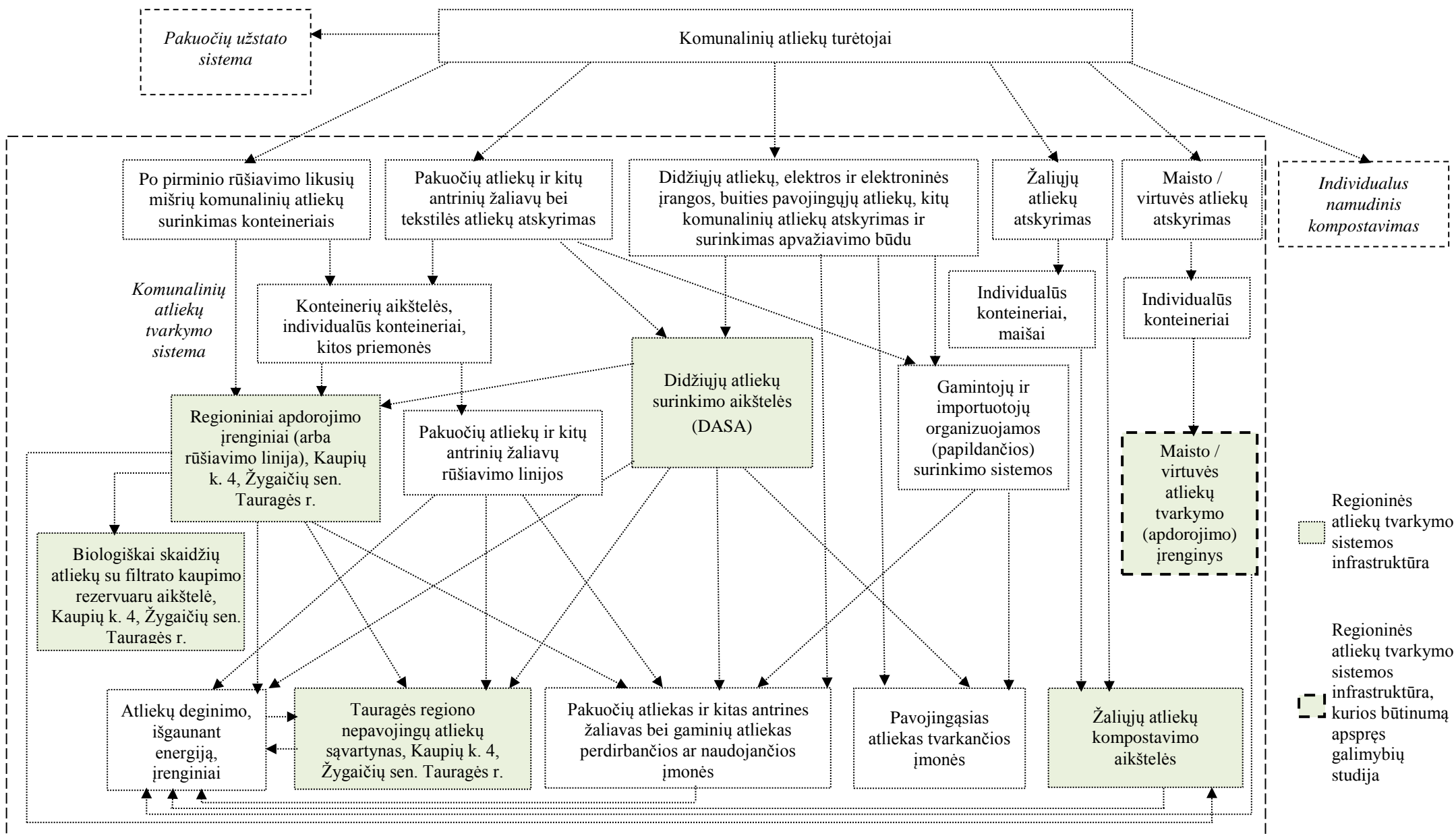
Eil. Nr.	Komunalinių atliekų srautas	Atliekų tvarkymo būdas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Atliekų prevencija									
1.	Žaliosios atliekos	Namudinis kompostavimas	953	477	95	95	95	95	95
I komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patenkančių komunalinių atliekų kiekis									
2.	Komunalinės atliekos		37.292	37.180	37.524	37.580	37.636	37.692	37.747
Atskirai surenkamos komunalinės atliekos									
3.	Žaliosios atliekos	Kompostavimas	3.262	4.059	4.856	4.905	4.954	5.003	5.054
4.	Maisto / virtuvės atliekos	Kompostavimas/ anaerobinis apdorojimas	-	-	42	42	168	274	537
5.	Antrinės žaliavos tinkamos perdirbimui, tame tarpe:	Perdirbimas	1.165	2.684	3.702	3.955	4.015	4.090	4.178
5.1	<i>plastikų atliekos</i>		116	328	743	782	788	801	816
5.2	<i>popieriaus/kartono atliekos</i>		159	391	400	443	453	472	495
5.3	<i>stiklo atliekos</i>		844	1.839	2.369	2.522	2.558	2.591	2.628
5.4	<i>metalo atliekos</i>		46	126	191	208	215	226	239
6.	Antrinės žaliavos netinkamos perdirbimui	Šalinimas/naudojimas (deginimas)	157	1.456	1.456	1.649	1.649	1.673	1.699
7.	Tekstilės atliekos	Perdirbimas/naudojimas	19	19	19	19	19	19	19
8.	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	Perdirbimas/naudojimas	68	68	68	68	68	68	68
9.	Naudotos padangos	Perdirbimas/naudojimas	270	269	269	269	270	270	270
10.	Buities pavojingosios atliekos	Perdirbimas/naudojimas	172	174	175	177	179	181	183
11.	Statybos ir griovimo (inertinės) atliekos	Šalinimas	2.282	2.275	2.273	2.276	2.279	2.283	2.286
12.	Didžiosios atliekos	Šalinimas	130	130	130	130	130	130	130
13.	Kitos mechaninio apdorojimo atliekos, 19 12 12	Šalinimas	37	37	37	37	37	37	37

Eil. Nr.	Komunalinių atliekų srautas	Atliekų tvarkymo būdas	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
14.	Kitos atskirai surinktos atliekos	Perdirbimas/naudojimas	319	318	318	318	319	319	320
Likusios mišrios komunalinės atliekos									
15.	Mišrios komunalinės atliekos		29.410	25.691	24.179	23.735	23.549	23.342	22.965
Mechaninis apdorojimas rūšiavimo linijoje									
16.	Mišrios komunalinės atliekos, iš kurių atskirtos (išrūšiuotos):	Mechaninis rūšiavimas	16.300	25.000	25.000	23.735	23.549	23.342	22.965
16.1.	<i>antrinės žaliavos (popierius ir kartonas, plastikai, stiklas ir metalai)</i>	<i>Perdirbimas</i>	<i>1.236</i>	<i>1.569</i>	<i>1.340</i>	<i>1.192</i>	<i>1.181</i>	<i>1.159</i>	<i>1.133</i>
16.2.	<i>kitos perdirbimui tinkančios atliekos</i>	<i>Perdirbimas</i>	<i>33</i>	<i>50</i>	<i>50</i>	<i>47</i>	<i>47</i>	<i>47</i>	<i>46</i>
16.3.	<i>kietasis atgautasis kuras / degiosios atliekos</i>	<i>Naudojimas (deginimas)</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>2.175</i>	<i>2.065</i>	<i>2.049</i>	<i>2.031</i>	<i>3.238</i>
16.4.	<i>biologiškai skaidžios atliekos (BSA frakcija)</i>	<i>Biologinis apdorojimas</i>	<i>4.320</i>	<i>5.240</i>	<i>8.000</i>	<i>8.000</i>	<i>8.000</i>	<i>8.000</i>	<i>8.000</i>
16.5.	<i>kitos mechaninio apdorojimo atliekos (likusios po mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo)</i>	<i>Šalinimas</i>	<i>10.711</i>	<i>18.141</i>	<i>13.435</i>	<i>12.431</i>	<i>12.272</i>	<i>12.106</i>	<i>10.548</i>
Biologinis apdorojimas (kompostavimo aikštelėse)									
17.	BSA frakcija	Biologinis apdorojimas	4.320	5.240	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Į atliekų deginimo, išgaunant energiją, įrenginius patenkančios komunalinės atliekos									
18.	Komunalinės atliekos (kietasis atgautasis kuras / kitos degiosios atliekos)	Naudojimas (deginimas)*	-	-	3.582	3.658	3.642	3.648	4.879
Į atliekų šalinimo įrenginius (sąvartyną) patenkančios komunalinės atliekos									
19.	Komunalinės atliekos	Šalinimas	26.427	22.730	15.104	14.930	14.775	14.613	13.060

* Deginimas planuojamas kitų Lietuvos regionų atliekų deginimo įrenginiuose, esančiuose ar planuojamuose Klaipėdos, Vilniaus, Kauno ir Šiaulių regionuose.

Lentelė 37. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimas Tauragės regione 2014–2020 m.

Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
- iki 2016 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį)	-	-	45%	45%	45%	45%	65%
- iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį)							
<i>Planuojamas šalinti Tauragės regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>	71%	61%	40%	40%	39%	39%	35%
<i>Planuojamas panaudoti Tauragės regiono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>	29%	39%	60%	60%	61%	61%	65%
Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos, neviršytų Tauragės regiono didžiausių leistinų šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekių, tonos	13.794	13.794	12.414	12.414	11.035	11.035	9.655
<i>Didžiausias planuojamas šalinti Tauragės regiono komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonos</i>	8.985	7.728	5.135	5.076	5.023	4.969	4.440
Užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti	-	-	-	-	-	-	50%
<i>Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Tauragės regiono komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo šių atliekų susidarymo)</i>	23%	42%	49%	50%	51%	51%	52%

Pav. 19. Komunalinių atliekų tvarkymo srantai Tauragės regione (2020 m.).

5.2.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas

Atliekų prevencija yra aukščiausias prioritetas atliekų susidaryme ir tvarkyme. Atliekų prevencijos tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. D1-782 buvo patvirtinta *Valstybinė atliekų prevencijos programa*, kurios įgyvendinime dalyvauja Aplinkos ministerija, Ūkio ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Žemės ūkio ministerija ir Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba. Kadangi atliekų prevencija apima plačias veiklos sritis, įgyvendinant šią programą, siūloma taip pat dalyvauti kitoms suinteresuotoms valstybės institucijoms, savivaldybėms, atliekų turėtojams – fiziniams ir juridiniams asmenims – savo iniciatyva.

Iki 2020 m. Tauragės regione planuojama skirti ypatingą dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui atliekų prevencijos srityje bei vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti leidinius, straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.). Planuojama individualių namų gyventojus ir toliau skatinti kompostuoti biologines atliekas jų susidarymo vietose (mokestinė lengvata), įsirengiant savadarbes kompostavimo dėžes, o esant finansinėms galimybėms ir realiam gyventojų poreikiui – papildomomis namudinio kompostavimo priemonėmis aprūpinant centralizuotai. 2014–2015 m. planuojama parengti ir platinti atliekų turėtojams kompostavimo namų ūkio sąlygomis rekomendacijas (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje). Taip pat planuojama įgyvendinti biologinių atliekų rūšiavimo namų ūkio sąlygomis stebėsenos sistemą. Atsakingi už stebėseną asmenys prižiūrėtų kaip atliekų turėtojai atskiria biologines atliekas iš bendro komunalinių atliekų srauto ir kaip laikosi kompostavimo namų ūkio sąlygomis reikalavimų.

Lietuvoje nėra duomenų apie tai, kiek galima sumažinti komunalinių atliekų kiekį, taikant atliekų prevencijos priemones, todėl Lentelė 38 pateikti duomenys apie galimus išvengti komunalinių atliekų kiekius Europos Sąjungos šalyse. Kitų šalių praktika parodė, kad taikant įvairias atliekų prevencijos priemones, komunalinių atliekų susidarymą galima sumažinti 17 proc.

Lentelė 38. Galimi išvengti komunalinių atliekų kiekiai Europos Sąjungos šalyse, taikant prevencijos priemones.

Komunalinės atliekos	Susidaro atliekų, kg/gyv./m.	Galimybės sumažinti atliekų kiekį	
		kg/gyv./m.	Proc.
Biologinės atliekos	220	40	18
Išmani daržininkystė ir sodininkystė	90	10	11
Atsakingas maisto vartojimas	30	10	33
Namudinis individualus ar bendruomeninis kompostavimas	100	20	20
Didžiosios atliekos	52	12	23
Tekstilės atliekų prevencijos priemonės	15	4	27
Baldų atliekų prevencijos priemonės	20	4	20
EEĮ atliekų prevencijos priemonės	17	4	24
Pakuočių atliekos	150	25	17
Pakartotinio naudojimo gėrimų taros naudojimas	35	12	34
Geriamo vandens naudojimas	6	2	33

Komunalinės atliekos	Susidaro atliekų, kg/gyv./m.	Galimybės sumažinti atliekų kiekį	
		kg/gyv./m.	Proc.
Daugkartinių pirkinių maišelių naudojimas	2	1	50
Perteklinės pakuotės vengimas	107	10	9
Popieriaus ir kartono atliekos	100	15	15
Nepageidaujamo pašto sumažinimas	15	4	27
IT priemonių naudojimas	75	9	12
Servetėlių, popierinių rankšluosčių naudojimo mažinimas	10	2	20
Sauskelnės ir kitos atliekos	78	8	10
Daugkartinių sauskelnų naudojimas	18	2	11
Kitų komunalinių atliekų prevencija	60	6	10
Iš viso:	600	100	17

Šaltinis: ACR+. Quantitive Benchmarks For Municipal Waste Prevention. A guide for Local & Regional Authorities in support of the new Waste Framework Directive. November, 2009.

Atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose produktų ar jų sudedamųjų dalių paruošimas naudoti pakartotinai yra išskirtas kaip atskiras atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetas. Dėl šios priežasties Tauragės regione numatoma skatinti ne tik atliekų prevencijos veiklą, bet ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus:

- viešinti informaciją apie savivaldybių teritorijose veikiančias elektros ir elektroninės įrangos ir/ar kitų daiktų remonto dirbtuves bei taisyklas, kuriose prailginamas namų ūkiuose naudojamų daiktų tarnavimo laikas ir taip išvengiama komunalinių atliekų susidarymo;
- organizuoti pakartotiniam naudojimui tinkamų gaminių (baldų, statybinių medžiagų, elektros ir elektroninės įrangos, kt.) priėmimą DASA;
- bendradarbiaujant su labdaros organizacijomis, organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimą per DASA, o esant poreikiui ir galimybėms – specialiais konteneriais.

Vertinama, kad nuo 2016 m. Lietuvoje bus pradėtas taikyti valstybinis mokestis už sąvartyne šalinamas atliekas (21,72 EUR/toną atliekų (75 Lt/toną)), kuris turėtų įtakoti ir komunalinių atliekų prevenciją, t. y. šių atliekų susidarymo mažėjimą.

5.2.2 Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija ir siekiant atliekų prevencijos, t. y. siekiant sumažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekius, Tauragės regione numatoma ir toliau skatinti individualų biologinių atliekų kompostavimą namų sąlygomis. Skatinimo priemonės (mokestinės lengvatos) ir toliau bus taikomos gyventojams, gyvenantiems miestų individualiuose namuose (Pagėgių savivaldybėje visiems individualių namų atliekų turėtojams).

Lentelė 39. Tauragės regiono esamos ir planuojamos žaliųjų atliekų namudinio kompostavimo ir atskiro surinkimo priemonės.

Teritorija	Vieno ir dviejų butų gyvenamųjų (individualių) namų savininkai (2014 m. pradžioje)			Turimas kompostavimo dėžių skaičius, vnt.	Papildomų kompostavimo dėžių poreikis, vnt.	Bendras kompostavimo dėžių skaičius 2020 m.	Turimas žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių skaičius, vnt.	Planuojamas žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių poreikis, vnt.			Bendras žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių skaičius 2020 m.
	Miestas*	Kaimas**	Iš viso					individualių namų valdoms	viešo naudojimo teritorijos	Iš viso	
Jurbarko r. sav.	1.387	6.483	7.870	1.245	-***	1.245	-	1.320	20	1.340	1.340
Pagėgių sav.	175	1.689	1.864	997	-***	997	-	166	10	176	176
Šilalės r. sav.	709	7.319	8.028	519	-***	519	-	675	-	675	675
Tauragės r. sav.	3.904	5.833	9.737	2.006	-***	2.006	-	3.714	20	3.734	3.734
Tauragės regionas	6.175	21.324	27.499	4.767	-***	4.767	-	5.875	50	5.925	5.925

* Duomenys pateikti atitinkamai Jurbarko, Pagėgių, Šilalės bei Tauragės miestams.

** Duomenys pateikti atitinkamai Jurbarko r. sav. – Smalininkų miestui ir kitoms gyvenamosioms vietovėms, Pagėgių sav. – Panemunės miestui ir kitoms gyvenamosioms vietovėms, Šilalės r. sav. – kitoms gyvenamosioms vietovėms, Tauragės r. sav. – Skaudvilės miestui ir kitoms gyvenamosioms vietovėms.

*** Papildomų namudinio kompostavimo dėžių poreikis bus patikslintas, kai bus faktiškai išdalinti žaliųjų atliekų atskiro surinkimo konteineriai ir nustatytas realus gyventojų suinteresuotumas ir poreikis.

Šaltinis: TRATC duomenys, 2014 m.

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane savivaldybėms numatyta užduotis iki 2016 m. gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų atskirą surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje. Šiuo tikslu, Tauragės regione 2014–2020 m. planavimo laikotarpiu bus skatinama pristatyti į žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles kuo daugiau žaliųjų atliekų, nustatant atitinkamą kainodarą bei organizuojant žaliųjų atliekų surinkimą kapinėse, kolektyviniuose soduose, iš gyventojų ir gėlių parduotuvių visose Tauragės regiono savivaldybėse. TRATC įgyvendinant ES finansuojamą projektą „*Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra*“, žaliųjų atliekų surinkimui iš regiono miestų (Jurbarko, Pagėgių, Šilalės ir Tauragės) gyventojų 2014 m. buvo įsigyta ir 2015 m. planuojama išdalinti 5.875 vnt. (240 litrų talpos) žaliųjų atliekų atskiro surinkimo konteinerių, skirtų miestų individualių namų valdų gyventojams. Papildomai 2014-2015 m. Tauragės regiono savivaldybės planuojama aprūpinti dar 50 vnt. (1.100 litrų arba didesnės talpos) žaliųjų atliekų atskiro surinkimo konteinerių, skirtų viešo naudojimo teritorijoms. Vertinama, kad esamomis ir planuojamomis surinkimo priemonėmis (Lentelė 39) bus galima iš gyventojų atskirai surinkti ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse sukompostuoti apie 5 tūkst. tonų žaliųjų atliekų. Žaliosios atliekos būtų renkamos nuo balandžio iki lapkričio mėn., išvežant konteinerius pagal iš anksto suderintą grafiką.

Išdalinus žaliųjų atliekų atskiro surinkimo konteinerius bei organizuojant žaliųjų atliekų surinkimą iš gyventojų ir kitų asmenų (pvz., gėlių parduotuvių, kapinių ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, padidės atskirai surenkamų žaliųjų atliekų kiekiai, todėl planuojama įvertinti papildomų žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių poreikį ir jas įrengti regiono savivaldybėse. Pavyzdžiui, Jurbarko rajono savivaldybėje jau dabar atskirai surenkamas žaliųjų atliekų kiekis viršija šios savivaldybės teritorijoje veikiančios žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės pajėgumus, todėl svarstoma galimybė vietoj anksčiau planuotos, bet nepastatytos Jurbarko rajono savivaldybės atliekų perkrovimo stoties (Kalnėnų g. 3, Kalnėnų k., Jurbarkų sen., Jurbarko r.) šalia esamos kompostavimo aikštelės bei nuotekų dumblo apdorojimo įrenginių, įrengti papildomą žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę.

Be to, išdalinus žaliųjų atliekų atskiro surinkimo konteinerius, bus papildomai įvertintas realus gyventojų suinteresuotumas ir poreikis kompostuoti žaliąsias atliekas namų sąlygomis. Esant poreikiui, bus ieškoma finansinių galimybių (pvz., ES ar nacionalinės paramos) įsigyti ir aprūpinti papildomomis namudinio kompostavimo dėžėmis to norinčius individualių namų gyventojus.

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane savivaldybėms numatyta užduotis iki 2019 m. įdiegti atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo sistemą bei įrengti pakankamus pajėgumus šioms atliekoms sutvarkyti. Šiuo tikslu ir esant finansinėms galimybėms, t.y. gavus ES ar nacionalinę paramą, planuojama 2015–2016 m. organizuoti bei įgyvendinti vienerių metų laiko trukmės pilotinį atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo projektą Tauragės regiono miestuose (Jurbarko, Pagėgių, Šilalės ir/ar Tauragės). Užsienio šalių patirtis rodo, kad maisto / virtuvės atliekų surinkimas iš kaimiškų vietovių nėra tikslingas, nes čia gyventojai turi pakankamai geras galimybes šias atliekas sukompostuoti vietoje arba sušerti naminiams gyvūnams. Todėl vertinant galimus iš gyventojų surinkti maisto / virtuvės atliekų kiekius, reikia pagrindinį dėmesį skirti miestų gyventojams. Planuojama, kad bandomasis projektas bus vykdomas tik miestų teritorijose, apimant apie 5 proc. atliekų turėtojų. Remiantis kitų šalių patirtimi, vertinama, kad per metus miestuose galima atskirai surinkti apie 20 kg/gyventojui maisto / virtuvės atliekų. Preliminariu vertinimu, 2020 m. Tauragės regiono miestuose būtų galima surinkti apie 0,54 tūkst. tonų maisto / virtuvės atliekų (Lentelė 36).

Viešojo maitinimo įstaigos atsako už savo veikloje susidarančių maisto / virtuvės atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Diegiant maisto / virtuvės atliekų atskiro surinkimo iš gyventojų sistemą, rekomenduojama į šią sistemą įtraukti ir viešojo maitinimo įstaigas.

Įgyvendinus maisto / virtuvės atliekų atskiro surinkimo pilotinį (bandomąjį) projektą ir parengus galimybių studiją dėl atskirai surinktų maisto / virtuvės atliekų tolimesnio tvarkymo galimybių ir infrastruktūros poreikio, bus priimtas sprendimas dėl reikiamų maisto / virtuvės atliekų surinkimo ir perdirbimo pajėgumų sukūrimo Tauragės regiono mastu. Planuojama, kad maisto / virtuvės atliekų surinkimo ir apdorojimo (pvz., anaerobinio apdorojimo su biodujų gamyba) pajėgumų sukūrimui bus galimybė pasinaudoti ES struktūriniu parama.

Informacija apie biologiškai skaidžių atliekų, atskirtų iš mišrių komunalinių atliekų srauto, planuojamą tvarkymą pateikta 5.2.5 skyriuje.

5.2.3 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu, didžiausias atliekų tvarkymo prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų pirminio rūšiavimo būdu, nes tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginio pagalba.

Kadangi didžioji komunalinių atliekų sraute susidarančių antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, plastikų, stiklo ir metalo) dalis yra pakuočių atliekos, todėl planuojama, kad bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, bus sukurtos efektyvios pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo sistemos. Planuojama, kad pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo ir paruošimo perdirbimui veikla didžiąja dalimi bus organizuojama bendradarbiaujant su licencijuotomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis, įgyvendinant teisės aktų nustatyta tvarka sudarytas (1) sutartis su TRATC dėl bendradarbiavimo organizuojant komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, vežimą ir paruošimą naudoti ir (2) trišales pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo sutartis su TRATC ir atliekų tvarkytojais dėl komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo, vežimo, paruošimo perdirbti ir naudoti pakartotinai, perdirbimo bei naudojimo.

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* pakeitimais, kurie įsigaliojo 2014 m. gegužės 22 d., Lietuvoje nuo 2016 m. vasario mėn. bus įvesta užstato sistema vienkartinei gėrimų pakuotei (gamintojai ir importuotojai privalės imti užstatą, jeigu tiekia vidaus rinkai alų, alaus kokteilius, sidrą, kriaušių sidrą, vaisių vyną, vaisių vyno kokteilius, vaisių vyno gėrimus, kitus fermentuotus gėrimus, alkoholinius kokteilius ir nealkoholinius gėrimus (gaiviuosius gėrimus, stalo vandenį, girą), natūralų mineralinį vandenį, šaltinio vandenį, fasuotą geriamąjį vandenį, sultis, nektarą, supakuotus į stiklinę, plastikinę ir metalinę prekinę vienkartinę pakuotę, kurios talpa didesnė negu viena dešimtoji litro, bet mažesnė negu trys litrai). Vienkartinį pakuočių pardavėjai privalės priimti vienkartinį pakuočių, už kurias nustatytas užstatas, atliekas ir gražinti užstatą, išskyrus pakuočių pardavėjus, prekiaujančius parduotuvėse, kurių prekybos plotas neviršija 300 kv. m (neskaitant kaimo parduotuvių), ir prekyvietėse, kioskuose, degalinėse, viešojo maitinimo įstaigose. Vertinama, kad Lietuvoje į užstato sistemą patenkančios vienkartinį gėrimų pakuotės, kurių atliekos po vartojimo patenka į komunalinių atliekų srautą, sudaro apie 10 kg/gyv./metus (8 kg/gyv./metus gyventojai įsigyja prekybos vietose ir 2 kg/gyv./metus – per Horeca sistemą). Taip pat daroma prielaida, kad miestų gyventojai užstatinių gėrimų suvartos

20-25 proc. daugiau, lyginant su šalies vidurkiu, o kaimiškų vietovių gyventojai – apie 20 proc. mažiau. Atsižvelgus į šias prielaidas, vertinama, kad Tauragės regione per užstato sistemą nuo 2016 m. kasmet bus surenkama vidutiniškai 0,97 tūkst. tonų pakuočių atliekų (jei pakuočių grąžinimo efektyvumas sieks 85 proc.).

Bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, planuojama atliekų turėtojus – individualių valdų gyventojus, daugiabučius namus bei juridinius asmenis aprūpinti pakankamu kiekiu pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemonių ir organizuoti atskirą (rūšiuojamąjį) pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą iš šių atliekų turėtojų. Vadovaujantis *Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano* nuostatomis, savivaldybės atliekų turėtojus aprūpinti rūšiuojamojo surinkimo priemonėmis (konteineriais arba maišais) turėtų per 4 metus, t.y. iki 2018 m.

Gamintojų ir importuotojų organizacijos aprūpinant atliekų turėtojus – pirmoje eilėje gyventojus – rūšiuojamojo pakuočių atliekų surinkimo priemonėmis, vadovaujasi šiomis prioritetinėmis nuostatomis:

- kiekvienai namų valdai (kuri gali būti aptarnaujama individualiais atliekų surinkimo konteineriais) pateikiamas 2-jų konteinerių komplektas – 120 litrų (atskiram stiklo atliekų surinkimui) ir 240 litrų talpos (atskiram visų kitų pakuočių atliekų surinkimui);
- viešo (kolektyvinio) naudojimo specializuotais 3-jų konteinerių (STIKLAS, POPIERIUS, PLASTIKAS) komplektais gali naudotis ne didesniu kaip 150 m atstumu nuo jų esančių daugiabučių namų gyventojai. Šie specializuoti konteineriai yra statomi kartu su mišrių komunalinių atliekų surinkimui skirtais konteineriais arba kiek galima arčiau mišrių komunalinių atliekų surinkimo vietų.

Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo individualių konteinerių poreikis individualioms valdoms Tauragės regione pateiktas Lentelė 40, suskirstant į du etapus:

1. Planuojama individualiais rūšiavimo konteineriais aprūpinti apie 80 proc. individualių valdų – iki 2015 m. rugsėjo mėn.
2. Planuojama individualiais rūšiavimo konteineriais aprūpinti apie 90 proc. individualių valdų – iki 2018 m. sausio mėn.

Vertinama, kad Tauragės regione individualiais konteineriais 2020 m. bus surenkama apie 3,3 tūkst. tonų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų. Remiantis Alytaus regiono tyrimų duomenimis apie 2013 m. individualiais konteineriais surinktų ir tinkamų perdirbti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekius, vertinama, kad Tauragės regione tinkamos perdirbti pakuočių ir kitų antrinių žaliavų atliekos sudarys apie 49 proc., o likusios galės būti panaudotos energijos gamybai.

Lentelė 40. Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo individualių konteinerių poreikis individualioms valdoms Tauragės regione.

Teritorija	Rūšiuojamojo surinkimo konteinerių poreikis individualių namų valdose, vnt.		
	Stiklo atliekoms (120 l)	Kitų pakuočių atliekoms (240 l)	Iš viso:
1 etapas (~80 proc. gyventojų aprūpinimas iki 2015 m. rugsėjo mėn.)			
Jurbarko r. sav.	6.325	6.254	12.579
Pagėgių sav.	1.498	1.481	2.979
Šilalės r. sav.	3.984	6.380	10.364
Tauragės r. sav.	7.825	7.738	15.563
Tauragės regionas	19.632	21.853	41.485

Teritorija	Rūšiuojamojo surinkimo konteinerių poreikis individualių namų valdose, vnt.		
	Stiklo atliekoms (120 l)	Kitų pakuočių atliekoms (240 l)	Iš viso:
2 etapas (~90 proc. gyventojų aprūpinimas iki 2018 m. sausio mėn.)			
Jurbarko r. sav.	758	829	1.587
Pagėgių sav.	180	196	376
Šilalės r. sav.	773	845	1.619
Tauragės r. sav.	938	1.025	1.963
Tauragės regionas	2.649	2.896	5.545

Šaltinis: TRATC duomenys, 2014 m.

Vadovaujantis *Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano* nuostatomis, savivaldybės iki 2015 m. sausio 1 d. privalo patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti. *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* savivaldybėms taip pat rekomenduojama tankinti visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių tinklą:

- iki 2016 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne didesnis kaip 150 m;
- iki 2018 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne didesnis kaip 100 m.

Tauragės regiono savivaldybių antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas patvirtintos 2014 m. gruodžio mėn. – 2015 m. sausio mėn. Remiantis patvirtintomis schemomis, Tauragės regione daugiabučių namų rajonuose bei viešose erdvėse planuojama papildomai įrengti bent 60 vnt. antrinių žaliavų rūšiavimo aikštelių bei įrengti aikšteles esamų antrinių žaliavų konteinerių pastatymo vietose (bent 181 vnt.). Tokiu būdu planuojama pasiekti, kad vidutiniškai 6–7 daugiabučiai namai naudotųsi viena antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštele (šiuo metu regione viena tokia aikštele naudojasi 6–20 daugiabučių namų). Vienintelėje Pagėgių savivaldybėje planuojama situacija kiek skirsis, t.y. viena aikštelė teks 14 daugiabučių namų, tačiau aptarnaus mažiau nei 350 gyventojų, todėl vertinama, kad aikštelių skaičius Tauragės regione bus pakankamas. Papildomai planuojama įrengti bent 25 vnt. pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių sodų ir garažų bendrijose.

2014–2020 m. planavimo laikotarpiu pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo kolektyviniais konteineriais aikštelių įrengimą planuojama plėtoti, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą Tauragės regione. Jei nebus techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai bus netikslingas, planuojama taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimą specialiais maišais, pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimą ar kt.).

Bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą, preliminariu vertinimu planuojama įsigyti bent 257 vnt. specialių pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių komplektų ir jais aprūpinti kolektyvinio rūšiavimo aikšteles. Taip pat reikiama pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių komplektais (bent 100 vnt.) planuojama aprūpinti švietimo ir ugdymo ar kitos visuomeninės paskirties objektus.

Šiuo metu įdiegtas pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimas kolektyviniais atliekų konteneriais neužtikrina efektyvaus pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiavimo. TRATC duomenimis Tauragės regione vienos pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelės efektyvumas siekia 5 tonas per metus, t.y. vidutiniškai vienoje pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelėje surenkama apie 5 tonas pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų per metus. Todėl planuojama ypatingą dėmesį skirti visuomenės švietimo ir informavimo priemonėms, skatinančioms visuomenę efektyviau rūšiuoti komunalines atliekas.

Planuojama iki 2020 m. pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelių tinklą išplėtoti iki bendro jų skaičiaus 280 bei įvertinus, kad dėl visuomenės švietimo ir informavimo priemonių taikymo rūšiavimo efektyvumas kasmet galėtų augti apie 5-25 proc., planuojama, kad 2020 m. viešo (kolektyvinio) naudojimo konteneriais bus surenkama daugiau nei 1,2 tūkst. tonų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų.

Skatinti atliekų turėtojus rūšiuoti komunalines atliekas planuojama ir šiomis priemonėmis:

- 2015–2016 m. įvertinti diferencijuotos (dvinarės) vietinės rinkliavos įdiegimo galimybes pagal teisės aktų reikalavimus ir ją nustatyti;
- 2015 m. atlikti parengiamuosius darbus dvinarės įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą įdiegimui, tokius, kaip: įrangos (įskaitant ir programinę) kontenerių ištuštinimo identifikavimui ir atliekų turėtojų apmokestinimui įsigijimas, atliekų susikaupimo normų tyrimas, teisės aktų, reikalingų Vyriausybės patvirtintai metodikai įgyvendinti, parengimas ir patvirtinimas, kiti parengiamieji darbai;
- toliau tobulinti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodarą, vadovaujantis solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais;
- įgyvendinti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiavimo stebėsenos ir kontrolės sistemą;
- vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų rūšiavimo ir perdurbimo srityje: pristatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą (akcentuoti kaip visumą), esamą surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą, pasirinktą apmokestinimą, gyventojų teises ir pareigas, galimybes rūšiuoti atliekas.

Vertinama, kad įgyvendinus numatytas *Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* priemones, 2020 m. bus atskirai surinkta beveik 5,9 tūkst. tonų pakuočių ir kitų antrinių žaliavų (Lentelė 36).

Lentelė 41. Preliminarus pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo aikštelių įrengimo poreikis Tauragės regione.

Teritorija	Esamas surinkimo aikštelių / konteinerių pastatymo vietų skaičius, vnt.*			Preliminarus surinkimo aikštelių įrengimo poreikis, vnt.*			Bendras surinkimo aikštelių skaičius 2020 m., vnt.	Surinkimo aikštelių skaičius daugiabučių namų rajonuose ir viešose erdvėse, vnt.	Gyventojų skaičius, 2013 m.**	Gyventojų skaičius, kuriam tenka viena aikštelė	Daugiabučiai gyvenamieji namai, vnt.***	Daugiabučių namų skaičius, kuriam tenka viena aikštelė
	daugiabučių namų rajonuose ir viešose erdvėse	sodų ir garažų bendrijose	Iš viso:	daugiabučių namų rajonuose ir viešose erdvėse	sodų ir garažų bendrijose	Iš viso:						
Tauragės regionas	195	-	195	241	25	266	280	255	116.707	458	1.640	6,4
Jurbarko r. sav.	80	-	80	87	7	94	101	94	32.062	341	433	4,6
Pagėgių sav.	22	-	22	24	1	25	32	31	10.369	334	440	14,2
Šilalės r. sav.	17	-	17	53	8	61	61	53	27.881	526	219	4,1
Tauragės r. sav.	76	-	76	77	9	86	86	77	46.395	603	548	7,1

Šaltinis: * TRATC duomenys, 2014 m. ** Savivaldybių ataskaitos AAA už 2013 m. *** Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Valstybės įmonė Registrų centras. „Lietuvos Respublikos nekilnojamo turto registre registruotų statinių apskaitos duomenys 2014 m. sausio 1 d.“. Vilnius, 2014.

5.2.4 Elektros ir elektroninės įrangos bei kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Savivaldybės privalo aprūpinti gyventojus atskiro surinkimo priemonėmis, skirtomis ir šioms komunalinėms atliekoms:

- pavojingosioms atliekoms;
- elektros ir elektroninės įrangos (toliau – EEĮ) atliekoms;
- naudotoms padangoms;
- didžiosioms atliekoms (statybos ir griovimo atliekoms, baldams ir kt.);
- tekstilės atliekoms.

Tauragės regione šių atliekų atskiras surinkimas ir toliau numatomas per 4 DASA (bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais EEĮ atliekų tvarkymą). Atsižvelgiant į tai, kad 2013 m. į veikiančias DASA buvo priimta beveik dvigubai didesnis kiekis atliekų, lyginant su 2012 m., todėl naujuoju periodu planuojama pastoviai stebėti gyventojų elgsenos tendencijas ir, esant poreikiui, įrengti papildomas DASA regiono savivaldybių teritorijose.

Gyventojams bus ir toliau siūlomi alternatyvūs šių atliekų surinkimo būdai, t. y. surinkimas apvažiavimo būdu (ne mažiau kaip 2 kartus per metus) bei kitomis priemonėmis (papildančios sistemos, kita).

Numatant komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, labai svarbu užtikrinti, kad į šių atliekų tvarkymo įrenginius ir gaunamus produktus patektų kuo mažiau pavojingų medžiagų, todėl savivaldybės, organizuodamos komunalinių atliekų surinkimo sistemas, turi užtikrinti atskiro buities pavojingųjų atliekų surinkimo paslaugų teikimą ir visuomenės švietimą. Savivaldybės turi užtikrinti butyje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) rūšiuojamąjį surinkimą ir tai, kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas.

Savivaldybės arba TRATC, sudarant su gamintojais ir importuotojais ar jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, sieks, kad pavojingųjų atliekų srautai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius konteinerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose.

Planuojama, kad butyje naudojamos EEĮ atliekų tvarkymo veikla ir toliau bus organizuojama bendradarbiaujant su licencijuotomis EEĮ gamintojų ir importuotojų organizacijomis, kurios ir toliau vykdys įsipareigojimus, numatytus teisės aktų nustatyta tvarka su TRATC sudarytose sutartyse dėl butyje naudojamos EEĮ atliekų surinkimo DASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo. EEĮ atliekas ir toliau bus galima perduoti įrangos platintojui pagal principą „vienas už vieną“, t.y. atliekų turėtojai, pirkdami naują EEĮ, galės perduoti susidariusias EEĮ atliekas naujos įrangos platintojui prekybos vietoje be papildomo mokesčio tuo atveju, jei atiduodamos EEĮ atliekos yra tos pačios paskirties kaip perkama nauja EEĮ ir jei atiduodamas EEĮ atliekų kiekis (skaičiuojant įrangos vienetais) atitinka perkamos EEĮ kiekį.

Tauragės regiono savivaldybės ir/arba TRATC turės vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones apie butyje susidarančių pavojingųjų atliekų žalą aplinkai ir visuomenės sveikatai bei šių atliekų tvarkymo galimybes – ne rečiau kaip 2 kartus per metus visiems gyventojams turės būti pateikiama išsami informacija atitinkamos savivaldybės ir/ar TRATC interneto svetainėje apie pavojingųjų atliekų tvarkymą. Pateikiamoje informacijoje turės būti nurodyta: pavojingųjų atliekų tvarkymo svarba, pavojingųjų atliekų surinkimo

atitinkamos savivaldybės teritorijoje vietos (nurodytos surenkamos atliekos, darbo laikas, kontaktinė informacija, kainos, jeigu tokios nustatytos), gyventojų teisės perduodant pavojingąsias atliekas atitinkamų gaminių platinimo vietose bei kita aktuali informacija.

Be aukščiau išvardintų priemonių Tauragės regione planuojama įgyvendinti pavojingųjų atliekų rūšiavimo stebėsenos sistemą.

Tekstilės atliekų atskiras surinkimas ir toliau numatomas per DASA ir apvažiavimo būdu (kartu su kitomis komunalinėmis atliekomis) visose savivaldybėse. Tekstilės atliekų ir pakartotiniam naudojimui tinkamų drabužių surinkimas specialiais konteneriais planuojamas tik tuo atveju, jei surinkimo priemonėms bus galimybė gauti nacionalinę arba ES finansinę paramą.

5.2.5 Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Siekiant atliekų tvarkymo sistemos efektyvumo ir ekonominės naudos vartotojams, komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą numatoma ir toliau vykdyti regioniniu principu. *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* numatyta, kad savivaldybės iki 2016 m. privalo baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos prieš jas perduodant naudoti energijai gauti. Šiuo tikslu, TRATC planuoja vykdyti Tauragės regiono plėtos tarybos 2014 m. vasario 27 d. posėdžio Nr. 51/9P–1 pavedimą ir toliau ieškoti techninių galimybių ir finansinių lėšų regioninių MBA įrenginių pastatymui iki 2020 m. Priklausomai nuo galimybių gauti finansinę paramą, vietoj MBA įrenginių galėtų būti statoma tik mechaninio apdorojimo arba tik biologinio apdorojimo įrenginių dalis.

Remiantis atliktais vertinimais ir galimybių studijomis, planuojami regioniniai MBA įrenginiai būtų sudaryti iš dviejų dalių: mechaninio apdorojimo ir biologinio apdorojimo. Mechaninio apdorojimo įrenginyje per metus būtų galima sutvarkyti iki 27 tūkst. tonų mišrių komunalinių atliekų, o biologinio apdorojimo įrenginyje – ne mažiau kaip 11 tūkst. tonų iš mišrių komunalinių atliekų mechaninio apdorojimo įrenginyje atskirtos biologiškai skaidžios atliekų frakcijos. Šie MBA įrenginiai būtų statomi esamo Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje, Kaupių k. 4, Žygaičių sen., Tauragės r., kuri yra netoli didžiausio mišrių komunalinių atliekų susidarymo šaltinio Tauragės miesto.

Planuojamose MBA įrenginiuose pirmiausiai iš mišrių komunalinių atliekų srauto būtų atskiriamos biologiškai skaidžios atliekos, antrinės žaliavos (metalai, plastikas, popierius, kartonas, stiklas) bei energetinę vertę turinčios atliekos. Atskirtos biologiškai skaidžios atliekos būtų aerobinio kompostavimo būdu apdorojamos uždareme biologinio apdorojimo įrenginyje, kuriame gautas stabilatas arba techninis kompostas būtų panaudojamas sąvartyno ūkinėms reikmėms: perdengimams, uždengimui, keliams ir pan., o atskirta degi frakcija perduodama atliekų deginimo įrenginiams. Atskirtos antrinės žaliavos būtų perduodamos tolimesniems atliekų tvarkytojams perdirbimui, o iš energetinę vertę turinčių atliekų būtų gaminamas kietasis atgautasis kuras (KAK) arba jos būtų tiesiai vežamos deginimui į atliekų deginimo įrenginius.

Kol bus įrengti regioniniai mišrių komunalinių atliekų apdorojimo (mechaninio biologinio apdorojimo (MBA), mechaninio apdorojimo (MA) ar pan.) įrenginiai, planuojant įvykdyti *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane* nustatytas užduotis, Tauragės regione susidariusios mišrios komunalinės atliekos bus apdorojamos (rūšiuojamos) laikinuose mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo įrenginiuose (linijoje) pagal sutartį su konkursą laimėjusia įmone. Šiuo metu Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje tokius

įrenginius pagal sutartį laikinai įrengė ir eksploatuoja UAB „Ekobazė“. Rūšiavimo linijoje, kurios našumas 25 tūkst. tonų/metus atliekų, iš mišraus komunalinių atliekų srauto atskiriamos:

- biologiškai skaidžios atliekos (frakcija iki 50 mm dydžio);
- antrinės žaliavos (plastikai (PET, plėvelė), stiklas, popierius ir kartonas, metalai) – išskiriant ne mažiau kaip 5 proc. nuo bendro rūšiuojamų mišrių komunalinių atliekų kiekio;
- deginimui skirtos atliekos (dydis – ne mažiau kaip 10x10x10 mm ir ne daugiau kaip 500x500x500 mm, sufasavimo forma – palaida, kaloringumas – 7–15 MJ/kg, maksimalus drėgnumas – iki 50 proc., peleningumas – iki 20 proc., chloro koncentracija – ne daugiau kaip 1 proc.);
- ir/ar tik šalinimui skirta likutinė frakcija.

Iki 2015 m. pabaigos atskirtos biologiškai skaidžios atliekos bus tvarkomos (kompostuojamos) Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje įrengtoje žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės dalyje (iki 4,32 tūkst. tonų/metus atskirtų biologiškai skaidžių atliekų), o vėliau ir planuojamoje įrengti naujoje biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelėje su filtrato kaupimo rezervuaru (iki 6 tūkst. tonų/metus atskirtų biologiškai skaidžių atliekų). Įrengus šią naują aikštelę, išrūšiuotų biologiškai skaidžių atliekų perdavimas tvarkyti (kompostuoti) į esamą žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę bus sumažintas iki 2 tūkst. tonų/metus. Tokiu būdu bus įgyvendinta *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane* nustatyta komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis (Lentelė 37).

Laikinoje rūšiavimo linijoje išrūšiuotos antrinės žaliavos, kurių kiekis dėl regione išaugusio pirminio rūšiavimo 2020 m. sieks apie 1,1 tūkst. tonų, bus perduodamos kitiems atliekų tvarkytojams perdirbimui. Tokiu būdu bus ženkliai prisidėta prie *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane* nustatytos užduoties iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų paruošti naudoti pakartotinai ir/ar perdirbti (Lentelė 37).

Energetinę vertę turinčių atliekų atskyrimą rūšiavimo linijoje planuojama pradėti radus optimalų techninį bei finansinį sprendimą dėl jų transportavimo į atliekų deginimo įrenginius, esančius kitų Lietuvos komunalinių atliekų tvarkymo regionų (Klaipėdos, Vilniaus, Kauno, Šiaulių) teritorijose. *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* numatyta, kad jeigu viename komunalinių atliekų tvarkymo regione susidarantis komunalines atliekas numatoma tvarkyti kito regiono teritorijoje esančiuose atliekų tvarkymo įrenginiuose, tokio tvarkymo sąlygos turi būti nustatytos abiejų komunalinių atliekų tvarkymo regionų regioniniuose atliekų tvarkymo planuose. UAB „Fortum Klaipėda“ biokuro ir atliekų termofikacinėje jėgainėje 2014 m. pabaigoje buvo išduotas Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas energijai naudoti po rūšiavimo likusias netinkamas perdirbimui energetinę vertę turinčias atliekas ir iš kitų Lietuvos regionų. Be to, Kaune ir Vilniuje planuojama pastatyti atliekų deginimo įrenginius, kuriuose kaip kuras būtų naudojamos po rūšiavimo likusios ir perdirbti netinkamos energetinę vertę turinčios komunalinės atliekos, AB „Akmenės cementas“ taip pat planuoja cemento gamybai naujoje sauso būdo klinkerio krosnyje energijos gamybai naudoti kietąjį atgautąjį kurą. Atliekų deginimo įrenginys, į kurį bus perduotos po rūšiavimo likusios ir perdirbti netinkamos energetinę vertę turinčios komunalinės atliekos, kietasis atgautasis kuras ar kitos deginimui tinkančios komunalinės atliekos, bus atrinktas konkurso būdu, kurį organizuos TRATC.

Preliminariai vertinama, kad iš Tauragės regione susidariusio mišraus komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijoje būtų galima atskirti apie 3–5 tūkst. tonų energetinę vertę turinčių

atliekų. Siekiant įvykdyti *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane* nustatytą užduotį iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį) (Lentelė 37), energetinę vertę turinčių atliekų perdavimas į atliekų deginimo įrenginius numatytas nuo 2016 m.

Įgyvendinus *Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane* numatytas priemones ir pradėjus iš mišrių komunalinių atliekų srauto atskirti energetinę vertę turinčias atliekas bei jas perduoti į atliekų deginimo įrenginius, Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ženkliai sumažės. Sąvartyne planuojama šalinti tik po apdorojimo likusias ir tolimesniam perdirbimui ar naudojimui netinkamas atliekas, kitas mišrias komunalines atliekas, kurioms nebus techninių ar ekonominių galimybių panaudoti, atskirai surinktas perdirbimui ir panaudojimui netinkamas didžiąsias atliekas, statybos ir griovimo atliekas, įskaitant asbesto atliekas. Vertinama, kad 2020 m. sąvartyne šalinamos komunalinės atliekos sudarys mažiau nei 35 proc. nuo visų Tauragės regione susidariusių komunalinių atliekų kiekio (Lentelė 37).

Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne ir toliau planuojama šalinti gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas, tačiau prognozuojama, kad šių atliekų kiekiai turėtų mažėti dėl nuo 2016 m. įvedamo mokesčio už sąvartyne šalinamas atliekas.

Atsižvelgiant į šalinamus mišrių komunalinių atliekų kiekius, vertinama, kad Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno I ir II sekcija užsipildys 2015 m. pabaigoje arba 2016 m. pradžioje, todėl būtina iki to laiko sąvartyne įrengti III ir IV sekcijas. Sumažėjus į sąvartyną patenkančių atliekų kiekiui, šių sekcijų tarnavimo laikas prailgės. Kartu planuojama įrengti ir subsekciją asbesto turinčių atliekų šalinimui.

6 PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS

Tauragės regiono savivaldybių tarybų patvirtinti vietinės rinkliavos dydžiai ir komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos vienai tonai skiriasi kiekvienoje savivaldybėje (Lentelė 7). 2014 m. savivaldybėse taikyti komunalinių atliekų vienos tonos tvarkymo kaštai (sąnaudos) svyravo nuo 64,87 EUR/toną (224 Lt/toną) iki 66,03 EUR/toną (228 Lt/toną), „sąvartyno vartų“ mokestis buvo vienodas visose savivaldybėse ir siekė 33,29 EUR/toną (114,95 Lt/toną) (su PVM), o vietinės rinkliavos dydis svyravo 17,56–43,44 EUR (60,64–150 Lt) ribose regiono miestų gyventojams ir 13,14–30,41 EUR (45,39–105 Lt) ribose kitų savivaldybės teritorijų gyventojams per metus (Lentelė 7).

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane numatytą valstybinį mokestį už sąvartynuose šalinamas atliekas Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino 2014 m. lapkričio 13 d. (Nr. XII-1328) priimdamas *Lietuvos Respublikos Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 7, 8 priedėliais įstatymą*. Mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis tarifas už nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamas atliekas 2016 m. bus 21,72 EUR/toną (75 Lt/toną) ir kasmet didės 5,79 EUR/toną (20 Lt/toną), o 2020 m. sieks 44,89 EUR/toną (155 Lt/toną), todėl neabejotinai įtakos „sąvartyno vartų“ mokesčio ir vietinės rinkliavos dydžius Tauragės regiono savivaldybėse. Siekiant, kad „sąvartyno vartų“ mokestis už komunalines atliekas didėtų kuo mažiau arba nuo 2016 m. nedidėtų, planuojama sąvartyne šalinti tik perdirbimui ir deginimui nebetinkamas komunalines atliekas.

Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administravimo kaštams įtakos taip pat gali turėti dvinarės vietinės rinkliavos nustatymo reikalavimas, vadovaujantis *Rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų*

tvarkymą dydžio nustatymo metodika, kurią Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711. Vadovaujantis šios metodikos nuostatomis, savivaldybės turi priimti teisės aktus, reikalingus metodikos įgyvendinimui, ir nustatyti naujus rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius. Jeigu bus patvirtintas *Lietuvos Respublikos Atliekų tvarkymo įstatymo 2, 30, 30², 33, 34 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo 35¹, 35², 35³, 35⁴ straipsniais įstatymo* projektas, savivaldybės šiuos teisės aktus turės pasirengti iki 2016 m. sausio 1 d. Pagrindines investicijas, reikalingas dvinarės vietinės rinkliavos įvedimui, sudarys investicijos į pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemones (konteinerius ir konteinerinių aikštelių įrengimą), tačiau planuojama, kad šios priemonės bus įrengiamos ES struktūrinės paramos, nacionalinės paramos ir pakuočių gamintojų ir importuotojų lėšomis, todėl ženklios įtakos vietinės rinkliavos dydžiui neturės.

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatyta, kad išlaidos už komunalinių atliekų tvarkymą negali viršyti 1 proc. disponuojamų namų ūkio pajamų. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, vidutinės disponuojamos piniginės pajamos vienam namų ūkiui per mėnesį 2013 m. Tauragės regione sudarė 574,61 EUR (1.984 Lt) (Lietuvos Respublikoje – 731,29 EUR (2.525 Lt), vadinasi 1 proc., kurio negalės viršyti metinės namų ūkio išlaidos už komunalinių atliekų tvarkymą Tauragės regione, būtų apie 68,93 EUR (238 Lt).

7 PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Tauragės regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano* įgyvendinimo priemonės, pateiktos Lentelė 33;
- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano* komunalinių atliekų tvarkymo užduotys (užpildoma Lentelė 42):
 - ar vykdomos *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotys:

Teritorija	Didžiausias leistinas šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonų/metus			
	2014–2015 m.	2016–2017 m.	2018–2019 m.	nuo 2020 m.
Jurbarko r. sav.	3.781	3.403	3.025	2.647
Pagėgių sav.	1.187	1.068	949	831
Šilalės r. sav.	3.322	2.989	2.657	2.325
Tauragės r. sav.	5.504	4.954	4.403	3.853
Tauragės regionas	13.794	12.414	11.035	9.655

- ar vykdoma *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane* nustatyta komunalinių atliekų naudojimo užduotis;
- ar vykdoma *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų* nustatyta popieriaus ir kartono, metalo, plastiko ir stiklo atliekų paruošimo pakartotinai naudoti ir perdirbti užduotis;
- ar vykdomos kitos *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų* nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys.

Lentelė 42. Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas.

Tikslas	Vertinimo kriterijus	Rodikliai		Institucija, atsakinga už vertinimo kriterijaus įgyvendinimą
		2016 m.	2020 m.	
1. Ilgalaikis strateginis atliekų tvarkymo tikslas – mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip mažinti gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose	komunalinių atliekų, šalinamų sąvartynuose, kiekis, procentais	55	35	savivaldybės
		<i>Tauragės regiono savivaldybės</i>
2. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį – plėtoti racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą	įrengti ir veikiantys mišrių komunalinių atliekų mechaninio ir mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai, vienetais	10	10	savivaldybės, regioniniai atliekų tvarkymo centrai
		<i>Tauragės regiono savivaldybės / TRATC</i>
	sąvartynuose pašalintų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, palyginti su 2000 m. kiekiu, procentais	45	35	savivaldybės
		<i>Tauragės regiono savivaldybės</i>
3. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas	užtikrinta komunalinių atliekų tvarkymo paslauga, procentais	100	100	savivaldybės
		<i>Tauragės regiono savivaldybės</i>

– kaip įgyvendinami komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumas, vertinant pažangą kiekvienais kalendoriniais metais pagal Lentelė 43 pateiktus rodiklius:

Lentelė 43. Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo įgyvendinimo vertinimo rodikliai 2014–2020 m.

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
Atliekų prevencija	1) Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Nuo 2014 m.
	2) Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Nuo 2014 m.
	3) Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Nuo 2014 m.
Atliekų paruošimas	4) Naudoti pakartotinai paruoštų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Nuo 2015 m.

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
naudoti pakartotinai	5) Naudoti pakartotinai paruoštų atliekų kiekiai, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	Nuo 2015 m.
Atliekų paruošimas perdirbimui	6) Iš gyventojų ir juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų bei paruoštų perdirbti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas	Nuo 2014 m.
	7) Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekis, išrūšiuotas bei paruoštas perdirbti mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje arba regioniniuose apdorojimo įrenginyje, tonomis per metus	Didėjimas, stabilumas, vėliau mažėjimas	Nuo 2014 m.
	8) Atskirai surinktų buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Nuo 2014 m.
	9) Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Nuo 2014 m.
	10) Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų kompostavimą	Didėjimas	Nuo 2014 m.
	11) Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	Nuo 2014 m.
Atliekų naudojimas	12) Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas arba stabilumas, vėliau mažėjimas	Nuo 2014 m.
Atliekų šalinimas	13) Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Ne daugiau nei 55 proc.	Nuo 2016 m.
		Ne daugiau nei 35 proc.	Nuo 2020 m.
	14) Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonomis per metus	Mažėjimas	Nuo 2014 m.
	15) Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas	Nuo 2014 m.

Priedai

Priedų sąrašas:

1 priedas. Aplinkos apsaugos agentūros duomenys apie komunalines atliekas surenkančias, rūšiuojančias, apdorojančias, naudojančias ar šalinančias įmones Tauragės regione.

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS DUOMENYS APIE KOMUNALINES ATLIEKAS SURENKANČIAS, RŪŠIUOJANČIAS, APDOROJANČIAS, NAUDOJANČIAS AR ŠALINANČIAS ĮMONES TAURAGĖS REGIONE

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Savivaldybė	Tvarkomos komunalinės atliekos	Tvarkymo būdai
1.	UAB „Jurbarko komunalininkas“	Jurbarko r.	Popierius ir kartonas, plastikai Stiklas ir stiklo pakuotė, popieriaus ir kartono pakuotė, plastikinė pakuotė (kartu su PET), mišrios komunalinės atliekos, septinių rezervuarų dumblas, gatvių (teritorijų) valymo atliekos, biologiškai suyrančios atliekos, didžiosios atliekos (nenaudojami baldai, durys, langų rėmai), kombinuota pakuotė, metalinė pakuotė, medinė pakuotė	Surinkimas, vežimas, naudoti skirtų atliekų saugojimas, atliekų būsenos ar sudėties pakeitimas, prieš vykdant su jomis bet kurią iš R1–R11 veiklų (rūšiavimas, suspaudimas) Surinkimas, vežimas
2.	UAB „RESOTA“	Jurbarko r.	Metalai ir metalinės pakuotės	Surinkimas, naudoti skirtų atliekų saugojimas
3.	UAB „Vilmindė“	Jurbarko r.	Metalai	Surinkimas, vežimas, R1–R12 nurodytais būdais naudoti skitų atliekų laikymas (išskyrus laikinąjį laikymą susidarymo vietoje iki jų surinkimo)
4.	UAB „KESTRIMA“	Jurbarko r.	Metalai ir metalinės pakuotės, nebenaudojama EEĮ, nenurodyta 20 01 21, 20 01 23 ir 20 01 35	Surinkimas, vežimas, naudoti skirtų atliekų saugojimas
5.	UAB „TT Holding“	Jurbarko r.	Metalai ir metalinės pakuotės, nebenaudojama EEĮ, nenurodyta 20 01 21, 20 01 23 ir 20 01 35, nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių,	Surinkimas, vežimas, laikymas (R1–R12)

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Savivaldybė	Tvarkomos komunalinės atliekos	Tvarkymo būdai
6.	UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras (Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė)	Jurbarko r.	Biologiškai suyrančios sodų ir parkų atliekos	Surinkimas, vežimas, laikymas (R1–R12)
7.	UAB „Regmeta“	Jurbarko r.	Metalai ir metalinės pakuotės Nebenaudojama EEĮ, nenurodyta 20 01 21, 20 01 23 ir 20 01 35	Prekyba, vežimas Vežimas
8.	UAB „Ekobazė“	Jurbarko r.	Popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, stiklas ir stiklo pakuotės, plastikai ir plastikinės pakuotės, kombinuota pakuotė, mišri pakuotė, kt.	Surinkimas, vežimas
9.	UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras	Pagėgių	Popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, stiklas ir stiklo pakuotės, plastikai ir plastikinės pakuotės, pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos, absorbentai, filtrų medžiagos, pašluostės, apsauginiai drabužiai ir t.t.	Surinkimas, saugojimas
10.	UAB „Geležinis verslas“	Pagėgių	Popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, stiklas ir stiklo pakuotės, plastikai ir plastikinės (kartu su PET) pakuotės, baterijos ir akumuliatoriai Nebenaudojama EEĮ, nebenaudojama EEĮ įranga, kitaip neapibrėžtos komunalinės atliekos, metalai ir metalinės pakuotės	Surinkimas, vežimas, laikymas Surinkimas, vežimas, laikymas, būsenos pakeitimas, paruošimas naudoti arba šalinti
11.	UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras (Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė)	Pagėgių	Biologiškai suyrančios sodų ir parkų atliekos	Surinkimas, laikymas, būsenos pakeitimas, kompostavimas
12.	UAB „Ekobazė“	Pagėgių	Popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, stiklas ir stiklo pakuotės, plastikai ir plastikinės pakuotės, kombinuota pakuotė, mišri pakuotė, kt.	Surinkimas, vežimas
13.	UAB „SUBARĖ“	Šilalės r.	Metalai	Surinkimas, vežimas, saugojimas
14.	UAB „Resota“	Šilalės r.	Metalai	Surinkimas, vežimas, saugojimas, apsikeitimas atliekomis

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Savivaldybė	Tvarkomos komunalinės atliekos	Tvarkymo būdai
15.	UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras	Šilalės r.	Rugštys, fotografijos cheminės medžiagos, pesticidai, dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio, plovikliai, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų, baterijos ir akumuliatoriai, popierius ir kartonas, stiklas, drabužiai, tekstilės gaminiai, plastikai, metalai, nebenaudojama EEĮ, didžiosios atliekos, pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos, absorbentai, filtrų medžiagos, pašluostės, apsauginiai drabužiai ir t.t., nebenaudojama įranga, citotoksiniai ir citostatiniai vaistai, nebenaudojama pavojinga EEĮ	Surinkimas, saugojimas
16.	UAB „Ecoservice“	Šilalės r.	Mišrios komunalinės atliekos, antrinės žaliavos	Surinkimas, vežimas
17.	UAB „Tauragės metalas“	Šilalės r.	Metalai ir metalinės pakuotės	Surinkimas, vežimas, laikymas, būsenos pakeitimas
18.	UAB „Detuva“	Šilalės r.	Metalai	Surinkimas, vežimas, laikymas, būsenos pakeitimas, paruošimas naudoti, prekyba
19.	UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras (Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė)	Šilalės r.	Biologiškai suyrančios atliekos	Surinkimas, laikymas, būsenos pakeitimas, kompostavimas
20.	UAB „Argimetas“	Šilalės r.	Metalinės pakuotės	Surinkimas, vežimas, laikymas, būsenos pakeitimas
21.	UAB „Ekobazė“	Šilalės r.	Popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, stiklas ir stiklo pakuotės, plastikai ir plastikinės pakuotės, kombinuota pakuotė, mišri pakuotė, kt.	Surinkimas, vežimas
22.	UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras	Tauragės r.	Rūgštys, fotografijos cheminės medžiagos, pesticidai, dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio, plovikliai, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų, baterijos ir akumuliatoriai, popierius ir kartonas, stiklas, drabužiai, tekstilės gaminiai, plastikai, metalai, nebenaudojama EEĮ, didžiosios atliekos, pakuotės, kuriose yra pavojingų cheminių medžiagų likučių arba kurios yra jomis užterštos, absorbentai, filtrų medžiagos, pašluostės, apsauginiai drabužiai ir t.t. Nebenaudojama įranga, citotoksiniai ir citostatiniai vaistai,	Surinkimas, saugojimas Surinkimas, laikymas

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Savivaldybė	Tvarkomos komunalinės atliekos	Tvarkymo būdai
			nebenaudojama pavojinga EEĮ	
23.	UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras (Tauragės regiono sąvartynas)	Tauragės r.	Mišrios komunalinės atliekos, kaminų valymo atliekos, gruntas ir akmenys, gatvių valymo atliekos, didžiosios atliekos,	Šalinimas sąvartyne
24.	UAB Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras (Tauragės kompostavimo aikštelė)	Tauragės r.	Biologiškai suyrančios atliekos, turgaviečių atliekos	Surinkimas, laikymas, būsenos pakeitimas, kompostavimas
25.	UAB „Dunokai“	Tauragės r.	Popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, stiklas ir stiklo pakuotės, plastikai ir plastikinės pakuotės Mišrios komunalinės atliekos, biologiškai suyrančios atliekos, didžiosios atliekos, gruntas ir akmenys, gatvių valymo atliekos	Surinkimas, vežimas, saugojimas, perdirbimas Surinkimas, vežimas
26.	UAB „Resota“	Tauragės r.	Metalai	Surinkimas, vežimas, saugojimas
27.	UAB „Geležinis verslas“	Tauragės r.	Popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, stiklas ir stiklo pakuotės, plastikai ir plastikinės pakuotės Nebenaudojama EEĮ, baterijos ir akumuliatoriai, nebenaudojama įranga Kitaip neapibrėžtos komunalinės atliekos Metalai ir metalinės pakuotės	Surinkimas, vežimas, saugojimas Surinkimas, vežimas, saugojimas, eksportas, pasikeitimas atliekomis (tik EEĮ), paruošimas naudoti (tik EEĮ). Surinkimas, vežimas, saugojimas, paruošimas naudoti, būsenos pakeitimas Surinkimas, vežimas, laikymas, eksportas, būsenos pakeitimas, paruošimas naudoti ir šalinti.
28.	UAB „Torlina“	Tauragės r.	Metalai ir metalinės pakuotės	Surinkimas, vežimas, saugojimas, eksportas, pasikeitimas atliekomis
29.	UAB „Autotechnamas“	Tauragės r.	Metalai ir metalinės pakuotės	Surinkimas, laikymas, būsenos pakeitimas, prekyba, eksportas
30.	UAB „EMP recycling“	Tauragės r.	Metalai	Surinkimas, laikymas, būsenos pakeitimas,

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Savivaldybė	Tvarkomos komunalinės atliekos	Tvarkymo būdai
				paruošimas naudoti
31.	UAB „Ekobazė“	Tauragės r.	Mišrios komunalinės atliekos Popierius ir kartonas, popieriaus ir kartono pakuotės, stiklas ir stiklo pakuotės, plastikai ir plastikinės pakuotės, mediena (nenurodyta 20 01 37) ir medienos pakuotė, nebenaudojama EEĮ, kombinuota pakuotė, mišri pakuotė, pakuotė iš tekstilės	Laikymas, būsenos pakeitimas, paruošimas naudoti Surinkimas, laikymas, vežimas, paruošimas naudoti, būsenos pakeitimas, eksportas (tik popieriaus ir kartono, plastikų)
32.	UAB „E-TAŠKAS“	Tauragės r.	Popierius ir kartonas, stiklas, plastikai ir plastikinės pakuotės, metalai ir metalinės pakuotės, nebenaudojama EEĮ, nebenaudojama įranga, kurioje yra chlorfluorangliavandenilių	Surinkimas, vežimas, laikymas, būsenos pakeitimas, tarpininkavimas, prekyba, importas, eksportas
33.	UAB „Metta“	Tauragės r.	Nebenaudojama EEĮ, nebenaudojama įranga, metalai ir metalinė pakuotė	Surinkimas, vežimas, laikymas, būsenos pakeitimas, eksportas
34.	UAB „Alumina“	Tauragės r.	Metalai ir metalinės pakuotės, nebenaudojama EEĮ	Surinkimas, vežimas, laikymas, būsenos pakeitimas, paruošimas naudoti, prekyba, tarpininkavimas, importas, eksportas
35.	UAB „AUTOLISTA“	Tauragės r.	Nebenaudojama EEĮ	Surinkimas, vežimas, laikymas, būsenos pakeitimas, importas, eksportas
36.	UAB „Amerija“	Tauragės r.	Metalinės pakuotės	Surinkimas, vežimas, laikymas, būsenos pakeitimas
37.	UAB „Argimetas“	Tauragės r.	Metalinės pakuotės	Surinkimas, vežimas, laikymas, būsenos pakeitimas

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra, 2014 m. liepos mėn.